AND. MESTRALI
ΔΙΑΥΛΟΙ

AD REGEM

AVENIONE,
Ex Typographia I. BRAMEREAV, Sanctissimi Domini nostri, Vrbis, & Vniuersitatis Typographi.

Ex Superiorum permissu.

CIↃ. IↃC. XXIII.

AV ROY

SIRE

Apres tant de victoires acquiſes par vos iuſtes armes ſur vos ſujets rebelles, & par voſtre Clemence ſur vous-meſmes, i'ay veu ma Patrie dreſſer des triomphes & eriger des ſtatues à la gloire immortelle de voſtre Tres-Chreſtienne Majeſté. Cet exemple, S I R E, m'a obligé de mettre la main à la plume, & tra-

*cer dans mes Retrogrades vn ab-
bregé de vos Royales actions, qui
tournent toutes à l'honneur de
leur premier Aucteur ce grand
Dieu des armées, duquel vous
estes la viue image. Tesmoignant
aux siecles à venir ce que la Re-
nommée publie par tout l'Vniuers,
qu'il n'y a iamais eu Monarque
sous le Ciel ny plus Auguste ny
plus Iuste que vostre Tres-Chre-
stienne Majesté,*

De laquelle ie suis, SIRE,

*Le tres-humble, & tres-
obeyssant seruiteur*

ANDRÉ MESTRAL

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.

Λοδοΐκος Τεισκαιδέκατος.

Λοκρὸς, κ᾽ ἄττα, δῖος, κ᾽ εἶ Διός.

Tu clemens es, & venerandus, & iustus, & natus summi patris.

Λοδοΐκος ὁ Βορβώνιος

Ὁ δῖος βίος λοκρὸν βοᾷ.

Mea vita inculpata pacis & clementiæ assertrix est.

Ὅλος, κ᾽ ὁ βίος δεῖον βοᾷ.

Rex integer, & vita ac mens subditorum, syluas habeo in delicijs.

ΠΡΟΣ

ΤΟΝ ΛΟΔΟΙΚΟΝ

ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ, ΤΟΝ
τῆς Φραγκίας καὶ τῆς Ναυάῤῥας
Βασιλέα Χριστιανότατον,

ΑΝΔΡΕΑ ΤΟΥ ΜΕΣΤΡΑΛΟΥ,
τοῦ Ιυρισκονσοῦλτου Αυενιωναίου,

ΔΙΑΥΛΟΙ.

ΜΟΥΣΑΙ.

Ηλιε χαῖρε, Ιπποθυνώμας ἅμμας αὐ ἴα
παρέθου σάφασου θεραπαίνας, ἅμ-
μας ἀμῶν ὅπο Πιερία. Χεῖλη
σου χάϊνε ξένε ξένια· χοῦς
ἵν' ἔρα περ, ὦ αἴα Ωρε, πάρενι.
Νῶϊ ἀγαῖα κάνα νέμομεν, ἄνα καὶ Ἀγαίων·
ἄτλα ἀνὰ νῶ αὲ νέμομεν ἐάων, αἴνα ἆτλα.
Αἴδια περιγενήτην νέμωμεν, ἀθάνατα νέμωμεν
νήτην ἄρα παιδία.
Ἴος, ἄρα παραδὴ αἴτια ἦ δῶρα παρὰ σοί·

ἡδὺ

AD
LVDOVICVM
DECIMVMTERTIVM
Franciæ & Nauarræ Regem Christianissimum.

ANDREAE MESTRALI,
Iurisconsulti Auenionensis,

ΔΙΑΥΛΩΝ
Latina versio.

MVSÆ.

SALVE ô Sol, ô Sol *tu* nos ancillas tuas manifestè commendasti nos congregans voce *ex* Pieriâ. Hiant labia *nostra* tuâ(ô hospes)hospitalitate: tessera (ô terrę Sol) vbicunque terrarum adest. Nos *autem* (ô Rex & Sol) elegantia canistra habemus : *vnde* quædam semper de bonis sigillatim distribuimus (ô Rex magne.) *Agitedum* æternæ paraneten dirigamus, immortales dirigamus neten tandem puellæ. O Vnice, sanè melodia fidesque sint tibi munerum *&* *xeniorum* loco : dulce vocis *canticum*

ἠδὺ ὀπὸς, ἅιας οἷός Αἰας, ὀπουδὴ

„ Ἦλθεν ἐγαίρϵσα μὴν ἡμᾶς ϋϵια γένεθλη

„ νῦν ὢν ἀρϵν αἶαν ἐϵανῷ, νῦν

„ ἄρα θᾶ καὶ ἀδᾶ ῥεῖν ἱερὰ δαία καθαρά.

„ Ἔλε ἄλαλα, ἡμῶν γνώμων, γνώμη ἄλαλα ἔλε

„ ὠμῶν, ὤνιχ φέρειν ἱερὲ φαίνων ὠμῷ.

„ Ἥλιε Διύς, νυ σάφα σὺν σοὶ Δείλη

„ Ἄννα Μαεία, καὶ δῖα καιρὰ, μαννα.

„ Ἴος εἶ, δῖα τέξετ' ἄνα ἄνα Ἄννα, ἄνα ἄνα τέξϵ-

„ ται δῖε σοί.

ΠΟΙΗΤΗΣ.

ΝΕμω ἱερὰ ῥαῖα βέβαιος ἶνις οἷα βέβαια, ῥάρε, ἴωμεν,

ὦ ἐνδέχεται. Δῶρα ῥῶ γεραὲ ἄρ' ἐγὼ ῥάρῳ· δῖα τ' ἔχ', ἐδνέω

σοι, δώσω ῥᾴως ῥητὴρ σῷά ῥα, ῥᾴως ῥητὴρ σῶα, ῥώσω, Δῖος.

ἐἶ, μόνος ἀπαίτει ἐκεῖ ἔτι ἅπας ὁ, Νόμιε,

ὤσω. Δίδωσιν ὅτι με θαμὰ θεμιτὸν Ισῳ, διδώσω

ἶσ' ἀμ' Ωρε ἰναιαὶ ἱερώμασι·

ἤδη (Ωρε ἱερὲ, νάφθα ὦ ἄθ' φανέρε) ἱερῶ ἤδη.

Σὴ γώ γα ὠδᾷ τᾷ κανόνα κατάδω ἀγωγῆς,

ἄδω αὲ τηρητέα ὠδᾷ·

ἔγνων γε δὴ νοΐδιον ἤδ', ἔγνων γε·

noſtræ (ô vnice terræ Aiax) vbicunque *iſtud eſt* Iam igitur colere terram excitans certè nos proſpera progenies ex cœlo venit, iam tandem hac regione etiam cum voluptate fluere ſacra venerabilis pura *venit.* Aufer de medio rationis expertia (cognitor ô noſtri *omniúmque*) *æquæ* ſententiâ muta *& rebellia* crudelium *ſubditorum caſtra* funditus euerte, oſtendens crudeli (ô ſacer) *te iure* annonam auferre. O Sol Iouis, manifeſtè tecum *oritur* aurora Anna Maria manna, & bona cognata. Idum (ô Vnice) generoſa pariet (ô Rex) Regina Anna, exurge (ô Rex generoſe) *& exulta, Regina* pariet tibi. " " " " " " " " " " " "

POETA.

Adminiſtro ſalubriter *etiamnum ego* tanquã ſtabilis filius, ſtabilia *Muſarum* ſacra, *ad quæ* (ô robuſte) eamus *modò, hoc enim* ô licet. Ego *nanque* ſanè robuſto *tibi* (honorabilis*ſime Principum*) dona libo : habe hæc diuina *initia, quæ* tibi oppignoro , daturus vtique facilè loquens integra *quæ mente concepi* , *& pòſt* facilè loquens (ô Iuſte) *dationem* integram firmaturus. Idum, lex exigit hîc etiam omnis (ô Iuſte) *vt* impellam *animum.* Quoniam *igitur* dat me ſæpius ius faſque Iuſto, conſecrationibus pariter ſine mora *meas* (ô Sol) *tibi* vires dabo: *quin* iamjam(ô Sol ſacer, naphthâ ô vtinam *cordium ſubditorũ* illuſtris) *eas tibi* conſecro. Tuâ iſtâ odâ, certè ego canonẽ vitæ cano, cano (*inquam*) odâ

εἰδῶ γε ἅτ᾽ ἀτίμιτα τὰ ἐγὼ Διΐε.
Σοὶ δ᾽ ἐρῶ καὶ λαλῆτέα ἐννέα ἔτη λαλίᾳ κῶ-
ρε Διός·
ἃ ἐρῶ μόνῳ τούτῳ νόμῳ· ῥέα,
νῷ κ᾽ ἀληθῆ ἄκακα, ὦ ἄκακα ἤθη, λάκων
ῥητῶς αἳ ἔμμεν, ἃ Σωτὴρ
ἅτ᾽ ἄμωμα διέπει, ἄκαλα καὶ ἔπει δαμώ-
ματα.

Ὦρε παιδεία χείλη, ὦ Ἥλιε χαῖε δῖα πέρω·
ἱερὰ σὰ παρὰ χείλη, ὦ Σοφὸς ὦ Ἥλιε, χαρὰ
πᾶσα ῥεῖ.

Σὺ ὃς ἧ ἴσης, Ἰησοῦς,
ὅ ἔθεν ὁδὸν οἷον ὁδὸν ἔθεο.
Νοῦς ἧ ἱερῶς ἅπασ᾽ Ὦρε Ἰησοῦν.
Νοῦς ἧ ἵναιαν ἴν᾽ ἔμμεν ἵναιαν Ἰησοῦν.
Νοῦς ἧ ἰάματα ἰδίᾳ τὰ μετὰ Ἰησοῦν,
„ νηρὲ τέρειναν ἱερὲ τέρην
„ ὧν Ἄρου ἕνεκεν Μαρίαν ναὶ ῥάμνε κενοῦ (οὐρανῷ
„ σῷ ἔφα) σέβε σαφέως.

Ἄιας ὀδὶ πολέα ἔσωσε ἃ ἔλπιδος, αἴᾳ
ἔθηκ᾽ ἀγαθά γα, κ᾽ ἦθε
ὧν σῷα μέμνεν μεμαὼς ναῷ.
Ἧξε ἀρείων ἀρητῆρα ναῷ ἱερὰ ἔξη.
Ἄφενον φίσκου ἶσα φήμη φᾶσι ἐκ σιφνὸν ἔφα.
Ηρῶς (ὦ ἦσις!) ἠὼς ὥρῃ

ἔδως

ſemper ſeruādâ: noui enim iā olim ſenſa animi ſuauia,noui certè: & ſcio(ô Iuſte) penè inæſtimabilia hæc ego *quæ dicam*. Tibi enim (nate patris ſummi) res enarrabo , etiam loquelâ Iouis *toto* nouēnio prædicādas: quas *quidem* ſolâ hac lege dicam *vt ita prædicentur* : facilè, ac *ex* animo vera puráque (ô puri vultus) concinens certè eſſe *hæc carmina* , quæ vulgò ob præſtantiam deſiderata Soter *hominum per me* diſponit , & ſine ſtrepitu tractat.

O Sol eruditione,labia(ô Sol probe) diua penetro: iuxta tua ſacra labia (ô Sapiēs,ô Sol) lætitia *gratiâque* omnis fluit. Tu *enim* ſcis quis ſit Ieſus,qui eius viā vt limē poſuiſti. *Et* mēs dixit piè tota (ô Sol)Ieſum.Mens dixit fortitudinem vbicunque, fortitudinem *ſibi* Ieſum eſſe. Mens dixit medicamentum priuatim meum *& ſuum cuique* Ieſum *eſſe,mēs* dixit cœlo ſaluô Teneram " certè Mariam planè cole *ô quiſquis es* humilis " ſacer tener,*túque ô* rhamne *potiuſquam homo* va- " ni Martis gratia exiſtens,*teneram Mariam cole*. "

Hic Aiax *ſoſpitalis* ſua *omnia* plena *bona* ſpei ſeruauit,virtutes quippe terrę fixit *in exemplum*, & conſueuit durare , ſarta tecta *omnia* mente volutās.Conſiderauit ſacerdotem *futurum*,melior animo ſacra obtinebit. Diuitias fiſci paria famæ loquentibus *agentibúſque* nunquam *fore* vacuas aſſeruit. Opportuno tempore potenter (ô voluptas!) vnam illi cōſtantiam, ſedém*que*

ἔδως ἐν ἐμμελμὲς ᾧδε,
ἔδος ὁμονοίᾳ καλᾷ καὶ ὁ νόμος ὅδε
ἴσῳ διδαχλὼ ἔθεν ἠχᾷ δίδωσι,
ᾧδε σῷ θρόνον ὀρθῶς ἔδω.

Σή τοι ἐλᾶ γε Μαῖα Μεγαλειότης
ἐξέλετο ἄνθεα ἵππια ἔθνα, ὅτ' ἔλεξε·
ἐξέλετο ἄγε μνήμλω μέγα ὅτ' ἔλεξε
ἡ Θεῦ. (Τᾷ σῦ σᾶ τῦ ἔθη
ἱερᾷ ᾄδω, ξὺ ἄναξ, ᾠδᾷ, ἃ ῥεῖ,
ἢ κ' ὀδῷ αὖ ἐν αἰώρῳ Ιάνε ναῷ δοκῇ.
Ἑλλὰς, π' πόνοι ἕνων ἐνὸν ὅπ' ψάλλε.
Σεὶρ εἷς ἰδοῦ ὅδὶ, οὐδαμᾶ δύο, ἰδοῦ ὅδὶ
σεὶρ εἷς.)
ὓς ὁμόνοια καθαρὰ θᾷ, καὶ ὁ νόμος ὓ
ἔχει, σ' ἅμα σὺ ὁμοῦ σάμασι ἔχε
νῷ καρδίᾳ καθὰ καὶ δ ράκων.
Ηδὲ γὰρ, ἀκάματα μάκαρ ἄγε δὴ,
ἡ ποῖ ὀπὸς ἥσης ὅποι ὀπή;
Σοῖο ὁ τᾷ ῥησίᾳ πάμμα παῖς ἤρατο οἷος,
ἔκη ἃ (σὺ ὁ ὤναξ αὖ ᾤου) σᾶ ἧκε·
ἄνα δεία κωφῷ καὶ ἐδαινᾷ.
Εἰ Διὸς ἄρα πηγὴ ἴα καὶ ἡ γὴ παρὰ σοὶ Δῖε
νίψον ἀνομήματα ὦ ἄναξ ἀνὰ ὤατα, μὴ μό-
ναν ὄψιν.

Ἔγραψα ῥέθηlων ἃ σ' ἔχες ἄνω lῇ θέραψ, Αρlε.

Σοὶ

regni pulchrâ concordiâ, ô Aurora, dediſti: & lex, quæ iuſto famâ, ſuijpſius cognitionem dat, illi integro thronum iure dedit.

Tua certè, *quæ* fructus oleæ, & Atlantis filia Majeſtas florem *&* equeſtrem gẽtem *rebellium* extirpauit, quia dixit *ſe facturam*: extirpauit age quia memoriam, quæ Dei *eſt* frequenter repetijt. (Vnde tuos, ſexageſime *Gallorum Chriſtiane* Rex, integros cano mores ſacrâ odâ quæ fluit, quæ & in ſublimi *tui* templi veſtibulo Iane appareat. *Quo exemplo,* ô Græcia, octoginta laborem annorum, cùm liceat, voce prædica. Sol vnus ecce hic, nũquam duo, ecce hic Sol vnus.) Quos *verò* concordia ſancta hîc & lex non habet, tu ſtatim & ceu draco mẽte *&* corde tu omnes ſimul cohibe ſepulcro. Agedum indefatigabiliter beate, nõne hæc quodammodo vocis tuæ hîc vox *te id facturum*? Colloquiis *& conuenticulis* ſtrenui *ſcilicet* ſubditi poſſeſſionem tibi *rerum* ademerunt, *&* longè ah (quod tu *etiam*, ô Rex, ſuſpicabare) ſalutaria *monita* reiecerunt: ô Rex, *ſpolia eos facultatibus*, mutis *non obtemperantibus* paupertas etiam dulcis *ſit*. Si Iouis ſanè fons flores & terra apud te (ô Iuſte Rex) *de more* per aures lapſus laua non ſolam faciem.

Deſcripſi tibi ſuperiùs *vti* ſeruus (ô Arge) partes eorum *bonorum*, quæ tu poſſides. Tibi verò (ô Iuſte) valde gratus *tali*

cantico

Σοὶ δ' ἀδῶν ἄγαν ὠδᾳ Δῖος,
σῷ Ἀρετὴ λάκων ἅμα νῷ καλή τε ῥάως,
ν' ὠδᾳ τᾷ καὶ ἐρφέω ῥεῖα, κατάδων
Ὢν ἄναξ ἐλεῦν ὀρθώσεες ὦ θεόνυ ἔλεξαν ἄναι.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

ΑΝθέα ῥεῖσι ἐσωτάτως εἰς ἱερᾷ ἔθνα
ἤδω· δόξά ἐνι ἐν αὠτῷ· ἄνει νέαξ ὀδωδῆ
σῶ θρόνον ἔγωγ' ἐνὸν ὀρθῶς,
σῦ δόξᾳ νάων ὦ ἄναξ ὀδὲς,
αἐ ἄρδην ἀγάων σῶς νῷ ἄγαν ἤδ ερσαι
Ἔζωσα ἰδίων ἐμμενὲς ἓν, ἐμμένω· ἰδίᾳ σώζε
συ νέαν ἄρυραν αἐ Νῦς.
Σῷα δέδαα, γέγαα δεδαώς.
Σῷα δέδαα γαῖαν ἔγωγε ναὶ ἀγαὰ δεδαώς.
Σιῦ ἡ ῥώμη ἔαστε ἢ μὶ ὥρη (ὀ ἴς).

Ἅμα τάμων οἱ ὄψοι ὄνομα, τ' ἀμά.
Ἔταμον ὑίδ' ἄγᾳ μαγάδιον ὀμ, ἅτε
ὦτα τρέφω, ταμὰ Ἀππᾳ ἅμα τῷ φερτάτῳ,
ἴσως οἶδα ὥρη νόμιμον Ἥρα δῖος ὦσι.
Ἔαγε Μαριὰμ ἄγρα μέγα ἑ,
Ψὶν αἶρα μάλα παρθρᾷ πάλᾳ Μαρίαν, ἰψ
ψὶν αἴρει, ἐδναῖαν δὲ (Ἰέρ) ἰὰν ἰψ.
ὑκὶ μοναυλία κέλε, καὶ λύα νομικῦ
νῷ ἄρα κατὰ καράων
νῷ, κακὲ Μῶμε, κακῶν.

cantico,*&* simul (pulchra virtus) mẽte integrâ te sponte prædicãs', quinquagesimo hoc etiam carmine facilè recurro, canés ô Rex, oleas premere Superi rectitudinem ô *tui* throni *esse* dixerunt. „ „

R E X.

Vnus *ego* florentẽ sacro sermone gentẽ intimè exhilaro: *mei nominis* gloria est in flore: tãquam iuuenis odore *eius* ego thronũ, cùm liceat, rectè seruo, tuaᶜ (ô Rex maiestate) habitãs vias, quas abundè admirans mentis integer vehementer stabiliui. *Non cessi malis, sed* vnã constantiam laborans sudansq; cinxi, *in qua* persisto: ô æterna mens, tua noua arua priuatim serua. Salutaria docui *legésque fixi salubres, quia* natus sum doctus. Egomet salutaria docui certè terram, *quia* edoctus præcepta pacis. Dei fortitudo (non humana vis) induit *coronauit me regem* & misit me tempestiuè.

Lacerauère simul *omnes* flagitiosi nomẽ *&* res meas. Confregerunt hi *præ* odio tabulas *legum*, quoniã aures *&* mea simul *regna* foueo Pontifici optimo, *&* auribus iustus pariter agnosco *illum esse* curâ legitimum Heroem *& Pastorem Ecclesiæ. Quinetiã* multùm Mariã lacerauit malleus eorum: heu in ipsam Θεοτόκον [Deiparam] *hoc* lolium *hodieque* multâ luctatione insurgit, *hic* vermis eã morsu aufert, sedemq; (ô Sanctiss.) vnã *tuam idem* vermis *rodit*. Non hoc iubet (perdite Mome) virginitas, & sapiẽtis bellũ animo *ge-*

stum

ἦς (ἠλὲ) βία, κακὰ, καὶ βέλη σȣ
ἶσα κοτ' ἔτ' ἅασα τετόκασι·
ἁ τῶν ὃ (γεγωνῶ κώνῳ) γεγονώτα
ἰταμᾶς ἀγῶνα νώτων ἄνωγα, στόματι,
στῶα γε γῆ ἄγαν ἀγαῆ γεγαώς.
ἆ ὦστα τήκων Σᾶκας νῷ, κ' ἢ τὰ στῶα
ἄνωγα, σὴ χαρὰ τέκε ταραχῆς, ἀγῶνα·
σὴ χαρὰ τέκε τὰ κακὰ, τὰ κακὰ τέκε ταραχῆς.
Σὴ ἀδάματος ἓν ἡ νȣ̃ς ὅτ' ἅμ' ἀδαῆς,
ἦγα ἱππικὴ ἔγωγε ἤκ' ἵππια· γῆ
ἀγῶνα (σαγήνη γᾶς) αἴωγα
ἔτ' ὢν ἵα σȣ̃ κατὰ, κ' ȣ σαίνω τε.
Νομάδες ὦκα κακὼς ἔδαμον,
Νομάδες ὦκα κακὼς ὦκα κακῶς ἔδαμον.
ἦ ταραχῶν ὦ χαρὰ τῇ.
Ἄλαλα ἦγε ἀλξ, ἀλλὰ ξ λάε γῆ ἀλάλα.
ἦν ἔξιθι σίννις, ἴθι ξένη·
ἔτ' ἱέρ' ὦχ' ἄναξ, ἀλλὰ παρορᾷ παλλὰξ, ἀναχωρεῖ τε.

Αδ' ἄνομον (ὀρφηφόρου) ὃ μονάδα
ἅ μὴ ἵνα ἔσȣσε, ἀνιμᾷ,
ἀρῶ ἀστῆρα ἰδία κηκῆ, καὶ διὰ ῥήτορα, ὥρα.
Ἴσως ἐνῷ ὑμῶν ὤνῳ μυῶνες ὡσὶ
ἐπι δεδέαται ἵα τ', αἐ δέδιτε·

ἡμᾶς

ſtum ſanè contra capita mentium impiarũ. *Non audiens dicto* auris (ô ſtolide) violẽtia, mala *quorum auctor es*, tuaque tela, æqualia etiam ocyùs quæcunque *mala* peperêre: *&* quæ ideo (loquor *ſub* cono galeę) corpori tergorũ *tergáue vertentium* nata effrænatè bella, *ipſe* ſaluæ vtique terrę multúm*que* placidæ natus, *ea* imperaui. Quæ (*inquam*) excitaui macerãs Thraces ingenio *rebellionis*, & vel ſancta imperaui certamina, *ea* tua perturbationis *regni* lętitia peperit: *inſolẽs* tua lętitia peperit mala, mala peperit tumultuũ. Certè quia tua mens indomita ſimulq; indocilis, *ideo* fregi egomet equeſtri acie equeſtria *tua caſtra*: aduerſum te (terræ euerriculum) etiã voce *formidabili* terrâ certamen imperaui, & nõ terreo te. Nomades *mei* malos ocyùs domuerunt, Nomades [*inquam*] *mei* ocyùs malos, ocyùs miſeré*que* domuerunt. O fuerit perturbationũ lætitia tibi. Muta *caſtra rebellium* fregit potentia, viciſſim*que* ſtrepuit terra ſonus confuſus. Dixi, Exi latro, vade hoſpitâ terrâ: *quin*etiã ſacra *ſinũque clementia* aperui Rex *menti tua*, *ſi reſipiſceret*, ſed *me* aſpernatur pellex, retrocedítque.

Cæterùm opportuno tẽpore (brutum animal) flagitioſos *tuos* aratores armẽtarioſq; qui monadẽ, quæ me vbique ſeruauit, tollunt, priuatâ acie, & per *ſacros meos* rhetores *de medio* tollam *cum* voluptate. Quid, quòd pariter mũſculi ferè *oſſaque* veſtra adhuc obligãtur tempore pretio voceque? Timete igitur ſemper: vos etiãnum

ὑμᾶς ἔτι δέδααι σώμαΐα μιῶ σάα, δέδιΐε σὰ μύ
ὦ σάλε! γνώμων γελάσω.
Ἡ ἵνα αἰτία ἀνιῆ,
ἔτ' ἤρανον ερᾶν ἄρ ἔνον ἄρητε
ἧ πόνημά σȣ, ἧ τῆ ȣ̃σα μὴν ὀπὴ
» α εμὲ νέμȣσι ἀὼ νῦν ὦα; ἶσ' ȣ̓ με νέμεα
» ἐιν νυνὶ ἔξεϊ ἔξει γύννιε.
» ἅ ἔχε ἀσώτως ἃ ἔχεα·
» ὤναξ ἅπαν (οἶα κ' ἴδε) δίκαιον ἅπαξ ἄνω.
Νοερῷ μὲν ἀέτεα νεμῶ ῥέον·
σὸς ἔμμεν ὠμὲ μιῶν ἒμμεσος
νῷ, ἶν, ἴα τι (ἅτε σὲ ἁμῷ) σάφα σῶμα ἔσεται
ταινιῶν.
Ρητῶς ῶ δὴ σῶ λὶψ ἄκανα, ἔγωγε ἄνακα
ψιλῶς ἤδω σωτήρ.
Ψὼ σȣ̃, δἰέξειμι τὰ ἔπεα τίμι' ἐξ, εἴδȣς ὦψ·
ἅμα ἠμὶ, ὄλεθε λοίμη, ἅμα
ἔῤῥε, ἄκων οἶον ὦκα ἔῤῥε,
ὅτ' ἔχω ὢν ἄρ ἐρανῷ· ᾤχετο,
ὃ τόδε ἄμμιν Νωμῶν νίμμα ἔδοτο.
Ἃ τὰ' μὰ ἵνα παράπαν ἰάματα
σᾶ σιγάω γένος ἣ σὸν ἐγὼ ἁγίσας.
(Ἐν ἀθέῳ, ὀμόω, ἔθανε·
ἐν ἀθέω, ἐρέω, ἔθανε,
ἄγρᾳ σᾶ σήματα ὃ ἄτ' ἀμήσας ἀργᾷ.)

intus noui: *sed* salua quæro corpora, *quòd si non animos mutatis* timete heu quædam *aduersa quæ vos manent*: ô procella! sapiens *tunc* ridebo. Quæ vt causa cesset, imposterum regem amare, cùm liceat, (perniciose *tibi hucusque nimiùm*) sit labor tuus, erumpe verò in has voces Heu miserum! "
Quæ me habebunt (ô Aurora) nunc domicilia? "
non me pariter nemora vlla (ô *cunctis* dilecte) "
hac sorte oppressum obũbrabunt. Ah habe (ô "
Rex) quæ prodigè effudi, *perditáque esse volui*, "
iam nunc omne (qualiter verò, ipse dispice) iustũ "
simul perficio, *morêmque mandatis gero*. Intelligenti quidem *ista* annuos redditus tribuam libentiùs, *dulcéque erit benefacere*: *at* tuus esse (ô crudelis) quærẽs intercessor, animo viribus voce (tãquam semetipsum alicui *priuato*) corpora *cœtusque sociorum* manifestè obliget, oportet.

Certè ea ratione qua concutio *quasi* ventus spinosa, egomet non indigentia medelâ *hominum* leuiter demulceo *quasi* seruator. Tango te ô corporis facies) & sex profero verba eximia, simulac dico, perijt pernicies, statim perit veluti iaculum celeriter *perit*, quia habeo *hoc* certè à cœlo: perijt (*inquam*) quia hoc nobis *supremum* mouens lauacrũ dedit. Quæ mea vbicunque omnino salutaria remedia, genúsve tuum taceo, lustratione peractâ. (In atheo *autem* certè mortua sunt *hæc remedia*: in atheo, inquam, mortua sunt, *hic* quippe *est* qui integra sepulcra

inani

ἢ, μῶρε, ποτᾷ; ἴσησι τοῦτ' ἴσησι, ἄτοπε ; Ρώμη
σῶα ῥώσασα πάσας ὡράως
ἶσα' θ' ἔξεας ἁπάσᾳ ἐξέθασι.

Ὠδᾷ τᾷ καλᾷ κηκὴ καλὰ κατάδ'ω
ἑτάιρα μνηςὴν Μαρία τε
ἀδᾷ Θεοῦ τάχα τοῦ ἐθάδα.
οὖσα Θεοῦ μαννα μου ἐθὰς, οὖ
σῶα ῥάρῳ δοῦ Μαῖρα Μαρία μου δῶρα ῥάως,
ᾧ τε Θεά σου διδοῦσ' ἀὲ θετῷ,
ἅ σου δῶρα ῥητέ' ἀνὰ ἔτη ῥάρῳ δοῦσα.
Αἐ θαλάσσης ὧα ἐνεὰ ὤσης σάλα Θεὰ
νῷ κ' ἄκακ' ἕνεκεν ἑκὰ κακῶν.
Ἡ Μαῖρά μου Μαρία μὴ
ἀπωθοῦ ἐμὲ, οὔθ' ὠπὰ
ἀποθὲς, οὐχ' ἐοῦσά σου ἔχουσ' ἔθ' ὀπὰ
ναὶ δοῦλου νήτην οὔλου δῖαν.
Ὦτα μάκαιρά μου δοῦ Μαρία καμάτῳ,
νόσῳ δὲ παιδία ἴδια πέδωσον,
νόσῳ ἅ σου διδίμενα ζᾷν ἐμὶ δίδου· σάωσον
ἐμοῦ, ἀλάλητε, τῆλα λαοῦ, μὲ
ὦ γνώμῃ. Θεοῦ τιμὴν ὦ Μαρία κάμματα μάκαι-
ρα μῶν ἡμι τοῦ ἐθήμων γῶ.

ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ἀρτέμιδος ἀρητὴρ ἂς ὁδὶ μέτρα;
Ὦ 'γαθὲ, τὸν ὄζον ὅτε θᾷ' γώ

σοὶ

inani *&* *vacuâ* prædâ demolitus eſt.) Dixit (ô demens) vult, ſcit hoc ipſum, ſcit (ô abſurde) Roma ſancta, quę omnes *huiuſmodi* habitus *cum* omni exploratione decorè æquabilitérque aſſeruit.

Quinetiã hoc pulchro carmine(*caſtrorũ* acies ordinata *&* *regni* amica Maria) *cum* voluptate cano te ipſius ſtatim *ab initio* amicã ſpõſam Dei. Deo meo amica mica thuris, meaq́; Luna Maria, mitte *oro cœlitus* *&* cõcede facilè integra dona *mihi tuo* nato, huic tuo ſemper adoptiuo dâs te, parens, quę tua dona prædicanda in ſæculum puero *olim* dediſti. O parens & mente pura *Virgo*, infidelia maris domicilia ob flagitioſos Piratas ſemper procul quate. O Luna mea Maria ne repelle *oro* me, neu faciem auerte, neque iuſtam etiam vocem certè mitis ſerui tui fruſtra habe. Aures beata meo da Maria labori, à morbo verò *omni* gentem meam impedi, *&* quæ tua *mancipia* morbo obſidentur, viuere mihi da: mei (ô ineffabilis) arma populi *iuſta* *&* me ſerua ô *tuo* conſilio. Honorem (ô Maria) Dei quærens, beatos labores eius *palam* dico, *&* aſſuetus cano.

POETA.

DIanæ ſacris initiate, vſquequo hic metra? O bone, ô Iuſte, quando hunc ego ramum hac viâ tibi offero, compegiſti ô Mu-

σοι διδὲς, ἄρηεσας ὦ Μωστίων ὧα σῶμ' ὡς, ἀφί-
ρας, ὀδ' ἴδιος
ὁ τόδε ἤδη ἔδος ὄασος ; ὅδε ἤδη ἔδοτο
ναὶ κ' ἱερὰ νοήματα, μὴ ὄναρ εἰκών.
Ὢν ἄρ' ἔριε χωλαὶ χείρ' ὀεσαναὶ
ὁ σέθεν ἠχὴν ἔθεσο.
Σοὶ διακέε θάῤῥα Θεῦ καὶ Δῖος
αὐδὴν ἤνεμ' ἦει ἐσωτάτως εἰρημένην ἡδὺ, ἀ
,, Ἀνά τε ὦ ἔγωγα διαπαιδαγωγέω, ἔτ' ἄνα
,, σῶε δά· ὦτα βωλᾷ, διάδημά θ' ἄμη δαι-
,, δαλῶ· βᾶ ταὶ ἀδεῶς.
Σῦ χ' ἧκε δι' ἴα καὶ δέκ' Ηχῦς·
,, ἀ ἴδια ἡ ταινία τῆ; αἴδια

ΜΟΥΣΑΙ.

ΝΩ' ἀὲ αἴδια, ἀθάναθα τῇ ἀγαθά γα,
ἦτ' ἀθάναθα, αἴδια ἐάων
Ιάνε μεῖζον ἐμὲν ὄζ' ἱέμεναι.
Η τῆ ἄρα, ἄνα, ἄρα ἡ τῇ
Ηλιε φορὰ κ' ἅμα ἰδίᾳ μάκαρ ὀφειλῇ.
Ἶσα, φάος Σωτὴρ, ὃ, δῦ ῥητῶς σόα, φᾶσι·
ἔδρᾳ ναὶ ἀ ἐθέμεθ' ἐὰ ΩΝ ἄρδε.

ΠΟΙΗΤΗΣ.

ΑΜα'χως ὅσος ὦχα' μὰ
Ηλιε, χάρηθι νυνὶ θήρᾳ· χεῖλη
ἄρω, χαίρει πηγῇ ὀρῦ, ἣ γῆ Πιερίᾳ χώρᾳ
ὀειᾷ·

ſarum domicilia *in vnum* velut corpus: compegiſti, neque proprius has nouerat ſedes oculus, qui iam *ex* animo *ſe tibi* (ô verâ *Dei* imago) & *hac* ſacra ſenſa deuouit. Faue igitur imbecillitati meæ , qui manu famam tui nominis ad aſtra tuliſti. Audi cum confidẽtia (etiam ô Iuſte Æole) dictam tibi manè ad cor ſuauiter vocem Dei, quæ *eſt huiuſmodi* Singulariter te ego guberno (ô etiam iam ſalue Rex :) aures conſilio , diademáque rutro orno : vade hac parte ſecurè. Tuę quoque Echus vox etiam decem *voces* miſit: quæ propria corona tibi? æterna.

M V S Æ.

SEmper tibi nos (ô Iane , ſurcule *D. Ludouici*) æterna *&* immortalia certè bona , immortalia , inquam , *&* æterna bona valde optamus. Hæc tibi tandem (ô Rex) hæc tibi tandem (ô fœlix Sol) tuiſque meritis *debita* merces. Tu(lux *mundi* Seruator)integra *dona cœlitus* mitte, dá*que oro* his , qui planè æqua dicunt: quæ *autem ex* animo bona poſuimus *Regi* , *qui imago tua eſt* (ô E N S) *ex* ſolio *tuo* irriga.

P O E T A.

O Sol , *poſtquam tibi* citra contentionem tuus mea *ſenſa* aperui , gaude nunc venatione: labia, *quæ* accommodo *famæ tuæ* gaudent fonte montis , terrâve Pieriâ regione ſacrâ.

ἑρμᾶ· χώρῳ Χῶρε ῥῶ, χωρῶ, χαῖρε·
ἱερὰ κάμνω ἄδην, ἄγαν ἧδα. Ὢν μάκαρ εἶ.
Ἴε ἔρφο ὦ Ὧρε εἶ·
Ἴε ἔρφοσις ἧσις Ὧρε εἶ·
Ἴε ἐρφῶν ἥτλη ἥτλην Ὧρε εἶ·
Ἴε ἔρφοσιν ἱερὲ ἶνις Ὧρε εἶ
ἔρεφ' ἴε ἐρφῶν ἥτλην, ἠνεμωμένην ἥτλην Ὧρε εἶ, φέρε·
ἱερὰ κ' ἄμμα πέτλε παμμάχαρ εἶ.
Ἴος εἶ, δῖα τέξετ' αἶνα αἶα Ἄννα, αἶα αἶα τέξεται δῖε σοί.

TYPO-

Cedo loco (ô Chore)& abiens dico Vale, *mox alijs* ſacris abundè operaturus, *quia tibi* valdè placui *ſalutatiuncula.* I pede fauſto. Vade amor, I ô Sol: vade amor *&* deliciæ *noſtræ*, I ô Sol: vade dicturus clade cladem, I ô Sol: vade, amorem (ſacer fili *D. Ludouici*) corona, I ô Sol, vade dicturus cladem, ventilatam cladem dic, I ô Sol. Idum, vndecunque felix, ſacra, & copulam matura. Idum ô Vnice, generoſa pariet (ô Rex) Regina Anna: exurge (ô Rex generoſe) *& exulta, Regina* tibi pariet.

TYPOGRAPHVS ad Lectorem.

Collectis vndique (Lector) *ingenij monumentis, quæcunque ferè* (*præter Iuridica*) *horum* Διαύλων *auctor vel expresso nomine vel tacito in vulgus sparserat: subijt animum cogitatio editionis nouæ, etiam eo inscio.* (*Sperabam enim ex hac certè causa gratiam initurum me cum ipso, quòd mihi curæ fuisset* σωματοποιεῖν, *dissitisque membris tanquam eiusdem corporis partibus, vnius velut statuæ quà plumbaturâ quà ferruminatione formam dare.*) *Verùm mutato mox consilio visum, ei sensa animi aperire, vt, si quod aliud fortè succisiui temporis id genus operum siue precibus, siue propensæ ad obsequium testatione voluntatis exprimerem, hoc ipsum possessioni meæ quasi alluuione accresceret. Neque vero consilium euentus fefellit.* Νεαρὸν γὰρ τῶν ποιημάτων τετύχηκα

παρ

παρ᾽ αὐτοῦ. Quo in numero sunt Δίαυλοι *de S. XAVERIO, Gallicum Aenigma retrogradum,* τῷ δεῖνι κέλητι Πίστεως Εἶδος, *& nescio quid aliud. Si sensero studium tibi volupe fuisse meum, ne vtili aduersus eum de tabulis exhibendis interdicto prius experiar, quàm reliquas* τῶν ὀπισθοπόρων χιλιάδας ἐπέων *emendaturis (* κατααυτοφώνην *) ignibus patiar dari. VALE.*

AD LVDOVICVM XIII. GALLIARVM ET NAVARRÆ REGEM CHRISTIANISSIMVM,

A. MESTRALI I.C.

ΔΙΑΤΛΟΙ ΜΕΤΡΙΚΟΙ.

Hi versus oblati Regi ab Authore 10. Kal. Martij, 1614.

VErba ſummi Regis Chriſti, dantis Apoſtolo clauum orbis terrarum, & claues regni cœlorum, retrogradis verſibus incluſa, & inciſa in ære debito æternitati, multis nominibus, tuæ, Rex Chriſtianiſſime, Majeſtati do, dicóque. Tu enim, Rex

Rex ſacratiſſime, D. Ludouici æterna ſoboles, Eccleſiæ fili natu maior, ſanctiſſima eiuſdem principatus & poteſtatis iura, piæ recordationis materno generi, Leoni X. Clementi VII. Pio IV. Leoni XI. Pontt. Maxx. per manus à Maioribus tradita gloriaris in terris: immortalis memoriæ Hēricus Magnus pater, Europę pacem, paci artes, artibus pietatem à ſe reſtitutas gloriatur in cœlis: & diuiniſſima nuptialis Galliç Hiſpaniáq; coniunctio, tuo & leuiri eiuſdémq; ſororij auguſtiſſimis imperijs, orbis vniuerſi terminos gloriãq; pollicetur.

DIALOGVS

DIALOGVS.

PETRVS, CHRISTVS.

P. *SAcra refer, si vis; sanas, si vis, refer arcas:*
Edi fac imâ, summus, amica fide.
Artem animes merito moti; rem, semina, metra
Muni; Seruator, ecce, rotâ vre sinum.
C. *Arui amißi, tuto do tutißima iura;*
Solem, aures animo, nomina serua, melos.
Ecce rotas: suberis tot si rebus, Sator ecce
Robur ero, tutis non sit vt ore rubor.
Salua tene: multis sedes sit lumen, et aulas.
Seda, nemo te terret, & omen ades.
Sarta seret mutilos, robor solitum, teres atras.
Ara tibi, si res non seris, ibit; ara.
Marte palàm sæuo moto, moueas mala; petram
Te, vomer subitis non sitibus remouet.
P. *Sacra sinis satibus, messem, subitas sinis arcas,*
Mutas è Roma, summus, amore satum.
Aurâ muti rem sano donas, meritum, arua;
O res! è Roma robor amore sero.
C. *Magni fac olim luci calmi loca fingam:*

PARAPHRASIS.

PETRVS. Christe Seruator, doce me, obsecro, res sacras; resera mihi, si lubet, Ecclesiæ sana mysteria; fac, vt humili fide instillentur animis hominum, quæ conducant ad salutem; mea studia anima; factis, dictis, scriptis meis adspira; ignea amoris tui rota meũ pectus inflãma. CHRISTVS. Arui, quod perierat, tutissima iura, tibi, Petre, successori meo trado; Soli lucem, auribus fideliũ auditum, seruis meis vitam, orationibus tuis ardorem inspiro. Vniuersum orbem terrarum tuæ potestati subijcio: quod onus si quando graue erit, tibi tuisque tutum auxilium in me paratum spera. Serua, quæ tibi do, sarta tectáque: doctrina & exẽplo mundum illustra, seda aulas Principum, nemo te terret, nuncius esto boni ominis. Consita palmis Martyrum ara florebit, & tecum stabit incorrupta, quia nõ seres atra dogmata; rectè ara. Sæuo Martè palàm fugato, mala omnia terris amoue; te petram Ecclesię, acceptis sedibus, nulla vis potest dimouere. PETRVS. Christe potens, tu mihi res sacras, messem animarum, & accepta mysteria curanda relinquis, me ex amore in Romuli locum sufficis, oris tui flatu obmutescẽtis Satanæ regna, vim meriti tui, gregem & arua seruo concedis; ô rem admirabilem! ex amore, summe Deus, tuę potentiæ semina, Româ mox in vniuersam terram sparsum eo. CHRISTVS. Fac, Petre, vt magni olim culmi mundi loca fulgeant luce fidei: ora: i: ab vrbe Roma succus amoris mei, & fluenta gra-

Ores: i: Româ ſuccus âmoris ero.
Terrebo Nemeſis ſedes: ſi ſemen oberret;
Alâ, Marte teres; non ſere tetra mala.
Saluabo ſiluas et te, Saülis ob aulas,
Vnâ, Menti, ſi reberis, itne? manu.
Terra nec ipſa ſui, temet, ius aſpice narret.
Ira, manu tutis, non ſit vt vna mari.

REGI.

IRe diu artem, et certè et rectè metra videri,
Si virtutis, (Atlas) ſua laus (ſalta) ſit vtriuis.
Ara alitur IESV, *re verus ei rutila ara;*
I, res eludes Sinonis, ſedule, ſeri.
Sara dat Adonaï lilia nodat ad aras;
Atlas elati ſub inanibus Itale, ſalta.
Si ſum animi lati, da, dita limina Muſis.
Magna teram Musa rara, raſum mare tangam.

REGINÆ MATRI.

SI, bona, luces; edunt nudè ſecula nobis
Eſſeda: ſi pura det te Dea rupis adeſſe;
Sanè res atras, maris iram, ſarta, ſerenas.
Salua, vnis arcas, metra, Martem, ſacra, ſinu au(las;
Ire rem, amica fides Sedi, fac ima mereri.
Magni par edi ſi Viui ſidera, pingam.

HENRICI

tiarũ in omnes terræ fines deriuabuntur. Terrebo ſedes iniquæ Nemeſis, dum tu ſemẽ eius latiùs diffuſum vi conteres, & radi ces ſcelerũ euelles. Saũlem aulicoſque infideles inſultantes, te ſoſpite Eccleſiæ & integris ouibus tuis, manu perditum ibo, quia ſperabis ope mea te ſeruatum iri. Aſpice, vt terra nõ ampliùs ſuũ, ſed te tuúmq; ius narret; vtq; mare non ſit iratum appellentibus ad nauẽ tuam.

His τῶν μέζωον διαύλοις ſi quid ineſſe videtur induſtriẹ, (Galliarum Atlas, exulta) Chriſto & D. Petro ſit laus. Tutiſſimum Francorum aſylum Regina Mater, nihil aliud ſperat ſpirátve, quàm Verum Ieſum, ad cuius arã aſſiduas ex intimo pectore totius regni cauſa preces fundit: i nunc, ſedule Rex, in hoc ſigno vinces & omnes Sinonum dolos longè antè præuidebis. Sacra Sara Regina Mater, diuino munere conceſſa Galliæ lilia, ad geminas æternalium Hymenæorum aras, Catholicis Hiſpaniæ Regibus dat nodat; exulta, ſate ſanguine Diuûm Italiæ Atlas labantis terræ: & meis, ſi quid mereor, Muſis faue. Rarâ Musâ regio fauore fultâ, magna terã, eadẽq; duce maria omnia trãsfretabo.

DVm tu, Reginarũ optima maxima, radijs auguſtiſſimæ Maieſtatis Galliarũ orbẽ illuſtras, omni nube nudata ſecula Solis aureo curru voluuntur: dũ Deiparæ Virginis conceſſu eidem orbi præſides, res caligine obductæ, tẽpeſtateſq; vultu ſerenantur. Tuo, ſacratiſſ. Regina, ſacra myſteria, ſacrũ Martem, ſacra Iuſtitiæ puluinaria, & Vatum ſacra carmina ſinu complecteris; meis, amiciſſima

HENRICI MAGNI TVMVLVS.

ARca, serenum me gere Regem, munere sacra,
Solem, aulas, animos, omina salua, melos.
Tangere Regem, vngi dixi: dignum egere, regnat:
E vi natum anima lamina muta niue.
Summus et armati vixi vitam rate, summus
Muro; fer cani robor in acre forum.

SERENISSIMÆ DOMINÆ D. CATHARINÆ HENRICETTÆ A IOYEVSA GVISIAE DVCI.

I, gere re fortem; reffer metro ferè, Regi,
Solem angi; dare, si vis, Era digna, melos.
Arrâ ne dare versus, reuera Dea, narra;
Aut auidè, Regi, vi gere diua tuâ.
Magna tibi, si ludo modò, modulis ibi tangam:
Vni sanè res, oro, serena, sinu
Magna paro filo solo: Soli fora pangam;
Si me tam latè refferet alma Temis.

AD

fidissimaq; Sanctæ Sedi, ne defice rebus, fac eas infima quæque mereri. Si par ostendi posteris sidera, quæ Galliæ cœlo Magnus Immortalis infixerit, Vraniæ regiâ gratiâ fultæ radio designabo.

ARca sacra mei munere, Clementiss. Regem, Solem mundi, aulas Iustitiæ, animos Fräcorum, omina salutis, oracula pacis cape. Apud mortales, dixi Regem vngi à Deo, dixi Regem tangere curante Deo: dũ apud immortales dego, dignum vtroque Regẽ effer, quippe me dignus regnat: ex me natũ anima, lamina, cãdore tuo: & ad meæ virtutis vestigia con sectanda adhortare. Belli pacisq; artibus clarus, mari terraque formidabilis vitam vixi: imple modò fora omnia, decori canitie Regis æterno nomine gloriáque.

IN Regiam, si lubet, Hera dignissima, pedem infer; nullo perituram æuo tabulam manu gere: Regi refer, hoc ferè metro Solem Iustitiæ Christum angi curâ nostri, diuinóque ore melos fundere. Hac arrha fidei narra, re vera Dea, me certè Regi versus dare, aut hæc, quæ diua sunt tuâ vi, Regis gratia lubens amplexare. Si facundam modò testudinem attrectaro sacer Apollo modulabor mira tui sanguinis Heroum Heroidúmque trophæa. Ergo meos hosce numeros sereno sinu, Dux serenissima, quæso, foue: dum alia tuæ consecranda Celsitudini, liberiori filo texo, Sole iura illustraturus, si me tam altè alma Themis extulerit.

AD ILLVSTRISSIMVM DN. DN. GVILLELMVM DV VAIR, FRANCIÆ PROCANCELLARIVM,

AND. MESTRALI I.C.

Auenione Lutetiam Parisiorum missi 8. Idus Iunij 1617.

ΔΙΑΥΛΟΙ.

SI viridaria (Vair) adiri vis
(O Domine) vere; veni modò,
Serenas serenè tene res: sanè res,
Et poemata nidulo ludi nata meopte
Aspice ah (ῥητὴρ) *hæc ipsa.*
Arte mirâ de te dari metra,
Arte mirabili τῇ *libari metra,*
At Argus vsu grata,
At sacer re casta,
At celica paci lecta,
At ἀνέρος *ore nata*
Aspice ah (ore Cicero) hæc ipsa.

Si

Si (Vair) Ἀρετῇ literaria vis
Vnà mirâ dona (Pan ô) dari manu;
Edi (Vair Atlas) altaria vide
(Ere Vair) Ἀρετῇ literaria verè.
Si desideria (Vair) edis; edis
Si luminaria (Vair) animulis
Et paria (Vair) aptè,
Et re paria (Vair) apertè;
Edi laudes vide diu, sed validè.
Sua lata, digna pangi, data laus
Sino (bone Zeno) bonis
Eat: I (Vair,) aue: varia vitæ
Si, vt Maro, cano beatæ bona; coram tu is:
(Ere pacis AEneæ) si capere
Sidera re volo vera; redis.
Si luces (Romæ amor) seculis;
Aut mulces iure (Ver) vi seclum tua;
Si Regi lege ligêris;
Aut si decora caro cedis tua;
Si regali fama fila geris
(Anime) Gallica, ac illa gemina; a
Aut à rectis sit cera tua
Sita serenè Galla genere satîs;
Si luces sic (Apollo pacis) seculis;
Aut vnâ mirâ, pacificâ, pari manu tuâ

a quia restituta post depositionem.

Signa pauida, tuta, diua pangis;
Si geris io lætè Aloisî Regis
Sigilla genimine Galli; γῆς a
Τῆ *ſalus ni eruta referatur è Inſulâ, ſit*
Terra næ mala, palàm ea narret
Et exerat (Arge) minimè grata. Rex è te,
Summus ſuis vnus ius ſummus
Ius vnum edit; idem vnus vi
(Ere) tuâ, cauti Lilî tua cautè re
Ius tuetur (Brute) vt ſui.
Sic ſcis auidè Regno longè, re diua ſic ſcis
Ingerere vim (Ere mi vere Regni.)
Si tollis aras illotis;
Si tu Triumuir tutis;
Si verbô tutô breuis;
Ius vnum vtile, ac Cælitûm vnus vi
Si nobis refers; I, bonis
Subi varia (Vair) auibus
En opera tuta: repone
(AEnea maior) toro Troiam: (AEnea
Maior) tetra madidam arte Troiam,
Maturè vnam, Sinonis manu erutam,
En ope rara, cauta tua, cara repone:
Olli en opem (Lar alme) pone: illo
Anima mala pelle palàm omina.

ah. e ſenſus, quaſi ex inſula Francia, ortam erutámque totius terræ ſeu regni Galliæ ſalutem, prudentia D. D. V. acceptam referri oportere: quod ni terra ipſa tanto bono cumulata fecerit, næ eã improbam eſſe, & palam ingratas alioqui res narraturam.

A bruta tota turba
(Vt omni inani in motu)
Mala paßim emißa, palàm
Elata; Feram amare, fatale.
Salua satîs ope repositas aulas.
Serena seculi luce sanè res.
Sedit si (rare, caste Ere, et sacer) Aristides,
Vt ῥητῶς *sedes* σωτὴρ *tu;*
Si tu sedes, vt is
Sedit; I, miti des
O Domino boni modò
Arui amißi tutißima iura:
Refige Lege rata, rege (Legifer)
Rotas auidè Regni: ingere diua (Sator)
Aruis illa genita lautè tua latinè Gallis iura.
Te solamen elatum sumimus; muta lenè malos, et
Subige (rare Vare.) Serie Dei resera vera Regibus.
Videto Romulum (oro te) diu,
O is Iusti Rex, Aiax erit suis io,
Sol optimus ala sumit polos,
Animat rectô tonô tot certamina.
Munit Aloisium vis. Io Latinum
Maßinißam ama (Anna) ama Maßinißam:

At ille mitè τῇ mellita,
Re casta det, et edat sacer
Iura. A Regina Lilî Lanigera arui
Senones edunt nudè (Senones
O) iam opimi poma io:
Sed (Anna Matuta) manna des,
Et (almè Diua) da re hîc Aiaci (Hera)
Dauidem latè.
Si diua Diui Dauidis
Tua arte metire peritè metra; aut
Animari psallis illa spiramina;
Aut animat idem diua Dauid meditamina tua;
Animes muta vi Vatum semina,
Seminaria Vatum muta (Vair) animes,
Anima noctes ore, munere numeros et conamina.
Muta me ope poematum;
Magna piè donô Dei pangam.
Maiora (Pan ô diu) ἔγωγε vi dona paro iam,
Sed animo nitido, viuo, diti nomina des:
Sed, si sum animo magno, longa nomina Musis des.
(E Diuis reuersus re) verè versus reuersi vide
Si sum autor; et vt ero, tua Musis

Ani-

(Animi Lar) aperire para limina,
In illo par iure (caste et sacer vir) Apollini.
Nos ama famulos: νόμιμον solùm à fama σὺν
Et cerne munere edi (fide Ere) Numen rectè.
Me cape (Regni Pan,) ô dona pingere Pacem,
Vnam auidè Pacem. Me cape (Diua) manu.

AD EVNDEM.

SAlua sigillo cera, Vare, colligis aulas:
A vi, Vair Arcas, reffer sacraria viuâ.
A vi, Vair Atlas, edes altaria viuâ.
A vi, Vair, amo pacifica pomaria viua:
Munus, vires addes, sed da serius vnum.
Sereno munere, serene genere, serenum oneres,
Tam amate ô, porrò poetam: amat
Metra, et almus secessum: latè artem,
Orte regno Latio, ita longè retro
Referet: latina coram, ô Maro, canit altè. Refer
Et da munus vnum: vnus vnum ad tè
Solem auidè, minimè diu ἀμελῶς
Ibit Vatis animus vsu, minas ita vt ibi
Et iras vacare vera causa ritè
Autumet. Censu è diti dona (Pan ô diti Deus)
necte mutua.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Ἐρρίκῳ Μάγνῳ Βασιλεῖ μακαρείτῃ ἐόντι,
Εὐνοέοντι πάλαι τοῖς ἀνδράσι, φίλτατε Βαρὲ,
Οὐ τοίνυν μεῖον τούτου Ἐρρίκοιο Μάγνου
Τῷ τέκνῳ τῷ Λωδοΐκῳ κεχαρισμένῳ ἄνακτι
Τῶν Φραγκῶν (ὦ παντοκράτωρ Θεὸς ἔκγονον εἴθε
Ἀθάνατον δώσοι ἀπὸ τῆς Ἄννης βασιλίσσης)
Ὦ Βαρὲ ἀνθρώπων πάντων κεχαρισμένε θυμοῖς,
Οἷς ἔνδοι περίμετρος ἔρφος κεντρίζεν ἀληθοῦς,
Τῆς τε θεοφροσύνης, τῆς ἐκδήμου καὶ ἀδείας
Καὶ γαλύνης (ἣ τῶν δὲ νόμων νόμος ἔσχατός ἐστι,)
Καί τοι τὸν κόσμον βαστάζων ὠμαδὸν Ἄτλας
Κελτικὸν ὡς ἕτερος, χωρὶς καμάτοιο πόνου τε,
Καὶ ὁ δικαιότερος πολὺ ὢν Ῥαδαμάνθυος αὐτοῦ
Τῶν ἐπί κεν γεράων δόσεως καὶ τῶν ἐπὶ ποινῶν,
Ταῦτα περιβαλλόμενος τολμηρῶς σοῦ μεγαλείῳ
Μέτρα κυκλούμενα (ὡς ἀνθρώπινα πράγματά
Καὶ μιμήματα τῶν καρκίνων ἐκ ποταμοῖο, (ἐστιν)
Καὶ ποταμῶν οὓς τοῦ ἀναχωρεῖν οἶδε Νέρφιος
Πείρας τῆς ἀρχῆς (εἰπεῖν καὶ θαῦμα ἰδέσθαι)
Μέτρα δὲ ποῖ' οὐδεὶς ἄρα μήποτε οἶδεν ὁ αἰών.
Τῆς περιβιβαζούσης ἐπιτατούσης τε Ἀθηνᾶς
(Τολμηρῷ συγγνώμην μουσοπόλῳ δὲ δέδωκε)

Ἐκ ψυχῆς ὄντως τὰ ἐμοῦ σοι εὔχομ' ἅπαντα,
Καὶ μετὰ τὴν μέτεφον σοὶ ἔγωγε δίδωμι ἐμαυτὸν
Γινόμενος σέοθεν κατὰ χρῆσιν καὶ κατὰ κτῆσιν,
Τοὺς ἐπὶ πρὸ φεύγειν ὄνυχας τοῦ Ζωίλου ὠχροῦ,
Καὶ λυχνοὺς Μώμου, τοῦ Ἀρισάρχου τε ὀδόντας,
Οἷς ὁ φθόνος τ' ἄγνοιά τε καὶ τ' ἐχθήματα καὶ αἱ
Τῆς νυκτὸς κόραι Εὐμενίδες κ' Ἀχέροντος ἔσωθεν
στρεβλοῦσιν, βραδέως παύσουσαι τῆς ἀπὸ στρέβλης.
Σὺ δὲ ἄσυλον ἐμοιγε ἔσῃ, κ' ἔμψυχον ἄγαλμα
Ἀθάνατον πρὸς τοὺς θνητοὺς χάειν εὐχάριτός σου
Ἥτορος, ἄρχοντ' ὦ μεγαλήτορι φίλτερε μᾶλλον
Τῶν παρέδρων, πολὺ καὶ πολὺ τὴν ὦ φέρτατε
πάντων.

Σοῦ δ' ἐμεταξύ τινος (Μηκοίνας ὦ) ἐπιθυμοῖς
Σκέπτεσθαι πόνος, εἰκέμεναι ἐμίνη θέμις ἐστί.
Βορβονίων πατέρος οὐ γοῦν τ' ἔνδοξα τρόπαια (ἀλλ'
Προσάξαι γραφέμεν, κ' ἐν πρὸ δὲ γραφέμεναι ἔπε-
Ῥήτραις Βιργιλίου, Λιβίου, Ξενοφῶντος, Ομήρου:
Σοῦ διδόναι κέλε ἔργα ἐμ' Ἕλλησ', εἴτε Λατίνοις,
(Ἀθανάτων δέλτων καὶ κέδρου ἄξια ἔργα,
Ἔργα δὲ οὐρανίου καὶ θείας σύμβολα ψυχῆς.)
Εἴτε ἐὰν μᾶλλον βούλῃ κατὰ πόδα κέλευε,
Ἢ τὸ νόμων ἀποπιμπλέσθαι τῇ ὀπῆφι Λύκειον,
Τὰς μετὰ οἰκείας ἕνεκεν Προλύτων τε Λύτων τε
Δὴ πολλῶν ἐτέων ἀναρίθμοις ἐξηγήσεις.

Σοῦ πρὸς αἵματα ἐμοὶ δώσειν ἰσχύν τε νόον τε,
Ἔμψυχός τε λόγος ποιήσεται εὔκολα πάντα.
Μαιάνδρων δὲ αὐτῷ σύμπασα ὁδός σου ὁδηγοῦ
Καὶ ὁμαλὴ μέλλουσα· διδοῦσι ἀλωαὶ ὀδωδαὶ
Αθανάτοις σου, οἷον ἀεὶ θάλλοντα τὰ Τεμπή.

Τοῦν χρόνον εἴθε παθεῖν ὕψου εἴη σέ τε τοῦτον
Ολβιον, εἴη σου βιοτὴ καὶ πίστις ἄμεμπτος
Αἴτιος Εἰρήνης καὶ Πλούτου τῆς βασιλείας.
Καὶ ἐὰν αἱ εὐχαί μου, τὴν Κελτῶν τε ὁμοῦ τῇ
Ουρανοῦ ἅπτομεναι, αἰῶνα ζοῦ φοίνικος
(Φοῖνιξ Φράγκε) χάριν θεόθεν κεχρισμένου Αρχοῦ.

ΤΩ

ΤΩ ΔΕΙΝΙ,
ΚΕΛΗΤΙ ΠΙΣΤΕΩΣ,
ΕΙΔΟΣ.

στροφὴ α. κώλων ιδ.

ΔΙΟΣ πανυπερτάτου κόραι
καὶ τᾶς Μνημοσύνας
πολὺ θυμῷ κεχαρισμέναι,
παρὰ χρῆμα χρυσοῦν ἀπὸ
φόρμιγγα χρυσείου τε
καὶ χρησίμου τοῦ πασσάλου
εἶα λαμβάνετε,
Θέμιτος δ' εὐβούλου συγχορεύσας
νεὐείδων τ' ἐπὶ ποικίλαν
συνῳδίαν πρόσθε κεκλημένων,
κλυταῖσιν καὶ γλυκείαισιν
ταῖς τῶν ὕμνων πτυχαῖς
νέον ἔστε ξυνδαιδάλ-
λουσαι Ὀλυμπιονίκαν, ἐν

ἀντιστροφὴ κώ. ιδ.

πτεροῖς ἀκάμαντα Πίστεως

ἵππον

ἑκατὸν ταῖς ἀγίαις
ἀναβαίνοντ' ἐπιτηδείως·
θανάτου δὲ ςρέψαντα τὰ
πόλλ' ἱππόθεν κέςρ' ἐκθεὲν
εἰς δύσθεον ξυὺ ταῖς χεραὶν
τόξον τ' οὐρανόθε
δεδομένον τεινούσαις ἰσχυρᾶς.
Θυγάτηρ Αχέροντος Αἵ-
ρεσις Θεῷ καὶ Βασιλεῖ μαχο-
μένη, ψυχᾶν δὲ λοιμὸς, χ' Υ-
δρα τοῖς βρόγχοις ἔχου-
σ' ἕκατον (Μολιναίου
αἰθέρα τῷ γε μολινόντος
ἐπῳδὸς κώ. ιγ.
ἐκπνοᾷ μιαρᾷ) καλλίςαν
Κελτῶν δύσμορφον ποιέειν
πειράζουσα ἐςὶ τὴν Μοναρχίαν.
Καὶ ὁ Μολιναῖος μὲν ἀεὶ
ἑτοῖμος ὢν μονομαχεῖν,
ἀλλὰ δὴ κ' ἔειδι ἐρίζειν,
κἂν ἑκαςαχόθε κατακοντισθεὶς,
ἀντὶ πρὶν ἐφ' ἑαυτὸν
ἐπιβλεπέμεναι, καὶ τραύμασι μυρίοις
τραυματισθεῖσαν φάμαν θεραπεύειν,
σαυτῷ ὀλιγώρως ἔχων, κ' ἀντι-

λέψεως

λέξεως ἰδίας ἀπολειφθείσας,
ἐσθ' ὁπλοποιὸς, ὁπλοπώλης
στροφὴ β. κώ. ιδ.
τε γιγνόμενος· χάριν δίκας
τὸν βῶν ἀλλοτρίας
παρατεκταινέαται, διδοὺς
μέγα Πίστεως τοὔνομα
ῥινοῖ ἐχοῦσα ἐν πτυ-
χαῖσιν χαρακτῆρ' ἄδου, καὶ
τοῦ λυσσήματος, ἀ-
θεοσεβείας, τᾶς πλώσσιος, φο-
νᾶς τε ἐκπεπτεσμένον.
Κύκλωπες Ηφαίστου ὑπηρέται
ἔασιν τούτου οἱ Λουθὴρ
Καλβῖνος καὶ Μελάγ-
χθον ἁπαξαπλῶς Βρόντης
καὶ Στερόπης τε Πυράκμων τε.
ἀντιστροφὴ κώ. ιδ.
Αποστασίαν δὲ ἄκμονα
εἶναι ἐς ἄμαχον·
ὁ Λεμανὸς δὲ τὸ δημιουρ-
γεῖόν ἐστιν (ὡς Λῆμνος) ὅ-
θεν Λημνίων ἀρχὴ κα-
κῶν. Τὰν δὲ Υδραν ταύτην (ὡς
Ηρακλῆς ἕτερος)

δαίδι Πίςιος, καὶ ῥομφαία
τῶ λόγιοιο Θεοῦ πυρσό-
δει. ξιφήρης νέος ἐξολο-
θρέει, χ δρηλάτlω αὐτὰν
κἂν ἔξοις ῥεμθμον,
σάκεόσ τε κάμψει τ' ὀμ-
βρήματα τῶν βελέων φεύγειν.

ἐπῳδὸς κώ. ιγ.

πειράζοντα, ῥίπτων εἰς γαῖαν.
Οὐκ ἄλλως Εντέλλῳ Δάρης
τῶ ἔδωκε γαύροιο τιμωρίαν
θράσεος. Οὐκ ἄλλως τινὰ τὸν
σόλοικον Ηγεμόνα Κελ-
ταν θένει, μονομαχία.
χειρὶ Ρωμαϊκὸς ὅτε Μάρκελλος
τᾶς περὶ Πατρίδος κι-
νέων ὅπλα, νενίκηκέν ποτε ξυν κλέει.
Ρώμη ἰσχὺς καὶ ῥώμη, καὶ ἀλαθῶς
ἡ νωϊτέρα Πατρία κοινὰ
Μαρτύρων ἁγίων γόνιμος μάτηρ,
Πέτρε Αποςόλε καθέδρα,

ςροφὴ γ. κώ. ιδ.

τῶ ἡ κυρία ἐςὶ ὅλε,
φυτουργεῖον ἐ-
ρίβολον κοινοβίων, δόμων

τε σεβασμίων, ὑρανὸς
τῆς ἀςέρων Πίςιος
καὶ τᾶς ἀλαθείας πάντως
ἄφθαρτος καὶ ἀμε-
τάθετος, ἡ νικητὶς τῶν ἐθνῶν,
τῶν δι' ὅλων ἀπαγωγὸς ἡ
περιωθενὴς τῶν ἀπατῶν, δόλων
τε, καὶ Εἰδωλολατρείας,
σὺν τᾷ τῦ Πνεύματος
Αγίυ βοηθείᾳ,
Αιρέσεων Ερέβυς αἰεὶ
ἀντιςροφὴ κώ. ιδ.
τράχηλ' ἀποτετράχήλικεν,
Οἰκυμαινικιῶν
Συνόδων γινομένων πάρος
ἔτι σήμερον καὶ θυρᾶν
τῦ ταρτάρυ ταν ξυμβρε-
μυσαν, κατυλακτῦσαν τε
ταν ἅδυ Κακοε-
ϋμενίδων, τέμνειν προσκαρτηρεῖ
χ' αὕτη εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον
ἀποτραχηλιζέμεναι, μετ'
Θεῦ, προσκαρτερεῖν μέλλει.
Ω Κελταν ἅλιος
Λοδόβικος Ερρίκυ

Μάγνυ

Μάγνυ ἐὼν ἀπὸ Μαρίας

ἐπῳδὸς κώ. ιγ.

μὲν Δίκης υἱὸς, καὶ τῶν πρᾶτος
τέκνων ὀρθᾶς Εκκλησίας,
ξεῦ Θεῷ δὲ τὰν πρόθεσίν σε καλῶ
Αιρέσεως ἀρχὰν καθαρευ-
έμεν χάριν Καθολικᾶς
Πίστεως, στεφάνοις τῷ
πρατλέμεν. Τότε χέλυν ἐγὼ χορδαῖς
ἔασομαι ὁπλίζων πο-
λὺ λωΐοσι, μολπᾷ καὶ ἔθει ὥστε τῶ
Πινδάρω ὑψίστω δωρισόμεν, καὶ
ταῖσι γλυκέεσσ' ὑστέραισιν τοὶ
δωσέμεν σέο μνήματα τῶν ἔργων
γιγνομένων λίαν δικαίως.

ENIGME.

ENIGME.

I*O, l'Ange rangé règna, regna Loi*
Rodés auec ce vase d'or,
E'l'or a part aba batra parole
Sale, haïe, rude, dure ia helas.
E' Louys voué reueré vous y vole,
Io René part, assis Satrape, né Roi,
R. ô d'égal é bel age d'or:
E' lor a presser, dresser parole
E'gal, ou a ce rang, ignare : ça volage,
Sale, hauy or' cede, decroy, va. *Helas,*
Y voyant neuf vent n'ay ouy:
Y voyant, n'auouant, n'ay ouy
Au Roy offre serf foy, or' va
Et suis, et casé cede ces actes : *Iuste, Sire,*

Sire, iré de ce ceder ie ris
Si le desordre perd rose de lis.
Sale hauy or' croy, va. *Helas*
Y voyant n'ay ouy
Et sui (ô Iuste)
En ma disette si damné,
Nê en vne mer ore menu, né en
Vn roc égal, ou sert tres-volage cornu
Vn Nabal sale ha, ha, helas Laban nu
Et serf Iuif rude dur si vif reste,
Et separê ne m'amenera peste.
Ainsi le leué d'Eue le lis nia
Et serra, et le Celte arrestê
Tua. Par cet irrité crapaut
Aise desir preuuer, treuuer prise desia
Là mina ce Beze bec animal
Sale hay ou Neron or enuoya: helas,
En iura là la ruine:
Et le cruel (ô doleur!) Celte
En sa Lune t'a tenu l'asne

L'ame

L'aime de rudesse, dure, de mal:
E la ta foy née, Enyo, fatale
A tel lieu, elle veillé t'a:
Et ici l'Ange regna licite.
Eue le Tiran à rit eleué
Nu si ouuertement, et ne me treu-
uois vn:
Nu Iuste le tua, là l'autel, et sui vn.
L'VN ne craindra finesse ni fard ni arc
en nul,
Car tel rusé decede sur le trac.
Vne terre m'a là la mer retenu:
Et rüe ha terre, fu Mars ramu ferré t'a
heurté,
En vn roc t'a ferré (fat, cornu né.)
Iuste, Sire, peine remenée ne me ren, ie
peris et sui
Las, sauf venu neuf vassal
D'vn Tite pere, petit nud
Seruir à peré mere pariures.

Lié l'ost: ne me ruinés et abbatés en iurement (Soleil,)
Seruilement à faint ni à fat ne me liurés.
Lire paix io, vené voix ia peril
Cesse *io: vené tené voiés sec*
Ce sac, rallie ô aise desia œil l'arc à sec:
Ce sac a le lac veu calé, lac à sec.
Nostre petite (rare Tite) pert son
Nom, tu l'as: nostre pere pert son salut (mon
Noble bening Nine Bel bon)
Tu l'as: noté viue, reueré viue ton salut.
Io, retire moy ô merité Roi.
L'ay ô le repos (ô pere loyal)
Et suis trop par rapports iuste;
En a idee la halee Diane:
En aide Madame Diane
Eluë sera [a] *Reine belle benie rare seule.*
En ai desia ici aise Diane.

a pour *a* *esté*, phr. Hebr.

Aise

Aise de voir ia le rare L. L. le rare l'air ioüe desia.

Au mont va haut nom, va.

S. ore haut et Soleil lie l'ost, et va Heros.

S. il se dira mediateur apparu, et aide mari des lis.

Adieu Vertu. Mars y vole: Louys ramu treuue Ida.

ANDRE' MESTRAL
Aduocat.

GENEROSISSIMI ET ILLVSTRISSIMI HEROIS DN. LVDOVICI DE BERTON, Dn. de Crillon, Regis Christianiſſimi Ordinum Equitis Torquati, ab vtroque Conſilio, & Caſtrorum Præfecti,

TVMVLVS RETROGRADVS.

Auenio Apollinem affatur.

SI cludo Dominum, ſedes muni modò (dulcis.)
Robor alam ſeri, vidi vires, mala, robor.
Metra meret, da Regi (Liliger,) adtere Martem.
Me cape, ludes metro mortem, ſedule: pacem
Illa gerit, ramos (ſucceſſo martire) Galli.
Iures amiſſi cludi dulciſſima ſerui
Oſſa loco: vero ciui cor euoco laſſo.
Tange recens oleâ carâ calos: nece regnat.

PARA-

PARAPHRASIS.

VErum & incomparabilem Herum ſinu foueo : ſedem ei, Apollo Liliger, inter Heroas ſtatue. A lam fortiſſimi ſenis gloriam omni æuo, vidi vires animi, vidi quæ mala pertulit, vidi quæ monſtra corpore profligauit. Æneidem victorijs eius debitam, Regi conſecra: Arma, Martémque tere. Cape me, ſedule, verſu mortem includes, quæ marmore incluſit pacem, cuius ramos (ſuccuſſo, imò ſublato; teſte, imò authore) Galli gerunt. Iures amiſſi tui, Regúmque ſerui dulciſſima oſſa ſepulta iacere : vnde animum córque euoco vero ciui datum hac fini, non vt onerum & laborum magnitudine, ſed vt honorum & vulnerum multitudine opprimeretur. Tandémque (ó Apollo) lilijs, lauro, oleá caput ornatum effer ſupra cœlos, hic campus quem ſibi meus æternùm regnaturus glorioſiſſima morte quæſiuit.

Obijt an. æt. LXXIV, *Non. Decemb.* CIↃ. IↃC. XV.

ÆTERNÆ MEMORIÆ

ILLVSTRISSIMÆ DOMINÆ, D. SVSANNÆ DE L'ESTRANGE, ILLVSTRISSIMO DOMINO, D. IOANNE DE MONCAN, DOMINO DE TRESQVE, &c. VIRO INCOMPARABILI VIDVAE,

SISTE VIATOR. Hoc te monet religio loci, angustissimi heu pro modo sepulcri; sed augustissimi, quia maiestati sacer. Incomparabilis Heroina Susanna de l'Estrãge, pijssimæ memoriæ viro Io. de Monçan Domino de Tresque vidua

satis

ſatis naturæ, eiúſque authori fecit. Soluto corporis, animíque conſortio, quaſi cedente fideicommiſſi die, origini vtrunque reſtituit. Splendidiſſimum iubar ex antiquiſſimarum regni familiarum auſpicatiſſimâ natum coniunctione, Ludouici de l'Eſtrange & Mariæ de l'Anjac amborum Galliæ Procerum æterna ſoboles, quaſi viua virtutũ omnium imago cœlo dimiſſa, ad imitandúmque propoſita omni ordini, ætati, ſexui, memoriam glorioſiſſimi nominis æternę poſteritati reliquit. Felicitatis ſubſequa felicitas, &

præclaræ vitæ comes præclara mors, vna eſt ad immortalitatem via. Clemẽtia Superûm quæ primùm illuxerat orienti, eadem adfuit morienti: quęque actuoſæ vitę pericula, ceu naufragi ſcopulos maris ſuperanti adſtiterat, leniſſimâ ad portum velificatione applicanti non defuit. Adeò conſpirans cum medijs vtrinque conſenſus, concentúſque fuit extremorum. Bononia Heluiorum, ex hac gloriâ vel imprimis nobile oppidum, cunabula naſcentis crepundiáque ſibi vendicat. Lutetia Pariſiorum ex vmbrâ prodeuntis in

lucem adoleſcentulæ viam haud ignorat. Adultam illuſtriſſimus Heros Ioannes de Moncan Dominus de Treſque Præſes & Iudex maior Nemauſi Aremicorum in diuinæ, humanǽque domus ſocietatem aſciſcit. Senatus populúſque Nemauſenſis fauſtos Hymenæos tam publicâ votorum nuncupatione, quàm inſolitâ beneuolentiæ teſtatione proſequitur. Vniuerſi Oxitaniæ ordines nunquam defuturæ coniugio proſperitatis incremẽtum plenis amoris & officij gratulationibus augurantur. Et poſt aliquot

Solis,

Solis, Lunæque circuitus omi-
natissimam virginis in manũ
viri conuentionem optabili
stirpe ternis æternísque tradu-
cibus cœlum fœcundat. Ita
gaudet nobilissima matrona
iure trium liberorum, summi
beneficio principis Dei. Quo
munere de consorte, affinibus,
atque Repub. optimè mere-
tur. Neque tamen illi venit in
mentem auctæ potentiæ, am-
plificatǽque liberorum orna-
mento felicitatis. Semper sui
similis animum nec efferre vi-
sa in prosperis, nec demittere
in aduersis. Patri apud Francis-
cum I. intemeratæ fidelitatis
merito,

merito, & Belgicæ, Turcicæq; legationum admirandâ functione parta gratia, fratri Electensis Episcopatus sanctissimè gesti nomine quæsita gloria, marito summa apud Arecomicos à Rege credita authoritas, pientissimo atque incomparabili filio Ludouico Baroni de Monclus hominum Diuûmq́ue suffragijs delata immortalitas nunquam visa est de innata filiæ, sorori, vxori, matri modestia quicquam detrahere. Eius personę, ob insignium amplitudinem meritorum, in omni vrbe gente regno, ab omni ordine ætate sexu,

ſexu, virorum principũ exemplo, priuatim publicéque tributi honores nihil vnquam viſi de ingenita excelſæ menti æquabilitate minuere. Nutante regno, maioréque Galliȩ parte vel in factiones dehiſcente, vel ab antiquo iure deſciſcẽte, Auenio Cauarum illi pro aſylo eſt. Viri prudentiſſimi nutu ductúque ſedes in vrbe pontificia domiciliúmque collocat, inde, tanquam ex aliqua ſpecula, futuras tempeſtates vnà cum viro proſpectura. Infracti animi cõſtantiam quȩ non fortunæ volubilitas, inconſtantiáque exercuit? Et

quos

quos nõ casus Heroina æquanimiter perferendo superauit? Non ædes desertæ, non interuersæ facultates, non dignitatis & fascium splendor nubeculâ circunfusus (quorum ferè malorum metus in cõstantem virum cadit) vel serenitatem oris obduxere. Adijce parentum fratrúmque orbitates, proximorum infortunia, affinium calamitates, amicorum exilia. Quibus procellis & malorum vicissitudinibus identidem obrutus, oppressúsque animus, dum in supprimendo dolore sibi vim facit, dolorem auget, qui restin-

gui

gui non nisi maioris mali accessione potest. Ergo malis publicis ingrauescentibus; ludibrio habita erga Deum religio, impunita diuinarum humanarúmque legum euersio, insana proiectorum ad omne nefas hominum quidlibet audendi libertas & intoleranda licentia, solæ hæ causæ constantissimum animum possunt de solido solitæ tranquillitatis solio, statúque dimouere. His malis coalituræ crescunt ærũnæ priuatæ: immo & publicæ. Inclytę gentis æternum sydus Baro Monclusius dum oritur, occidit; dum à victorijs

vitam

vitam orditur, deficit; dum arma pro Rege, Fide, Deo mouet, vltimo fato succumbit. Hîc naturæ præposteritas facit, vt ponat infelix vterque parens monumentum maiori natu filio, à quo iustas inferias debuerat & sepulcri postumũ decus expectare. Haud ita pòst oraculum Themidos, delicias nationis, patrem patriæ, maritum inuida sors de medio tollit; socium honorum & bonorum, cum quo, inoffensâ concordiâ, altera Artemisia diu vixerat, immatura mors eximit rebus humanis: & coniugi optimè merito coniux mœ-

rens

rens maximâ hoſtiâ tricennali penè luctu parentat; in intimóque pectore altum excitat piæ viri memoriæ Mauſoleū. Necdum ærumnarum ſatis. Recrudeſcit aliquanto pòſt, repullulátque dolor; qui occalluiſſe diuturnitate temporis videbatur. Altera viſcerum portio vnica filia octo filiis (quorum ſeptimus Alexichœras) ſéxque filiabus felix, expreſſiſſima effigies indolis maternæ, turbato adhuc ordine mortalitatis, matri abripitur: & adhuc infelix mater, diſſimulatâ concepti ex ſuauiſſimæ obitu filiæ intimis ſen-
ſibus

ſibus doloris magnitudine, Iacobi de Nicolaï Domini de Meas afflictiſſimi generi, proliſque conſumptæ lacrymis mœrorem leuat. Vt qui, præciſo ramo, fructus decerpit: ita, dempto ſtipite, ramos prudentiſſima materfamilias colligit. Omnem operam, induſtriam, cogitationémque ponit in illuſtriſſima familia deſcendentium inſtituenda. Corneliæ Gracchorum exemplo, filiæ liberos educit, educat, edocétque auia, cuius in labellis (quemadmodum de Platone perhibent) viſæ apes conſidêre dum in cunis paruula

ſomnum caperet ſeculo literario, regnāte Franciſco I. ſub quo pretium honórque literis. Vnde nata illa linguæ, & ſtyli politior elegantia, quæ nomē ei eloquentiſſimę matronę pepererat. Eius eloquentiæ, iudicij, memoriǽque teſtes epiſtolæ quaternis pariter à manibus extempore de maximis dictatæ, difficillimíſque negotijs. Quæ facultas illi cum C. Cæſare cȯmmunis erat. Neque impar eloquentiæ laudi ſapientiæ fama fuit. Par dictorum, factorúmque eius gloria. Ambitionis, vindictæ, cūpiditatis, inuidentiæ (quæ non niſi

in lenes ſordidáſque mentes irrepunt vitia) expers & pura; eximiâ autem erga Deum pietate, mirâ conſilij maturitate, ſingulari in rebus agendis ſolertiâ prędita, nulla non dat liberis præcepta, in quibus ſatis ſit ad bene beatéque viuendum præſidij. Neque verò minus momenti in exemplis eius ad mouendum ineſt, quàm in monitis præceptíſque ad docendum auctoritatis. Eiuſmodi vitæ rationem init, vt tacitè doceat ſingularum exempla virtutũ ab ipſius perſonâ, non aliunde petenda eſſe. Nihil totâ vitâ aliud, virgo, nupta, vi-

dua, domi, foris, publicè, priuatim agit, quàm vt parentes reuerentiâ, fratres mutuâ beneuolentia, maritum fide atq; obſeruantiâ, liberos cura & ſolicitudine, progeneros & pronurus omni officiorum genere, principes cultu & obſequio, amicos gratia & fauore, pauperes opum largitate, Diuos veneratione, omnes ingenua morum ſuauitate ſibi deuinciat. Ad extremum edocta *Terram nuptijs, cœlum virginitate repleri*, miniméque inſcia conceſſæ diuino beneficio nepotibus & neptibus ex filia in integro quà connubij, quà cælibatus

D. Ambr. c. nuptiæ 32. q. 1.

libatus & religiosæ professionis statu, felicitatis; nihil aliud pensi habet, quàm vt memoris & gratæ, piǽq; mentis sensus voueat Deo. Debebatur inter homines immortalitas tam illustri sexus ornamẽto, nisi lex moriendi vnà cum nascendi beneficio nata, eadémque ortus nostri causa, quæ interitus esset: sed debiti tot virtutibus præmij vice, diuturno, commuńique potẽtatibus vitæ beneficio gaudet Heroina; ad septimum vsque supra octogesimum annum, firma constitutione corporis sensim labante fatiscentéque, integris

ytitur animi viribus; vnà cum bonis fortunæ, bona corporis, animíque in liberos hæreditario iure transmittit; & anno Christi supra millesimum sexcentesimum vicesimo, anniuersario omnium Sanctorum die in cœlum euolat, æternæ beatitudinis possessione fruitura. ILICET VIATOR. Neque te tantulæ moræ pœniteat. Siquidem *Summa est ratio, quæ pro Religione facit.*

Papinianus l. sunt personæ, De relig. & sumpt. fun.

ANDREAS MESTRALVS
Iurisconsultus iusta persoluens posuit.

ΔΙΑΥΛΟΣ

ΔΙΑΥΛΟΣ
VIATORIS & CRVCIS

V. *ARui amißi difini fidißima iura*
Arbor paſſa leui Niniue laſſa probra.

C. *Arui amißi rupi vi, purißima, iura*
Arbor penè palàm; non mala penè probra.

GLOSSEMA.

SIcut apud Iuriſconſultos in iudicio finium regundorum, dominij probatio pendet ex ſepibus, ſentibus, arboribus: ita ab vna arbore crucis (cui pro Niniue ingratíſque mortalibus affixus, & in qua ſpinis coronatus Seruator Chriſtus fuit) ſalus humani generis & cœleſtis hæreditatis iura pendent; ab arbore crucis (inquam) quæ nullos non inſultus noſtri cauſa paſſa eſt: neque ceſſit malis, ſed ipſi mala ceſſêre omnia, viréſque nocentium, *qui laſſati ſunt in via iniquitatis & perditionis*, *Sap. c. 5.* Quæ arbor puriſſima, vt vincula *quaſi fila telarum, Iudic. c. 16.* quæ humano generi Satan iniecerat (in quæ tamen ſæpiſſime recidunt mortales) ruperit, ruptis, in manibus iniqui poſſeſſoris, damnationis æternæ tabulis: non ademit tamen homini libertatem, neque finem iniquitatibus probríſque poſuit. [ARBOR. *Eſdræ 4. c. 8. Apertus eſt paradiſus, plantata eſt arbor vitæ.* PASSA. *Iudith. 6. Ligauerunt Achior ad arborem manibus & pedibus. Cant. 8. Sub arbore malo ſuſcitaui te.* LASSA PROBRA. *thren. Ierem. c. 3. Dabit percutienti ſe maxillam, ſaturabitur opprobrijs. Iudic. c. 16. Defecit anima eius & ad mortem vſque laſſata eſt.*]

S. BRVNONIS
ALMA EREMVS,
CANCRINIS VERSIBVS.

SI loca iunior iure caste Ere et sacer vir ô inuia colis,
Et almum arâ tum si verè mutum,
Ere, vis mutâ ramum latè
Iesu; ipsus seces aëra, elisâ sile areâ, secessus pius ei
Subi Brunonis: tinnit Sinon vrbibus.
Aditu peruia ciuica tu pelle, felle puta ciuica iure putida,
Aditu parua, adeò foueâ inani æuo fæda, aurâ putida.
S. Brunoni merè ara cara Eremi non vrbs.
O merè nix, in siluulis nix, In Eremo
En amabilia noda retia, resera iter Adonaï, liba manè
O editò vires seri voti Deo,
Et almus eia colloca Iesum, late
O Domne, multis tuo raro vt sit lumen modo.

Et

Et en amati deserta petite Patres edita, manete
Et læti deserta pacifica Patres edite altè.
O Domni Eremitæ beati merè in modo
A Iesu Iesse ius eia:
A Iesu, lassis salus eia: (mus eia:
A Iesu musici (Diua diei) Dauidici su-
Ore feram ô dat Celsi bonitas sati nobis lecta domare fero.

DIALOGVS.

POENITENS, SACERDOS.

P. ME *Romæ des.* S. *Vt lassus saltu, sede; amorem*
Edi vero si rexeris ore, vide.
P. *Me cape, res auidà viuâ Diua.* S. *Sere pacem:*
Sanatas timidè re redimit Satanas.
Sanè ô, pædores reffer. P. *Serò, Dea, pœnas*
Euasi, Roma. S. *Reffer amoris Aue.*

GLOSS. ROMAE] i. Ecclesiæ. ME CAPE] me, & res conscientiæ meæ cape mediante Metanœa. SERE PACEM] insere pacem & quietem menti meæ, prosiceréque te deponere voluntatem delinquendi. SANATAS] animæ vi metúve causa purgatæ & ablutæ facilè omnino recidunt in rete Satanæ. SANE] seriâ exomologesi è fæce luto & pædore scelerum emerge. SERO] Tandem ô Metanœa, pœnas criminibus debitas euasi. ROMA] i. Matris Ecclesiæ ope & indulgentia.

DE

DE S. IGNATIO SOC. IESV FVNDATORE, PROSA RECVRRENS.

DVtilo cælo à Loyola oleâ colitur.
Jesus ei sedes muniminum; sedes Iesus ei
Iusti, de domo dedit, sui.
Serta pacifica pij, pacificâ Patres
Jesuitæ baccâ, beatiùs ei
Munus en mox omnes vnum,
Et à diua vi, date;
Et Ignatij (Patres) S. aras, serta (pij) tangite,
Et in acie diuum è diuâ Dauidem vi Dei canite.

Diuâ Deiparæ ara (pie David)
Te oro, vide modò me: diu oro, et
Auidè; vi, Dei Prôcerum vre cor
piè, (Diue) diua:
Animare, Domine, vero ore veni
moderamina.
Anima tu Titan ô nati tutamina,
Vt eo cingar Agni cœtu
Ilico, diu qui docili
En obtigit bone,
S. ſerenè tibi. Tener es S.
Me durè, rore, rudem,
Illo miti, molli.
Mala pelle palam.

A. M. I. C.

DE S. XAVERIO,

ΔΙΑΥΛΟΙ ΜΕΤΡΙΚΟΙ.

DIALOGVS I.

Paulus III. Ioannes III. Lusitaniæ Rex, Ignatius, Xauerius.

Io. O Ro da robor riuo, vir robor adoro.
Aulas emiſſi, timidi (mitiſſime) ſalua.
P. Arui amiſſi raro do rariſſima iura.
„ Enſe ſitas aulas oro ſalua ſatis: eſne
„ E rupe? I Pauli ſanâ ſiluâ (pie, pure:)
„ Aures emiſſi, tutò (tutiſſime) ſerua.
X. Si leue libarim robor mirabile velis;
Edi Fautori miti miro tua fide.
Ig. Arui emiſſi diua ſeres (auidiſſime) iura
E rupe, I. *X.* Pingam ſedes Magni (pie) purè:
Magna teram leuibus reſſers vbi, vel mare tangam.
P. Serui amiſsi rupem me, puriſsima, iures
Ino: deliba tum non mutabile doni.
Io. Serò ſic ipſus Maturam ſuſpicis, ô res
Si ſpinis vnum ſumemus munus in ipſis
Arui amiſsi, te Alto; tot lætiſsima iura
Si des! *P.* En imò nutu tu nomine Sedis
Oblato, tangis murorum ſigna tot, albo.

GLOS

GLOSSEMA.

ORO] *rogatur sum. Pont. vt in Indiam, quæ riuus est Ecclesiæ turbidus, & alienas vndas trahens, insignes pietate & doctrinâ apostolicâ viros destinet.* Xau. vit. Turs. 1. cap. 8. pag. mihi 46. & seqq. ARVI AMISSI] *voto Regis fit à Pont. satis, Xauerio Apostolico Legato in India constituto.* c. 9. p. 52. & seqq ENSE] *enixè oro te, aulas Principum quæ ferro non fide nituntur in viam salutis dirige; Nonne enim tu fortior es, qui prodis è rupe fortitudinis? Idum (ô pie, ô sceleris pure, ô vindex & assertor fidei Christi constantissime) ex integra sylua Ecclesiæ missus in Indiam auctore Deo: & transfugas ac desertrices oues, quæ perierãt, in sinum Ecclesiæ reuocaturus Euangelij prædicatione.* loc. prox. cit. SALEVE] *si leue per se: sed ope Dei mirabile factum quicquid in me est roboris contuiero ad explicanda vela & vexilla sanctæ fidei, cum fide speraque (Pont. opt. Max.) commissam mihi à S. tua prouinciam gestum iri ad laudem & gloriam eiusdem mirabilis fautoris bonorum operum, Dei.* d. c. 9. p. 54. ARVI EMISSI] *Macte virtute, vir auidissime salutis animarum, I, sequere vocantem Deum, à rupe & petra quæ Christus est, diua iura seu semina sparsum i in aruum Indiæ incultius.* c. 8. p. 49 PINGAM] d. p. 49. & 50. & c. 9. p. 54. vbi illud *Infirma mundi elegit Deus vt confundat fortia,* est geminum illi *magna teram leuibus.* SERVI] *O purissima Aurora Xaueri, nuncia Indiæ populis me columen esse gentium postliminio reuertentium ad Ecclesiam à qua defecerint, eisque largire dona nullo tempore peritura.* NON MVT. DONI] *Græcism. pro* immutabilitatem doni *vel* donum immutabilitatis *vel* non mutabile donum. ORESSI SPINIS] *O si inter vepres arui iniquè possessi à Cacod. colligere dabitur manipp. situ tuo dignos! (tropologicè: literaliter a. etiam verum in Xau.* Turs. 4. cap. 6. p. 334 & seq.) TOT] *O si (P. O. M.) te dante, tot læti nuncij peruenirent ad nos aliqu. vrb. Euang. luce illustratarũ, quot optamus!* ENIMO] *omnino tu S. Sedis nutu, nomine & albo Cr. labaro Gentib. per Xau. oblato, videris iã mihi regna integra Christo quæsiuisse.*

Impr. Lugd. 4. a. 1607.

1. Cor. 10.

DIAL.

DIAL. II. *Ignat. Xauer. Anger.*

I. XAueri vero Sedi des ore vir Euax
Signa. X. gerit ramos, succusso Martire, Gangis
Ora: ratis nitidè riui redit insita raro
Axi. *I.* fac oleâ viuâ viuæ loca fixâ;
Axi fac ô longa (Natan) Agno loca fixa.
Anger ibi torua luxu, Lauro tibi, regna
Eder, ebur reti raptat; (par iter rubet, ede.)
A. Anger ibi tuto modò do motu tibi regna.
X. Edi fausta diu(Summus vi dat sua)fide.
Amida sus lupus eia à Iesu pulsus ad ima.
(Anger mi) vici Ximi, Xici vim regna
Arrâ. Vane, ruat seps:non spes, Taure, Nauarrâ,
A. Ille velit voueas Ere res, æuo vtile, Velli.

Xacá, Amida, Giron falsi Iaponum Dij. Turs. pag. mihi 311. 344. 345. 388.

DIAL. III. *S. Barbara, Soror Xauer.* Xauer.

B. ORba fui domino noto? non, imò diu Fabro
Ora cingi, Iülóve volui, Igni caro.
S. Abbatissa fidem aio iam edi, fas sit abba
Iasse: ferit ramos Isis, ô Martire fessa I,
„ Ius vbinam dic nunc id, dic nunc *id manibus*
„ *Diuá do minimo Dauid.* (vi
Diuâ da ô glebâ bellè (Babel Goa) Dauid.
Sed Iesu (Martine ô) en it ramus, ei des
Ora (Cato) niuea: crexêre (æui nota) caro
Serta pij Patres.
X. Xaueria imus rus mutum, sursum Iaïr *euax*
„ *Xaueri, aio saluas aulas ô, Iaïr, Euax.*

Turs. 2. c. 1.

GLOSSEMA.

EVAX] *Regis Indiæ nomen Xauerio Ind. Apost. cõuenientissimum.* RAMOS] *innuit 600 Neophytos sub Rege Iafanapataniæ laureâ martyrij coronatos.* 2. c. 12. RATIS] *India riuus Eccl. resumit pristinum alueum à quo deflexerat.* FACOLEA] *viuæ fidei lembo vectus in extimas Iaponiæ oras penetra, & Christo nouũ ouile Euang. prædicatione concilia.* 3. c. 19. ANGER] *hic Xau. profectionis in Iap. author & nauig. comes Goâ soluit vnâ cum Xau. m. apr.* 1549. Maff. hist. Ind. 14. Turs. 3. c. 23. LAVRO] *Xau. enim* 1. *ἀκεραύνωτος* 2. *vaticinationib. insignis.* 3. *somnio, &c.* 1. c. 8. EBVR] *Anger in Indiam iter tenet vt Indicum fidei ebur cõparet* Maff. lo. ci. Turs. 3. c. 12. & 15. p. 285. PAR ITER] *hortatur Ang. Ign. vt quam viam sal. ipse inijt, in eandem alios inducat: quod & facit Ang.* 4. c. 2. XIMI] *Ximus & Xicus insulæ in Iaponia, quæ à Xau. primùm lumẽ fidei ceu cœli arras accepit.* 4. c. 8. p. 352. VANE] *corruant tua septa ô Satan: at tu (Christe) fac ne Nauarra ab spe fide charitate vnquam decidat.* (Deut. 33. quasi pr. Tauri pulchritudo eius.) ILLE] *Vellius parte patrimonij Deo piè dicatâ, s. u. d. Deo volente cognoscit.* 5. c 3.

V Pieriũ lib. 50. Angerus Iapon.

GLOSSEMA.

ORBA] S. *Barbara diua tutelaris Collegij Parisiensis, in quo Xauerius philosophiam edidicit edocuítque, ait sibi caros & curæ fuisse Fabrum, Xauerium, & Ignatium* 1. c. 2. ABBATISSA] *ibidem.* O FESSA] *O Religio Martyrum cruore opima, committe Euang. & iuris tui publicationem fratrum natu minimo* 1. c. 1. p. 7. BABEL] *Túq; ô Babylon Goa, culta & opima iã Xauerij messe multâ, Dauidem da Orienti.* MARTINE] *Affatur illustrißimum genere & doctrinâ M. Azpilquetam Nauarrum Xauerij cognatum.* PATRES] *innuit honores Xauerio vitâ functo exhibendos à Patrib. Soc. IESV. (De quib. PP. æui decus, & columen Iurispr. Illustriss. Dn. A. Faber Sab. Protopr. lib.* 9. C. t. 12. d. 2. fi. I. C. S. P. E. IAIR] *i. illuminans* (Isid. orig. 7. c. 6.) *scilicet Christus, qui est lux mundi, lux hominum, lux in tenebris, &c.*

Berch. rep. p. 3. & red. 10. c. 94. Geminian. sum. exemp. 5. c. 123.

DIAL.

X. SI pirata rotat, re certato: rata ripis
Signa. *P.* Palàm lacrima (σοφὸς Amircal) mala pangis.
Signa polo (Sol) caro oraclo (Sol ô) pangis.
Signa polo sic sanè enasci (Sol ô) pangis.

X. Selime turbo, maris reffers iram, obrute miles,
Ac alâ Melli. Mores fero mille Malaca.

CHRISTI
AD XAVERIVM SERMO.

ARui amissi (Tales) elatissima iura
Saracenis sacra, non arcas sine caras
Natas. E Paraua (nutu naua) rape Satan,
Muni cocco (Heros) aras. Ore hoc Cocinum
Ito. Tolo virgas addas agri volo toti.
Sanis è nisu tingi igni tu sine Sinas:
At purè regnis (Æneas) ingere rupta,
Et Solimam læte porrò pete almam, I (λόστε:)
Sic (Ruta) ito: sed messem des otia Turcis
Signifer, arcas edunt nudè, sacra refingis:
Ignifer erexi. Diui dixêre refingi
Se: nam carboni vi diuino Bracmanes
Solui rebus auent: et ne (vas vber) Iülos
En metâ rutilâ solos aliturâ, temne:
Terret enim illos error (re Sol) limine terret.
(Sedule) res, feros irrisores, fere, ludes.

GLOS

GLOSSEMA.

SI PIRATA] *Xauerius auctor est Malacensibus pœnarum ab Acenis Christiani nominis hostibus repetendarum* Turs.3.c.8.9.10. LACRYMA] h. & seqq. uu. *intellectus pendet ex lectione* c.11. d.li.3. *ibi* Igitur inter. SELIME] *Fluctibus obruti Aceni, Saraceni, Turcæ exercitu Mells in eos irruente* d.c.10. MORES] *Interea dũ Malaceni malũ & bellum Acenis inferunt, Xauerius salutis animarum auidus in colendo agro Malacensi operam impensè ponit.*

GLOSSEMA.

SARACENIS] *Goæ, Saracenorum aras & arcas funditus euertit sapientiss. Xauer. verâ Religione in pristinum statũ longè lateq; restitutâ* Turs.2.c.1.& passim. E PARAVA] Id. ibid.c.5. NVTV] Id.1.c.vlt.p.mihi 102. *ibi, Socotoræos nutibus excolit.* COCCO] *Sanguinis Christi.* COCINVM] Id.d.c.5.li.3.c.14.li.5.c.5. TOLO] *Tolum oppidum Christi virgetum,* 25000 *hominum à Xauerio baptizatis* d.li.3.c.3.p.228. E NISV] *Sinas, ad quorum conuers. adspirat animus, relinque tincturæ discip. tuorum.* Id.5.c.10.p.457. IGNI] Luc.12. *ignem veni mittere in terram.* Deut.4. ad Hebr.12. *Deus ignis consumens est.* REGNIS] *Indiæ & Iaponiæ.* ET SOLIMAM] *Hierosolymitanæ peregrinationis vice cedat apud Indos & Iapones Euãg. publicatio.* RVTA] Turs. 2.c.14.p.189 in do.ag.mes.rel. Rutæ Moab. ex. m. s. u.c. SED MESSEM] *lege eund.* 1.c.16. cùm de Melinda & Socotora. SACRA REFINGIS] *restituis, reponis sacramẽta Socotoræis,* d.c.16. DIVI] *Prænũciat Xauerio Superûm cultu in India restituto, Bracmanes ignib. diuini amoris incensos & terrenis reb. exutos, ad cœlestia bona mẽtes esse erecturos* Id.2.c.9. VAS] *eboris: de lap.pret.* Apoc.18. *in hon.sanctif.* 2.Tim.2. *electionis* Ac.9. NE IVLOS] *En Neophytos sub vmbra Eccl. alumnæ: hi cordi tibi sint & curæ, abstracti licet ab vberibus.* TERRET] *vixdũ.n. Christo natis (ô lucidũ cœli iubar) mille cũ hostib. luctãdũ.* LVDES] *quo in pretio honore cultu Xau. apud Ethn. quomodo totã in actiuo & passiuo mũdi contẽptu vir Dei vitã egerit Vide apud Turs.* SEROS] *innuit hic locus insidias Xau. structas à Cacod. & contumelias hominũ, quas Xau. Sociique æquo animo passi pro Christi nomine. V.Turs.*

Impr. Lugd. in 8. an. 1607.

Turs. p.18. & 34.

DE BALTEO DONO DATO A REGE, BONIFACIO BORRILLI, AQVENSI, Dialogus Retrogradus.

Rex, Borrilli, Poeta.

B. MVnus vi gero: dulce recludo regius vnum
Vsu: Regi Lilî voui liliger vsu.
Arua Tago Rex in me (hem nix!) erogat aurâ.
R. O donô bene res, et (amate serene) bonô do.
Arcâ serues arras, arras (Eure) sacrâ.
P. ꝫ (Ere baltei) fer *vsv*: re fiet, labêre ꝫ.
Arcula luce sinum, tot muni, secula, lucra.
B. Munus vi cludo gesis ego dulcius vnum.

GLOSSEMA.

MVNVS] *Scrinium defero ad Regem, in pignus obsequij oblaturus.* DVLCE] *& regiam indutus mentem quod vnicum in delicijs habeo, Regi exhibeo.* REGI] *recluso reseratóq; scrinio, quicquid intus erat Regi voui.* ARVA] *O candorem regiũ! Atlas Rex munificentissimus aurâ quæ ab aurifero Tago spirat, arua seu pretiũ nescio quot aruorũ in me conijcit.* O DONO] *O dilecte ô serene, ego tibi sacrum balteum dono do.* ARCA] *has arras, arras mei in te amoris (ô Borili ô Borea) sacra include capsulâ.* ꝫ ERE] *(O domine sacri Regis baltei) fer in oculis, fer ad astra Regem, qui animata lex est, & mens subditorum: tanto bono cumulatus non labêre vnquã fortunis: ita faxint Superi.* ARCVLA] *Túquè ó gazophylaciũ, ó arcula custos depositi inæstimabilis, radijs splendoris illustra, per cuncta secula, lucra reliquásque res pretiosas heri tui.* MVNVS] *ego verò tanti facio donum à Regiæ Maiestatis liberalitate profectum, vt illud longè Galliæ armis omnibus anteponam.*

And. Mestralus I.C.

ALTERCATIO INTER MOMOS
A & B

A ORe vago totum ius vi muto, toga verò
Muta retro ferit. I, Titire, forte ratum.

B Muto veraci muta latum Icare votum,
Semita tale refert re, *fere lata times*

A Orcum animes, muta vi: vatum ſemina mucro,
Ore ferire fero, more ferire fero.

B Sanè operum rumore foro, fero murmure pœnas,
Satire mortales oſe latro, meritas.

ANAGRAMMA.

ANDREAS MESTRALVS.

MENS ALTA RES DVRAS.

HIc ille scriptionis omnigenæ parens,
Qui dum propitiis Pallade & Phæbo nouum
Edit loquendi carmine & prosâ modum,
Quo pedibus æquis ac pari semper sono
Animata cursum dictio cessim tenet
Græcis Latinis Gallicísque litteris,
Omnes coæuos anteire visus est,
Ac semetipsum vincere, quod est vndique
Mirabili par nominis sententiæ
MENS ALTA RES DVRAS *videt prehensat regit.*

CAROLVS DE MEAS.

ANDREÆ MESTRALO IVRIS VTRIVSQVE DOCTORI, AGGREGATO COLL. DD. Auen. & in Senatu Aquen. Aduocato.

SCande sacrum (Prætor) Maiorum more tribunal,
Vnde preces, pretium, vis, odiúmque procul.
Quinque Senatores, Equites totidémque leguntor,
Quos in consilium iure adhibere soles.
Non est mortales inter de finibus agri
Lis facilis: Diuas lis tenet æqua duas.
Vtraque sponte tibi fasces submittit, vtrique
Vltro sui iuris cede patrocinium.
Formula iudicio præiudicialis agendi est
De personæ operis atque ministerio.
Vendicat alma Themis Consultum, Pallas eundem
Possidet, & Vatem prædicat esse suum.
Certant opprobriis ambæ, oblitæque pudoris
Se plagij faciunt vltro citróque reas.
Vtraque communem seruum negat, vtraque totum
Deperit, arbitrio Prætor vtranque rege.
Proprius insolidum nequit esse vtriusque, & vtrique
Communis, rixæ causâ perennis erit.
Adstante hac turbâ Themis aio iure Quiritum
Seruum, quem (Prætor) conspicis, esse meum.
Hic mihi quæsitus iandudum est ære libráque
Æneâ, & hic à me iura Quiritis habet:
Inque meis dudum meritus stipendia castris,
Mille manu duxit per mea templa viros.
Prudentum mutis interpres acumine mentis
Responsis solitus vocem animúmque dare:
Cuius ab ore fluunt Latij Græcíque lepores,
Cui toties linguæ laurea cessa palàm est.

Huc spectat Anagr. A. M. ardens mea lustres.

F 3

Ipſe meo, Prætor, quæ iuſtæ eſt cauſa querelæ,
Ipſe meo procul à limine raptus abeſt.
Pallàs eum pridem non iuſtè poſſidet, ergó
Tu mihi mox reddi reſtituíque iube.
Conticuêre omnes: tum ſeruatura Poëtam,
In medium Pallas prodiit alma forum.
Illa ego ſum Vatem quæ partu enixa ſecundo
Citra iacturam virginitatis, alo:
Hic in deliciis Themidi fuit, vnde recepit
Seſe in maternos iure propago ſinus.
Naſcuntur vates, ventrem partus ſequitur, nec
Vllo vſucapitur tempore liber homo.
Sed facis vt ſeruo ius ſit commune Quiritum,
Scilicet es ſupra ciuica iura Themis:
Fas tamen eſt ſeruum natum factumue negare
Libera cui triplici tempore mater adeſt:
Qui neque captiuus, neque venditus ære, cuíque
Libertas auro carior vſque fuit.

Δουλεία μή ἐστι τὸ ζῆν πρὸς τὴν πολιτείαν:

Δουλεία, μεγάλη ἐστὶν ἄδεια, νόμων.

In ſublime igitur caput effer ô alma propago,
Hic Themidos non eſt vlla timenda manus.
Nate meæ vires, tu primus & vltimus almam
Æterni palmam carminis author habe.
Concio ſubridens omnis ſcire exitus actæ
Litis quiſnam ſit iure futurus auet:
At Prætor cuſtos incorruptiſſimus æqui
Inter Cœleſtes diſſidia eſſe dolet:
Extemplo votis conformibus Aſſeſſorum,
Dum turbas altùm præco ſilere iubet,
Demulcet Diuas monitis, litémque Dearum
Hoc admirando temperat arbitrio:
Perpenſis cauſæ meritis paret mihi veſtræ
Anſa ſimultatis, numina magna, leuis:
Ille etenim retro gradientis carminis author,
De quo vos inter lis agitata modò eſt,

Nexu

Nexu indiuiduo vestrum coniunctus vtrique
Perpetuas operas exhibiturus adest.
Οὓς αὐτῷ φθόνος ἐχθροὺς ποιήσαιτο ἀγαυεροὺς
Τῆς ἀρετῆς ἐνδόξου ἀκόλουθος ἀεὶ
(Illicitæ linguæ veniam date, Maiestatis
Conseruatrices Hellados & Latij,) .
Συμπολεμιζούσαιν αὐτὸς σφῶϊν πολεμήσει,
Τὴν νίκην μέλλων καὶ τὸ λάφυρον ἔχειν.
Sed quid adhuc Immortales mortalis adhortor?
Hæc est iudicij denique summa mei:
Sub latere æternùm μνηστὴρ vtriusque latêre
Dum studet, optatos irruit inque sinus,
Vos (sine matre Iouis proles & filia Cœli
Terræque) æternum fœdus inire docet.
Assensêre Deæ placido Prætoris,& omnis
Pacatas vidit turba repentè Deas.
Accipit vtrinque ingeminata φιλήματα μνηστήρ:
Atque ita compositâ lite triumphat Amor.
O Hymenæe,Deas binas capit vnus & idem;
Fitque eadem prolis sponsa parénsque suæ.
Eia igitur vos queis curæ mysteria vatum
Pierides; Mystæ munera sancta date.
Dum vestri Phœbi consors, collegáque ludos
In summo Pindi culmine solus agit,
Atque repercussis fidibus testudinis aureæ
Insueto celebrat Numina vestra melo,
Auditísque sonos quos non imitabilis index
Exprimit exametris non imitabilibus,
Tollite ad astra metris MESTRALI metra Magistræ,
Cedite MESTRALO grande magisterium.

Alludit ad anagrāma illius sententia Iurisc. veram philos. adsectantur.

Andreas Mestralus vir philosophiâ vim concutit.

FRANCISCVS DE SABATIER, *Alziarij de Cadenet Nepos ex filia, Patricius Arelatensis, Iuris Vtriusque Doctor, Aggregatus Coll. DD: Auen. & in Senatu Aquen. Aduocatus, viuens posuerat.*

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΙΑΥΛΩΝ

Ἐνδεκασύλλαβοι.

MESTRALI metrici docent Diauli
Facto dimidio rei, nihil iam
Ἐκποιητέον ampliùs relinqui,
Prius posteriúsque nil videri,
Et vtrunque pari ambulare passu,
Consequens simul esse & antecedens,
Atque se penetrare corpus vnum,
Reproducereque inde semetipsum.
Suo principium carere fine,
Finem principio suo coire,
Finem principiúmque sic gemella
Esse, vt non geminæ sed vna res sint,
Id quod principium fuit, modò esse
Finem, qui fueratque finis esse
Iam nunc principium, duósque fines,
Duo & principia vnius rei esse
MESTRALI metricis vides Diaulis,
Ni splendore resultibúsque miris
Præstringunt oculos modi reflexi,
Ceu Solis radij micantiores,
Quos solis Aquilis datum intueri.

PETRVS PERTVYS *Auen. Iuris Vtriusque Doctor, & Protonotarius Apostolicus.*

Περὶ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Πεντάμετρα.

ΜΕΣΤΡΑΛΟΥ τȣ̃ ἀμιμήτȣ τὰ πα-
λίνδρομα μέτρα.

Ημῶν μιμεῖται μητὲρ ἅπαντα φύσιν.

Sic Aquila & Phœnix euolat & reuolat.
Sic ſolitam Phaëton itque reditque viam.
Aëre ſic Zephyri ſlantq́ reſlântque leues.
Anni ſic abeunt ſic redeúntque vices.
Sic donat tellus atque redonat idem.
Et mare continuò ſic fluit & reſluit.
Ponto orta in pontũ flumina ſic remigrant.
Sic repetunt ortus denique cuncta ſuos.

L. D. V.

A. MESTRALO I. C.

GEntium Domina, vrbiúmq; Princeps,
Et mundi caput vna gloriatur
Roma Virgilióque, Tullióque;
Prima nominis iste spes Latini,
Magnæ ille altera spes, decúsque Romæ:
Summorum Auenio secunda sedes
Olim Pontificum, secunda Roma est;
Tu Romæ decus huius es secundæ,
Et spes vtraque vel fatente Momo.
Spes ambæ Cicero Maróque Romæ
Hercifcunt Latium, Quiritiúmque
Inuadunt Capitolium vi apertâ,
Et iunctis Aquilis prioris æui
Summa præcipitant ab arce Reges:
Occultâ arte retrogradationum
Tu potes spoliare vtrunque sceptro,
Nisi sponte tibi diu potiti
Cedant imperio ambo litterarum.
Orator grauis hic rudis Poëta,
Orator rudis hic grauis Poëta,
Ferè semiuir esse mî videtur,
Non suis numeris vir absolutus:

At

At tu Cecrope Romulóque iunctis,
Qui tuo duo seßitant in ore,
Scriptor multiplicis styli peritus,
Orator grauis & grauis Poëta,
Ac Duumuir es vnus atque solus.
Prosâ carminè Tullium Maronem
Liberum est imitarier cuique,
Sicut assequitur duces vterque,
Exprimitque Demosthenem ac Platonem
Ille, & iste Theocritum ac Homerum;
Quid si dixero vinci vtrunque posse?
At tu nullum imitaris, atque nullus
Te potest imitarier, quid ergo?
Mirari superest & obstupere.
Aemulos habuêre gloriæ ambo,
Præcones habuêre gloriæ ambo:
Gloriæ æmulus hinc tuæ facessat,
Præco gloriæ & hinc tuæ facessat;
Scripta Palladis atque maximorum
Digna limina Principum subire,
Nullis viuere desitura seclis,
Liuorem fugiunt notámque vulgi,
Et sublime ferunt ad astra nomen.

I. B. A.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΟΜΙΝΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΜΕΣΤΡΑΛΟΥ

Ιουρισκονσούλτου καρκίνων μέτρων
Ἑλληνικῶν, Λατίνων τε,
καὶ Γαλλικῶν.

ΟΙ ΕΝΔΕΚΑΣΥΛΛΑΒΟΙ.

Ηχοὺς ἑξατόνους καὶ ἑξαφώνους
Καὶ τὰς ἑξαποδοῦς ποδῶν τε πέντε
Μεστραλοῦ φθονερὸς βραχῶν ἀήθως
Πειράζεις καταπὰξ ἀπαγχονίζειν·
Σιγῇ ματαιοπονεῖν σέθεν σιώπα,
Μᾶλλον γὰρ βραχέεις, αἱ ἤχοι ἀεὶ
Καὶ μᾶλλον κελάδουσι κομπέουσαι.

A. Π.

ΣΚΑΖΩΝ.

QVid obiicis Homerum poëseos patrem
Primumq; præcellẽtium artiũ authorem,
Laboriosum quid Maronem ais tute,
Turbamque veterum cæteram Poëtarum,
Huic non præire nec viæ duces esse?
Leo Philosophus vsus hoc stylo dux est,
Ille ipse qui ciuile ius repurgauit,
Cuiusque filius sequutus exemplum
Denos Βασιλικῶν sexies libros scripsit.

C. MESTRALVS, Frater.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

ΕΝ τῷ ἀνθρώπῳ, ἤγουν ἐπὶ τοῦ μικροκόσμου,
Ὀπισθομέθεν δύο τὰ νεῦρα δρομοῦντα πάλιν
Ῥητὰ τὰ οἰκείως φωνητικὰ, εἵνεκα σεῖο
Τὴν τὸ ἔχειν ὀρθῶς πρὸς τε λάρυγγα ὁδόν.
Ἔστι δὲ νεῦρα ἐκεῖνα ἐπιτήδεια τοσοῦτον
Ὥστε αὐδὴν αὐτῶν οὐκ αὐδὴν διδόναι,
Κἂν ἀποτέμνηται (γίνεσθαι οἶδα ἔγωγε
Πολλάκι) ἡ φωνὴ ἐξ ἐφόδου ἀποδεῖν.
Τοῖς νεύροις τῆς ψυχῆς ποιηθέντα τὰ νεῦρα
Μεσραλοῦ τοῦ νευρώδεος ἐστι μέτρα,
Νεῦρα δρομοῦντα πάλιν δίχα ὧν Μεσραλὸς
Οὕτως μέλλων εἶναι καὶ ἀνωνύμεος. (ἄφωνος
Ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνων ἰσχυρῶς ἐτερεῖα λάρυγγος
Καὶ ἐπιγλωττίδος ὑψιτέρας φύσεως.
Καὶ γὰρ ταῦτά τινος πειρωμένου ἐξαποκόπτειν,
Μέλλουσ᾽ οὐκ φωνὴ τῷ καταλειπέμεναι·
Ἀλλ᾽ (ὡς Ὕδρας Κορκύρας) ἀντιστρέφε σφωὲ
Τῶν γε διώκτων ἀντικρὺ, ὀπισθοφανῶς·
Ἀλλὰ (δίκην Ὕδρων Λέρνης πολλῶν κεφα-
Γίνετ᾽ ἐκεῖνα πάλιν καὶ ἀναβλαστεῖ ἀεὶ, (λαίων)
Ὥστε δυνηρὸς ὁ Ἡρακλῆς οὐκ εἶναι ἐκεῖνα
Μήτε βελοκράτωρ μήτ᾽ ἀπολεῖν φλογόεις.

ΑΝΑ-

ANAGRAMMATA.

Andreas Meſtralus.

Tus ardens alma res.
Nardus re alma ſtes.
Nardus almè reſtas.
Sum dans ſal terræ.
Ars dans re ſalutem.
Ludens armas artes.
Lar adſumens artes.
Lar amandus reſtes.
Mars ſalute ardens.
Mars tersè laudans.

I. D. M.

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.

Ανδρέας ὁ Μεςραλός.

Δαλὸς, ἄςρον, Ερμέας.
Lampas, astrum, Mercurius.

Τρανὲ Ἄρας δὸς μέλος.
Solide Mars da carmina.

Ησιόδου γνώμη Φθονέει ὁ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
ΜΕΣΤΡΑΛΟΥ ἐλάχιςα ἔχει βλαπτέμμεναι ἄκρου·
Ἔξω γάρ γε φθόνου αὐτὸς σφαιρώματός ἐςι,
Ἔςι δὲ οὐρανόθεν καὶ Ἑρμείας τε καὶ Ἄρης,
Καὶ οὐκ ἶσον ἔχει τὸ μηδενὰ, μοῦνος ὑπάρχων
Ἐμβαίνων εἰς τὴν τὰ οὐράνια δώματα Μουσῶν
Πλήγμασ' ὀπισθοπόροις, καὶ τοῖς ποσὶ παντελὲς ἶσοις.

Φ. Γ.

FINIS.

ANONYMI
NOTÆ
In Græcos Diaulos Auctoris.

DEvs bone, quid hoc est monstri? Ecquis ab orbe condito cessim ire Græciam, Latium, Galliam vidit? Et homuncionibus tamen hodiéque animus viæ, quæ ducit ad immortalitatem, obstruendæ laterum obiectu, quos ne mutire, ac ne hiscere quidem oportuit. Nupera centenorum διαύλων editio, quantas inter eos strages excitarit, quis fando explicet? Et de secunda igitur ista editione dimidio auctiore (postquam offusam menti caliginem viua Solis immortalis imago præsentissima serenitate discussit) quid futurum speremus? (neque enim Zoilis, Solis veritatísque lux vnquam affulget.) Ad Momi lucernam effictas, & in Apollinis nobilissima officina affabre elaboratas tabulas (quas iure αὐτοκινήτους quis dixerit) non effugere ora canina sciolorum! Et quis est sensus (ô Andrea) cogitationum tuarum, dum in illa verba erumpis me audiente *Mei δίαυλοι vt cessêre præstantiũ virorum admirationi, ita eos omnium eruditionẽ industriaq; cessisse vellem*? Patere igitur me extemporaneâ hac commentatiunculâ liuori & ignorantiæ obuiam ire. Patere me, prò antiquo iure amicitiæ, causæ patrocinari tuæ, & Leguleium hodie agere aucupémque syllabarum tui solius gratia; ne si à minima syllaba, vt in formulis veterũ actionũm, vel à

Auen. agẽte Rege, 1622 cuius ingr. 16. Kal. Dec. disc. 11 Kal. eiusd.

minima notula, vt in muſicis forte cecidiſſe te quis indefenſum arguerit, à tota cauſa vel à toto modo cecidiſſe videaris. Grammaticum agam, quidni? Et noſtri quoque Iuriſconſulti, quibus (vel Quintiliano teſte) ſummus circa verborum proprietatem labor eſt, Grammaticos identidem imitari non erubeſcunt; tametſi vulgatum ſit *Non verbis, ſed rebus leges imponi*, & ille ſeu cupedinarius ſeu paraſitus apud Athenæum clamet *Grammaticis, exceptis Medicis, ineptius nihil eſſe*. Ad rem igitur penſúmque accedamus.

lib. 5. c. vlt.

Deipnos 15. initio.

Pag. 2. Δίαυλοι] *ita verſus retrogrados vocat Scaliger* 1. *poët. c.* 22, & 2. *c.* 30. *ſumpto nomine à curſibus reciprocis qui in ſtadiodromo. Recurrentium autem verſuum duo genera facit Sidon. Apoll.* 9. *epiſt.* 14. *pro duplici recurſus differentia, literarum ſcilicet & vocum: qui vocib. recurrunt Authori* ἀνθολ. διαφ. ἐπιγρ. βιϐ. ϛ. κεφ. λ. ἀντιϛρέφοντες *vocantur i. conuerſibiles, octo diſtichis Nicodemi Heracleota in exẽplum allatis: quem imitati ſunt Latini, vt videre eſt apud Sid. l. c. apud Sirmõdum in Nott. illius loci, & in Nott. epiſt.* 11. *li.* 8. *apud Scaligerum d. c.* 30. *apud Taborot. libb. verſicolorib. apud Paſchas. des recherches de la France lib.* 6. *c.* 30. (*cuiuſmodi verſus enunciationum conuerſarum numero cenſet Hotoman. lib.* 2. *dialecticæ c.* 10.) *Et*

Huc refer Petrarchæ Ep. 39. lib. ſing. variarum.

hos versus (quos inuenisse otia curiosa scribit occupatior scilicet Diomedes lib.3.) idẽ Diom. Seruius, & Victorinus reciprocos vocant: At versus, qui literis recurrunt inuisi & incogniti illis Gramm. d. Auth. ἀνθολ. *cod.* βιϐ. κεφ.ιγ. *vocantur* καρκῖνοι στίχοι ἔμμετροι κατὰ ἀναποδισμόν : *vbi exempla decem habes innominato authore. Sirmondus tamen in d. ep.14. Leonem* VI. *cognomento Philosophum (qui Imp. Orientis fuit, autórque prioris ll. ciuilium* ἀνακαθάρσεως, & νεαρῶν διατάξεων ἑκατὸν καὶ δεκατρεῖς) *auctorem nominat versus* Σοφὸς ἔγωγε. *Et Græcos (quibus à linguæ copia, dialectorúmque varietate nihil negatum) imitari quoque hoc in scribendi genere ausi sunt (verborum inopes, si cum Græcis comparentur) Latini, docentibus iisdem Sid. Scal. Tab. & Pasch. locc. citt. operosos a. vocat huiusmodi versus Scal. quem miror Authori nostro (cui ludi sunt) palmam non præripuisse. En carmen Nostri vtroque modo recurrens.*

Ecce seges, suberis tot si rebus, seges ecce.

Versu I. ἥλιε) *cautio mihi est vt ne aberrem à lineis & cancellis Grammatices, indicemque ferè duntaxat Authoris licentias poëticas &*

dialectos minus obuias. Qui rerum interpretem acturus est, reconditósque sensus Authoris explanaturus Eudoxus, cùm primùm in parallelos Regis & Solis inciderit, Rex Sólque fiet intelligendo. χαῖρε) *nihil apud Homerum frequentius initiali hac salutatione.* ἱππονώμας) *quàm conuenienter Regi Triumphatori id nominis datum* φιλέλλησιν *otium inuestigandi.* παρέθȣ(ἀ παρατίθημι, *aor.2. med.* παρεθέμην, παρέθεσο, *ionicè* παρέθεο, *crasi attica* παρέθȣ. ἀμῶν) *ab* ἀμάω, ἀντὶ τȣ͂ συνάγω *i. congrego.* ὄπ᾽) *pro* ὀπὶ, *sicut & p. 8, v. 11. vt* παρ᾽ Διὸς *apud Hom. Il.* β. *apocopa Poëtis indistinctè permissa, multo magis Diaulographis.* περίᾳ) *pro* περίηθεν *apud Hes. v. 1.* τȣ͂ ἔργα καὶ ἡμέραι. *v. 2.* χαίνε) *doricè pro* χαίνει, *& atticè pro* χαίνȣσι. χȣ͂ς) πολύσημον, *hîc* ἀντὶ τȣ͂ συμβόλȣ τῆς ξενίας. *v. 3.* ἵν᾽) *pro* ἵνα *i. vbicunque, Aristoph. in Pl.* πατρὶς γάρ ἐστι πᾶσ᾽ ἵν᾽ ἂν πράττῃ τις εὖ. ἵν᾽ ἔρα) *v. a. v. vbicunque terra, sup. est.* περ) *syllabica adiectio & enclitica, de cuius cæterarúmque id genus Græcis tam oratt. quàm Poët. vsitatissimarũ vi & natura quid tenendum sit, docent lectio Auctorum, exercitationesque Grammatt.* αἴᾳ) *dat. cas. i. to-*

ti terræ. πάρενι *) præsto est,* ἀντὶ τοῦ πάρεστι, *sicut apud Aristoph. paßim* ἔνι *pro* ἐστί. *v. 4.* νῶϊ *) poëticè pro* νὼ, νὼ *a. hîc & sequ. v. poëticè pro* ἡμεῖς. νέμομεν *) in tribus versibus triplex vsus verbi* νέμω, *pro habeo seu poßideo, pro tribuo seu distribuo, pro rego seu dirigo. v. 5.* ἄττα *) quædam:* ἅττα *quæcunque; atticè vtrunque,* ἀντὶ τοῦ ἄσσα καὶ ἅσσα. Ἄττα *vrbs Arabiæ fœlicis.* ἀνὰ *) i. singulariter, & singulatim, unde illud Medicc.* ἀνὰ *i. singulorum: item* ἀνὰ *i. per, in, ad, iuxta:* ἄνα *i. rex, regina:* ἄνα *i. surge, vt p. 4. v. 9. & p. 20. v. 9.* ἄττα *) hîc & in 1. anagramm. p. 1. est honoris nomen debitum senibus, sic Achilles ad Phœnicem Iliad. ι.* Φοῖνιξ ἄττα γεραιὲ, *i. Phœnix venerande senex, sic hospes Atarnita ad Pittacum apud Callimachum* ἀνθολ. διαφ. ἐπιγ. βιβ. γ. κεφ. λγ. ἄττα γέρον, *i. Care Senex. Quod nomen & sensu eod. latinitate donatum esse docet Pomp. Festus, insuper quinam Attæ dicantur explicans; qua de re etiam Sigonius lib. singul. de nominibus Rom. à corporis partib. v. 6.* περιγενήτην *)*

fidium seu chordarum in musicis antiquorum instrumētis hæc nomina προσλαμβανομένη, ὑπάτη, παρυπάτη, λίχανος, μέση, παραμέση, τρίτη, παρανήτη, νήτη. *v. Musicam Boëtij & Zerlini.* ἀθάναθαι) *atticè aspirata* θ, *pro tenui* τ. *v.7.* ἶος) *sicut & p.4.v.1.* οἶος, *i. vnus, vnicus, solus : at* ἶος *i.* βέλος : *nota a. ab hoc loco atticism. nomin. pro vocat. qui frequens est huic auctori.* παρωδὴ αἴτία) *deest* καὶ: *quam coniunctionem similesque hic stylus sæpe respuit, sed supplēdæ quotiescunque desiderantur.* αἴτία) *i. chorda, fides :* αἰτία *causa, culpa, gratia, accusatio.*

Pag. 4. v. 2. ἦλθεν) *imitatur Pollionem Virgilij maximè dum ait*

Iam noua progenies cœlo dimittitur alto.

Quo minus a. hanc Musarum cantilenam harmonicis numeris ab authore expressam hîc habeas, penuria characterū fecit. ἐγαίρουσα) *pro* ἐγείρουσα, α *pro* ε, *ion. & dor. dial. vel* αι *pro* ει *doricè, vt* αἴκε *pro* εἴκε *i, si:* αἴθε *pro* εἴθε, *i. vtinam. v.3.* ὦν) *i, igitur, pro* οὖν *ion. & dor.* ἀροῦν) *ab* ἀρόω *i. aro, colo : vnde* ἄρουρα *i. aruū p.10.v.11. &* ἀροτῆρα *i. aratorem p.12. v.21.* οὐρανῷ) *pro* οὐρανόθεν. *v.4.* θᾷ) *pro* τῇ : θ *qui-*

dem

dem pro τ, atticè: α autē pro η, ion. dor. æol. iterum p.8. τᾷ v.8. θᾷ v.13. ἁδᾷ) aduerbialiter, pro σὺν ἁδᾷ: ſicut p.10. v. 16. ἄγᾳ pro σὺν ἄγᾳ i. cum inuidia, cum odio vel præ odio. v.7. Δείλη) i. Aurora, quæ & ἠὼς, ἀνατολὴ, λευκοθέα, Leucothea, Ino, Matuta Cic. 1. tuſc.18. Idem nomen iam antè Reginæ datum p.36. v. 6. & S. Xauerio p. 76. v. 13. & 14. v.8. Ἄννα) vel Ἄννη: τοὔνομα τῆς ἀνάσσης, Ἄννα Μαρία Μαυρικέττα Αὐγουστία. δῖα) δῖος (vnde Latinorum dius, dia, dium) idem eſt quod bonus, diuus, ſanctus, diuinus, iuſtus, generoſus, fortunatus: vox familiariſſima Homero & huic noſtro Diaulographo. μάννα) alucinatur vt anicula (vt diaulicè loquar cū Meo) Momus hîc: nam τὸ μάννα quod Galen. ἀερόμελι (i. mel aërium) vocat, huc non pertinet, neque manna Iſraëliticum (hæ acceptiones propriæ ſunt ἀλληγορικῶς v.6. p.36.) ſed ἡ μάννη ſeu ἡ μάννα (vnde Latini mannam dicunt) quæ & μάννη τοῦ λιβανωτοῦ dicitur eidem Galeno, & Gorræo def. med. τῷ μ. quo etiam ſenſu accipitur p.16. v.7. eſt autem hæc manna nihil aliud quàm mica thuris, fragmenta thuris, thus ipſum. v. 9. τέζεται)

i. pariet : hoc primum est in votis Gallorum pro Rege ; quo nullum antiquius huic Authori, arg. huius loci, & p. 20. v. 9. d. p. 36. v. 6. & 7. p. 38. v. 5. & 6. V. 10. νέμω) *i. administro : alia acceptio h. v. à superiorib. in quo mirabiles Græci, multiplices vnius causæ effectus, vnica voce exprimentes: proprium enim Domini & possessoris est res suas gerere, regere, tribuere, distribuere, colere, pascere &c. quæ* νέμω *&* νέμομαι *i. habeo. teneo, poßideo, etiam signif.* ῥαΐα) *aduerbialiter pro* σὺν ῥαΐα *i. cum sanitate, cum facilitate, quod* ῥαδίως *&* ξὺν ῥαςώνῃ *Themistio, init.* περὶ τῆς φιλημοίας τοῦ βασιλέως. ἶνις οἷα) *i. filius tanquam, pro* οἷα ἶνις. *hæ verborum metatheses vsitatißimæ poëtis, qu. ma. hîc licitæ. Et hinc obscuritas maior nata Pindaro, quàm ex dialectorũ frequẽtia. v. 12.* ῥα) *expletiuũ, sicut* νυ *h. p. v. 7. tricæ, inquib non hæreo. v. 14.* ἴσῳ) *i. Iusto,* ἶσος. *n. est æqualis, æquabilis par, æquus, iustus : &* τὸ ἶσον *æquitas, æqualitas, æquabilitas, ius : &* ἶσον *ac* ἶσα *seq. v. aduerbia pariter, æqualiter, æquabiliter. Sext. Empiric. Pyrrhon. hypotyp. 1. c. 27.* παντὶ λόγῳ λόγος ἶσος ἀντίκειται *i. omni orationi*

oratio

oratio æqualis opponitur. v.16.νάφθα)tanta est igni cognatio cũ naphtha, vt ille in hanc transiliat vndecunque visam. ô æternùm victuri magnanimi Galliæ Heroes Proceresque, quos, conceptis priùs in cordibus, ceu naphthis, regij amoris ignibus, flãma hostilis absumpsit. *ἄθ') i. vtinã, pro ἄθε, & hoc pro ἄθει, vel αἴθι, vel εἴθε. v. quæ dixi ς. ad τὸ ὅπ' p. 2. v. 1. v. 17. σῆ' γώ) pro σῆ ἐγώ, crasi vulgo notâ. γα) explet. & enclit. pro γε; vt μέγαθος pro μέγεθος ion. ἄτερος pro ἕτερος dor. v. 19. ἔγνων γε δὺ) Dominus meus vertit* noui enim iam olim: *vt aoristi indefinitum tempus definiat. Innuit. a. (ni fallor) tempus, quo Parisijs degẽs Regi inscripsit versus, qui habentur p. 26. 28. 30. γε) hæc exp. & enc. (sicut & cæteræ) variã induit vim pro exigẽtia orationis, hîc sonat* enim, *alibi* verò, *aliquãdo* &c, *aliàs* certe *&c. νοῖδιον ἡδὺ) Dominus vertit* sensa animi suauia, *vt familiare Græcis, quæ nos pluratiuè efferimus, efferre singulariter, & contrà. Sed ecce intolerabilem licentiam ἡδ' pro ἡδὺ, eliso υ, quod etiam fit p. 8. v. 14. & 23. p. 12. v. 2. sed lege sodes tuũ Grets. erras n. in ipso limine, qui non*

Plut. in Alex. Plin. var. locis.

vides docentem & ου, & η, & α longum, & vocalem ante consonantem elidi seu abijci. Quod si alijs Scriptt. licet, qu. ma. isti.

Sic ἐπιτιμία est mulcta, pœna, reprehẽsio, bona existimatio, status integritas.

Pag. 6. v 1. ἅτ') pro ἅτε, i. quasi, tanquam, velut. ἀτίμιτα) i. inæstimabilia (al. nullius pretij) pro ἀτίμητα, η in ι verso poëticè, sicut τὸ ι æolicè vertitur in η: quam substitutionem poëticam τοῦ ι, in locum η, eo magis licitam esse apparet, quòd his duab. literis differentia sexus inducitur, posito ι vice τοῦ η in παρακοίτης δεσπότης ἐργάτης ἱκέτης, παράκοιτις δέσποτις ἐργάτις ἱκέτις. v. 2. ἐννέα ἔτη) i. 9. annos: numerus certus pro incerto & finitus pro infinito. v. 6. ἄμωμα) ὁ καὶ ἡ ἄμωμος καὶ τὸ ἄμωμον i. præstans, errorisque & reprehens. expers, quod non nisi à cælo est: Vnde Trismeg. περὶ εὐσεβείας καὶ φιλοσοφίας βιβ. α. πάντα ἐν οὐρανῷ ἄμωμα: πάντα τὰ ἐπὶ γῆς ἐπίμωμα. ἄκαλα) pro ἤκαλα, vel ἕκηλα, i. secura, quieta, nullum strepitum edentia, pacifica: qua voce aut pacẽ innuit Dom. quæ iusto bello quæritur, aut mordet tacitè eos scriptores, qui duos tresue versus retrogrados retro sæculis editos, etsi inepti inconditique sint, captum humanum superare declamitant, quod est ipsorum (ut

parcam

nomini) & inscitiæ & imbecillitatis ingenij vel manifestißimũ argumentum. δαμώματα.) & δημώματα i. vulgo desiderata, à δῆμος i. vulgus, populus, & à μάω, i. vehementer cupio: vulgaris interpres vertit carmina vulgo cantata, ludicra, lusus: *Dom. in priori editione verterat* sparsa in vulgũ cãtica. *v.8. ἱερὰ) plagium hîc, nam ex Diomedis sepulcro ἀνθολ. διαφ. ἐπιγ. βιβ. ϛ. κεφ. ιγ. versus hic sumptus, 4. syllabis tantùm superadditis, ibi enim legitur ἱερὰ σοὶ παρὰ χεῖλη ἤλιε χαρὰ πᾶσα ῥεῖ. Σοφὸς) vt omittam septẽ Græciæ Sapientes, id nominis inditũ Sempronio ob maximam iuris ciuilis scientiam* l. 2. §. fuit post eos Dé orig. iuris, *& Leoni* VI. *Imp. Orientis, non alia ratione (inquit Dionys. Gothofr.) quàm quòd legum ciuiliũ studijs* (quamuis διαύλους scriberet) *maximè deditus foret: quod vel eius Nouellæ, cæteris omißis testantur satis. Quodnam a. gloriosius Regi id ætatis nomen dari potest? conuertuntur enim σοφὸς καὶ δῖος καὶ νόμιος καὶ ἴσος &c. in quæ paßim incidis regia attributa. v.* 10. *ἔθεο) ab ἐθέμην 2. aor. ind. med. 2 pers. doricè & ionicè ἀντὶ τοῦ ἔθεσο com. quod (ni fallor)*

author

author vitauit (æquè enim recurrebat ὅς ἔθεν ἔθεσο, *atque* ὅ ἔθεν ἔθεο) *ſcilicet ne geminatione* τῦ ὅς (*quod eſt in præced. verſu*) *difficultatem lectori pareret* , ὅς *nanque ſonat* qui, quis, quis? ſuus, proprius, hic, is, ipſe, ille. *v.* 11. 12, 13. ἦ) *i. dixit (&, dicebat :)* ἦ, *ſit, vt p.* 2. *v. vlt. (& , fuerit :)* ἧ, *miſit, vt p.* 10. *v.* 14. ἡ, *hæc :* ἥ, *quæ :* ᾗ, *cui :* ἢ, *vel &c. quæ vel vſus vel lexicographi te docebunt: v.* 12. ἔμμεν) *de hoc inf. ad p.* 18. *v.* 13. *v.* 13. ἰάματα) *ex cit. Diom. ſep.* σὺ ὅς εἶ ἴαμα Ιησοῦ, σ.-- *i. tu qui es medicamentum Ieſu , vbi tamen næuus in* Ιησοῦ *legendo retro: v.* 13. Ἄρϐ) *ab* ἄρης (*ion. dor. æol.* ἄρες) *cuius aliĳ genitt.* τῦ ἄρητος, ἄρεος, ἄρϐς, ἄρευς, ἄρηος, ἄρειος, ἄρεως. ὠνράμνε) *poëtice pro* ῥάμνε ὄσα, *vt* ψυχὴ σκῆπτρον ἔχων *pro* ἔχϐσα : *eſt autem rhamnus frutex ſpinoſus, cui meritò comparatur miles, ita dictus vel à militia, id eſt duritia , quam pro nobis ſuſtinent , vel à malo, quod arcere milites ſolent l.* 1. *ff. de teſt. mil.* ϐρανῷ σῷ) *i. homini , qui natus eſt cœlo , & cuius patria cælum eſt , animus enim noſter cæleſtis eſt origine , vt ſtylo Iuriſconſulti, id eſt*

A malitia, Varroni: à mollitia κατ' ἀντίφρασιν, Ælio & Feſto: à mole quaſi moleſtiâ, Iſidoro.

est stylo suo, docet Meus in Orat. funebri p. 55. *ibi* origini. *v. 18.* ἀγαθὰ) *hîc* virtutes *sonat,* *aliàs* dotes, bona. ἦθε) *atticismus, pro* εἶθε, *quod idem est cum* εἴωθε *pr. med. ab* ἔθω. *v. 19.* μέμνεν) *i. durare, persistere, manere,* ἀπὸ τοῦ μέμνω *poëtico, infin.* μέμνειν *cõm. detracto ι doricè* μέμνεν, *vsitatius a. est* μένω, *à quo* τὸ ἐμμένω *Nostri p. 10. v. 10. &* τὸ ἐμμενὲς *i. constantia, perseuerantia, eod. v. 10. & p. 8. v. 1. Modestinus in l.* εἰδέναι *de tut. & cur. dat.* μενούσης τῆς ἐπιτιμίας *i. manente existimatione, integrâ & illæsâ famâ, honore saluo. Hippocrates 2. aph. 52.* μένοντος τοῦ δόξαντος ἐξ ἀρχῆς, *manente eo, quod principio visum est.* μεμαὼς) *vel* μεμὼς *i. quærens, cupiens,* ἀπὸ τοῦ μάω. *v. 20.* ἦξε) *i. considerauit, ab* ἀΐσσω : ἦξε, *i. venit, ab* ἥκω : ἦξε, *i. fregit, ab* ἄγνυμι, *vnde etiam* ἔαγε *p. 10. v. 19.*

Hic est author periocharum in Virg. qui sex de excus. tut. & cur. libb. Ignatio Dextro græcè inscripsit.

Pag. 8. v. 2. ἕδος) *hac voce eod sensu vtitur Pind.* ὀλυμπ. εἴδει β. ἕδος ὀλύμπου νέμων *sedem olympi gubernans.* καλὰ) *Dom. vertit* pulchra, *ego verterē* bona : *vterque verò rectè. Vbi obiter nota Græcorum* τὸ πρέπον, *qui vna voce exprimunt causam & effectum seu ea, quæ* ἐπὶ τὸ πλεῖστον *conuertuntur :*

sic

ſic ὄλβιος *felix, & diues,* ὄλβος *felicitas & diuitiæ,* κόσμος *ordo & ornatus,* ἀληθὴς *verus, & memor: ſic* κράτος *eſt potentia, victoria, imperium; qui enim viribus pollet, vincit: & qui vincit, imperat, &c. id genus ſine numero. v.5.* ἐλᾶ) ἀντὶ τοῦ ἐλάα *attico, per craſim a.* ἐλᾶ. *iunge huic olea 4. v. p. 10.* ὧν ἄναξ ἐλεῶν *&c.* Μαῖα) *i. Maia filia Atlantis: videtur mihi tacitè innuere Noſter Ludouicum cognomento* IVSTVM, *Henrici cognomento* MAGNI *ceu Atlantis filium, maiorem eſſe patre. v.6.* ἄνθεα ἵππια ἔθνα) *deſideratur hîc* καὶ: *eſtque enallage poëtica,* florẽ & equeſtres gentes *pro* florẽ equeſtrium gentium: ἔθνα *pro* ἔθνεα *vel pro* ἔθνη *poëticè, ſicut & p. 10. v. 5. v.7.* μνήμην ἔλεξε) *v. a. v. dixit memoriam ſeu nomen, quorum ſimul meminit Propheta Rex pſ. 134. Domine nomen tuum in æternum: memoriale tuum (Chald. memoria tui) in generationem & generationem v.8.* τᾷ) *pro* τῇ *ion. dor. æol. ut dixi v.4 p.4.* σοῖ ἔθη) *id eſt, integros mores: integris autem moribus quid non dãdum? ciuiliter igitur huc referatur, quod medicè verum apud doctiſſimũ Hippocratem 1. aph. 17.*

do

δοτέον τι καὶ τῇ ὥρῃ, καὶ τῇ χώρῃ, καὶ τῇ ἡλικίῃ, καὶ τῷ ἔθει. i. dandũ aliquid tempori, regioni, ætati, moribus. v.9. ξ') hæc nota, pro varia orationis conceptione, nunc idem eſt quod ſexaginta, nunc idem quod ſexageſimus vt hîc. Sexageſimus igitur à Clodouæo ſeu Clodouico Lodouicus XIII. Francorum Rex Chriſtianiſsimus, propter conſtantiam Gallorum (*vt vtar verbis Georgij Ederi I.C. Ferdinandi I. & Maximiliani II. Conſiliarij Aulici Imperialis, partitionum Theologic. lib. 4. tab. 241. applic. in fi.*) in fide Chriſti ſemel ſuſcepta. Nam id huic genti pre cæteris datum eſſe aiunt quidam ſingulare, vt à primo eius Rege Chriſtiano ad hæc noſtra vſque tempora nullus Gallorum Rex à fide Catholica defeciſſe deprehendatur: vnde Chriſtianiſſimi hi Reges dici vel ſoli meruerint: *Hactenus ille, qui quartam viſionem Ioann. c. 15. apoc. refert ad ſtatum Eccleſiæ ſub Carolo Magno, à tab. 240. ad tab. 250. v. 10. ναῶ) pro ναοῦ doricè. δοκῇ) ὑπεσπώμενον, ἀντὶ τοῦ δοκέῃ. v. 11. π' πόνον ἐνιῶν) i. 80. laborem annorum (imò plurimorum Regum:) meritò igitur Rex labore*

bore & prudentia senex, ἄττα *vocetur, vt di-ctũ p.2.v.5.* ἐνὸν) *part.neut.sing. i. licitũ,cùm liceat,* ἐνὸν ὑμῖν *Demosth. ab* ἔνειμι, *i. insum, sum intus: à quo* ἔνεστι, *i.inest,licet.eod.* ἐνὸν *vti-tur Rex p. 10. v. 7.* πσάλλε) *æolismus, pro* ψάλλε, *Corinthus tract. dialect. v. 12.* Σεὶρ ἐεὶς) *retrogr. diphtongo, nõ literis: & hæc sola licentia in toto hoc opere, quæ tamen non ca-ret exemplo, in citato enim Diomedis sepul-cro, eodem laborat næuo ille versus,* νόμον ὁ κοινὸς ἔχει σὸν οἰκονόμον. *v. 16.* ἤδε γὰρ) *D. vertit nonne hæc: ego verterem hæc enim. v. 18.* παῖς) *i. subditus: aliàs puer, famulus. Interim author memor moris Græcorum sin-gulare explicat pluraliter.* ἤεστο) *vel* ἤεστο, *tulit, attulit, abstulit, ademit. aor. 1. med.* ἠεάμην *ab* ἄιρω. οἷος) *vocab.* πολύσημον, *promptus, strenuus, possibilis, potis, simi-lis, quantus, qualis: at* οἶος, *solus: &* ὀϊὸς, *ouis. sic* ὁδὸς *via,* ὀδὸς, *limen, vt p. 6.v.10.* ὁλὸς, *atramentum sepiæ,* ὅλος *to-tus, cunctus, omnis, vniuersus, solidus, in-teger, vt p. 1.in 3. anagr. & sexcenta id ge-nus alia, quæ vel spiritu, vel accentu, vel literæ adiectione detractioneue, inuariato*

etiam

etiam sono, inuicem distinguntur, ut ἔξω extra, ἕξω habebo; μόνη sola, μονὴ mansio; ἰδοῦ vide, ἰδοὺ ecce; ὁ λιμὸς fames, ὁ λοιμὸς pestis (quæ partus famis.) Ex quorum apicum differentia natæ duæ insignes hæreses in Ecclesia Orientali. Author primæ hæresis nefandiss. Arius fuit, qui Filium Dei ὁμοιούσιον, i. similem, & non ὁμοούσιον, i. consubstantialem Patri, asserebat: hanc verò particulam damnato Ario cum sequacib. Sancta Nicæna Synodus symbolo adiecit can. canones §. harum prima, dist. 15. l. nullus 2. §. is autem 1. in fi. C. de sum. Trin. l. 6. C. Th. de hæret. l. cùm recta 5. §. 1 l. cùm saluatorem 6. § 1. l. cùm velimus 7. §. 1. l. inter claras 8. §. reddentes C. de sum. Trin. Auctor verò secundæ hæresis extitit impius Nestorius Anthropolatra statuens duas in Christo personas diuinam & humanam, asserensque Beatiss. Virginem Χριστοτόκον, hoc est, Christi quasi hominis matrē tantùm, & Θεότοκον, hoc est ex Deo natam, non Θεοτόκον, hoc est, Dei Genitricem: Sed Sacrosancta Ephesina Synodus Nestorij hæresi dānata, statuit manere in duab. naturis vnam Domini Nostri Iesu Christi personam, d. can.

h. l. non esse suppositititiam docēt parat. græca. Alc. 4. parerg. 23. Cuiac. 12. obs. 26.

canones §. *tertia Synodus : quod & docent dd. ll.* 5. 6. 7. §§§. *primi , & d.* §. *reddentes vers. manifestũ igitur* [hæc ſumpſi ex manuſcriptis huius Auctoris in Ius Canonicum prælectionib.] *v.*19. ἄ) *i. ab. v. lexicographos de varijs acceptionibus* τοῦ α, τοῦ ε, τοῦ η, τοῦ ο, τοῦ ω , *varijs accentib. & ſpiritib. notatorum.* ᾤου) *ab imperf.* ᾤμην , ᾤου , ᾤετο , *quod ab* οἴμαι , *i. puto , ſuſpicor , docente tuo Clen. in inueſt. them. Themiſtius lo. ci.* ᾤετο βασιλικώτερος εἶ) , *i. putabat regalior eſſe.* σᾶ) *i. integra, ſalua, ſana, ſalutaria, ſalubria , ſancta , incolumia : pro* σῶα *ſeu* σῶα *vel* σάα , *contractè : de quo ſemel dicendum fuit, quia familiare huic authori : à quo differt* σὰ , *i.* τινὰ *quædam , &* σὰ, *à* σὸς σὴ σὸν, *tuus tua tuum.* ἧκε) *ab* ἵημι , *i. mitto, emitto, V. Clen. ann. in verb.* ἑκὰς ἧκε, *i. longè miſit, longè reiecit : aliud eſt* ἧκε , *i. venit, ab* ἥκω: *aliud* ἦκε *i. comedit, ab* ἔδω: *aliud* ᾖκε , *i. cecinit, laudauit, ab* ᾄδω: *aliud* ἦγε, *i. duxit, ab* ἄγω. *v.* 21. εἰ Διὸς) *primus verſus citati Diomedis ſepulcri hic eſt* Ηδη μοι Διὸς ἄρα πηγὴ παρὰ σοὶ Διομήδη. εἰ Διὸς , *i. ſi Iouis , iure ſubstitutionis grammaticæ* τοῦ *ſi , in locum* τοῦ *quia,*

quia, quæ est perquàm familiaris D. meo, vt p. 28 si bona luces. si pura. p. 34. si tollis aras. si tu Triumuir. si verbo. &c. sic loquitur Deus per Malach. Si Dominus ego sum vbi est timor meus, *& S. Greg. Nazianz. orat. 11. & 53. hoc nomine citatus à Card. Perronio, in replicat. p. mihi (primæ impress. Paris.) 993. & 1040.* ἴα) *i. violæ, flores: hæc a. figurata locutio vera est etiam ad literam, nam anagramma τοῦ* Βορβώνιος, *tale est* βόρ, ἴον, βῶς, *Pabulum (ἢ βορά, Rex nanque regni Pan pacificus populum pascit) viola scutum. Sic Lycophroni regina* Ἀρσινόη, *est* ἴον ἥρας *viola Iunonis, & Rex* Πτολεμαῖος, ἀπὸ μέλιτος *à melle, i. suauis ac mellitus. Ecquis scit an in labellis Ptolemæi dormientis apes consedissent? Id enim & Platoni, & Pindaro, & D. Ambrosio, alijsque ætate nostra accidisse, memoria proditum est. v. 22.* νίψον) *In eod. Diom. sep.* νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν: *quod a. Dom. interijcit* ὦ ἄναξ ἀνὰ ὦατα, *i. ô Rex per aures, quis non videt de sacra exomologesi intelligi? v. 23.* Ἄργε) *ab* Ἄργος Ἄργου, *i. Argus, seu* πανόπτης *sit, seu Rex Argiuorum à quo Argiui, seu alius (quatuor*

Quàm varia sit acceptio τοῦ Si, in sac. script. docet Sa post. notat. in sac. script.

enim præcipui numerantur) *allegoria Regi conuenit : ab hoc differt* Ἄργος Ἄργεος *ciuitas*, *&* ἀργὸς ἀργοῦ *i. albus*, *strenuus, velox*, *item otiosus, iners*, *quasi* ἀεργός.

Pag. 10.*v.* 1. ἁδὼν ᾠδᾷ) *i. placens & gratus odâ* : ᾄδων ᾠδᾷ *canens odâ. v.*2. σῶ) *pro* σώᾳ, *vt indicat versio* mente integra σώᾳ νῷ : *apostrophatur* α. ᾳ *longum licentia poëtica, prout iam* ꙋ. *dixi ad v.* 19. *p.* 4. ῥάως) *idem ac* ῥεῖα, *&* ῥαῖα, *&* ῥέᾳ, *&* ῥᾳδίως, *&* ῥέον, *i. facilè*, *sponte*, *vltro*, *libentiùs*, *salubriter* (*prout paßim vertit auctor.*) *v.*3. ν' ᾠδᾷ) *i. quinquagesimo versu. In priori editione huius poëmatis hic versus erat* 50. *à primo : in hac a. editione* (*quã repetitæ prælectionis codicem iure nuncupes*) *est quidem* 74. *à primo totius poëmatis*, *sed* 58. *à primo Poëtæ loquentis*, *ideóque adhuc stat numerus. v.*4. ἐλεῦν) *pro* oleas ſtringere *sumpsit Pollux* 7. MEVS *vertit oleas premere*, *nec enim ignorat ita loqui I.C. in l. sed addes §. illud nobis Loc. cond. ibi* fiſcos a, quib. ad premendam oleam vtimur, *& ibi* quòd ſi regulis olea prematur *in quem locum vide Budæum. Porrò tropologicæ allegoricæq́; huic*

ora

orationi lucem mutuare ex ijs , quæ de olea dicuntur à Pierio 53. memor interim prouerb. oleo tranquillior *cùm ſalus & tranquillitas populi (cui Rex Chriſtianiſſ. præcipuum in ſcrinio pectoris locũ fecit) ſuprema lex ſit,*

ἡ γαλιώη δήμοιο νόμων νόμος ἔσχατός ἐστι

Inquit Noſter in poëmate ad D.D.V. p.38. v. 10. ἄνω) *i. ſupra, in ſuperis, Superi: ſumptum à Leone Philoſopho in d. Diomed. ſepulcro. v. 5.* ἀνθέα) *i. florentem:* ἡ ἄνθη, ης· καὶ τὸ ἄνθος, εος, *flos , vnde* εὐανθὴς, *floridus, florens, & , ſublato* εὐ, ἀνθὴς ἀνθέος : ἄνθεα *igitur eſt* florem, ἀνθέα *eſt* florentẽ. εἷς) *i. vnus. Perpol ego depereo hunc hominem, adeò ille mihi placet , dum vnitatem Regi maritat, vt hîc, & ſup. p.2. v.7. p.4. v.1. & 9. p.8. v.12. p.12. v.19. p. 20. v.9. & quoties Regi Solis nomen tribuit tam in hoc Græco poëmate , quàm in Gallico (p. 50. v.1. & p. 51. v.3.) vbi Retrogradum illud*

L'VN ne craindra fineſſe, ni fard, ni arc en nul:

p. 49. v. 8. cuius elegantiam nemo potis ſatis oſtendere. v.6. ἐνι) *pro* ἐστι, *de quo dixi ad v. 3. p. 2. item* ἔνι , ἔνεστι , *licet, contingit :* ἑνὶ *vni:* ἐνὶ, *in* , ἀντὶ τοῦ ἐν, *poëticè. v.7.* σῷ) *Dom. ver-*

tit seruo, rectißimè; contractione facta τοῦ σόω: alia contractione eiusdem σῶ facta ex σήθω, σῶ idem est quod concutio, excutio, cribro, incerno. σῶ igitur iam est seruo, iam est concutio vt p. 14. v. 13. sic δῆμος ὁ est vulgus, populus: δῆμος ἡ est meretrix, vulgans corpus populo. γαμβρὸς est gener & socer. δύω est duo & ingredior, &c. magno numero, quæ ex filo textúque orationis inuicē discernere promptum est. Hæcq́ est non confusio, sed maxima vbertas linguæ (ad quam prope accedere Iaponicam docuit me Meus ex Tursellino 4 c. 2.) cuius cognitionem Oratoribus, Poëtis, Philosophis, Medicis, Iurisconsultis, Theologis denique omnibus ad apicē enitentibus perquam necessariam esse, clarißimi iuris est. v. 8. ναίων ὁδοὺς) i. habitans vias: nihil frequentius in Rege Psalmographo huiusmodi commemoratione viarum Domini: quo etiam pertinet ille versus Nostri p. 6. ὃ ἔθεν ὁδὸν οἷον ὁδὸν ἔθεο, i. v. a. v. qui eius viam vt limen posuisti, *pijßima iuxtà & verißima conceptione, vt ostendat scilicet Noster Regem ne pilum quidem aberrare à vijs Domini, alludendo ad antiquißimam parœmiā, cuius meminit Ari-*

stot.

stot. 2. metaph. t. 1. τίς ἂν θύρας ἁμάρτοι; i. Ecquis à limine aberret? v. 9. ἥδρασα) plagium hîc, hæc. n. vox huc traducta ex 2. versu cancrinorũ, quos refert supr. citatus Autor. ἀνθολογίας: ab ἑδράζω, quod est colloco, fundo, firmo, stabilio., μ. ἡδράσω, ἀόρ. πρῶτ. ἥδρασα. v. 10. ἰδίᾳ) hîc est, priuatim & p. 18. v. 17. est, tuæ, propriæ: abeunt. n. datiui in aduerbia, vt p. 4. v. 4. & 10. sic σχολὴ segnities, σχολῇ segnitiei (& segnitie, idem enim est Græcis datiuus, quod ablatiuus, quo ipsi carent, Latinis) & segniter: σιγὴ silentium, σιγῇ silentio & tacitè: σπουδὴ studium, σπουδῇ studio & studiosè. v. 11. ἀεὶ Νοῦς) semper Mens, æterna Mens, i. Deus, cuius vera Imago cùm sit Rex, vt scribit Dom. meus p. 18. v 3. meritò Idem in Balteo Regio p. 82. v. 6. Regem vocat νοῦν, vbi aliam rationem reddit Gloss. quòd scilicet Rex sit Lex animata, seu νόμος ἔμψυχος, vt loquitur Iustinian. Nou. 105. in fi. & Mens igitur subditorum, sicut Dom. meus in 3. anagr. regio τὸν βίον explicat: neque enim magis Respub. sine lege potest, quàm corpus sine mente subsistere: Vnde est quòd Plato lib. 12. de legib. νόμον dictum

ait quasi νῦν, (*quem Aristot.* 1. *magn. moral. cap. de Iustitia in med.* παρὰ τὸ νομίζειν *ab existimatione & opinione deducit, alij* παρὰ τὸ νέμειν *à suum cuique tribuendo dictum putant*) *v.* 13. ἀγανὰ) *i. pulchra, bona, placida, pacifica: vnde Nom. vertit* præcepta pacis. *Refer huc anagrammata regia p.* 1. *primum vbi* λοκρὸς *idem est ac clemens & placidus, secundum vbi* τὸ λοκρὸν *Clementiã significat. v.*14. Σιῦ) Σιός *est Deus lingua Aeol. & Dor.* ἕσσε) *ab* ἕννυμι, *i. induo, colloco* ἀόρ. πρῶτ. εἶσα, *poëticè* ἕσσα, *detr. augmento & geminato* σ. ὥρῃ) *i. tempori, tempestiuè, opportuno tempore: eod. sensu p.*6. *v. vlt. p.*12. *v.* 21. *húcque pertinent, quæ dicta ad v.* 10. *h. p. verb.* ἰδίᾳ. (οὐ ἴς) (*i. non vis, non violentia) minus sonans quàm* οὐκ ἴς: *Elegantia linguæ duab. ferè reb. constat, perspicuitate & dulcedine; sed hac præcipuè, vt argumento sunt expletiuæ particulæ, frequentes articuli, dictiones desinentes in consonantem ante vocalem, vel in vocalem, ante consonantem, tot compositæ ad aurem voces, &c. v.*15. ἅμα) *hîc est,* simul: *p.*8 *v* 14. *est,* statim: *p.*14. *v.*15. *initio pro* simul, *vel* simulac, *vel*

dum;

dum; *fini pro* statim. ἅμα τάμον, *i. simul lacerauerunt, simul fregerunt,* ἀντὶ τοῦ *confregerunt, quod mox sequitur.* τάμον) *sine augmento, pro* ἔταμον, *à* τέμνω, *i. seco, incido, scindo, frango, diuido, lacero: Vides. a. non ex versione modò, sed & ex reuersione seu retrogradatione errorē esse scriptionis,* ω, *posito pro* ο. τὰ μά.) *&* τὰ μὰ *p. 6. v.13. est* τὰ ἐμὰ, *i. mea, res meæ, meæ rationes, crasi vsitatissima. v.16.* ἔταμον) *iuncto* ὁμῶ, *idem est quod, confregerunt, simul fregerunt: huius aor. 2. prima sing. ead. est cum tertia plur. sed ex contextu filóque orationis promptum est numeros personásque distinguere. Sic tria sunt* τύψαι, *tria* τύπτη, *tria* τύψη, *duo* τύπτετε *&c. tyronib: obseruanda.* μαγάδιον) *in omnib. lexicis propriè est asser, qui recipit chordas lyræ: elegans allegoria allusióque ad leges seu 10, seu 12. tabb. seu quasuis alias: quid est. n. lex aliud, quàm harmonia suauißimúsque concentus ex consonantijs dissonantiísque tam perfectis quàm imperfectis resultans, prout audiui aliquando Meum explicantem, vt faceret noua ratione satis Aristotelis problemati 28. sect.19. Cur leges cantilenæ voca-*

ruentur? Non me latet Paulū in l. seruus 36. De condict. ind. loqui de magide (quam ineptißimè Accurs. tabularium vel scacherium * *seu alueolum interpretatur:) sed hæc aliud est à magade (à qua nostrū magadium) docente ibi Budæo.* ὀμ᾽) *pro* ὁμᾶ, *quod idem est ac* ὁμοῦ, *i. simul omnes, prout etiam vertit Dom.* τὸ ὁμοῦ *p. 8. v. 14. Quod a. vides hîc α longum elidi, hoc fit licentia poëtica prout ante monui.* ὅτε) *hîc pro quia: p. 6. v. 6. pro tanquam: al. pro quippe: al. pro etsi. v. 17.* ἄππα) *i. pater, vt docent lexica & Angelus Canin. in dialectis, Syriacè abba (vnde nomina abbatis, & abbatissæ) qua voce vsus est Meus in* διαύλ. *de S. Xauerio* Orba fui. *Est &* πάππας, *i. Iupiter Scythis, nobis papa, pater (quo nomine* τοῦ πάππας *hodieque vocantur à Turcis nostrates Sacerdotes) genit.* τοῦ πάππα *vel* πάππου: *à quo diminutiuū* ὁ πᾶς τοῦ πᾶ. *v. 18.* οἶδα) *i. noui, animaduerti,* π. μέσος ἀπὸ τοῦ εἴδω *vt t. Clen. docet:* εὖ οἶδα, ἀκριβῶς οἶδα, *passim apud Demosth. i. bene scio, certò scio, habeo certum.* ὤρη) *ion. pro* ὤρα, *i. cura & solicitudine:*

* Hic latrunculorum ludus (nostro idiotismo *eschechs*) Hispanis, Lusitanis, Indis, Iaponibus familiarissimus. Ludebat a. latrunculis Vellius, de quo Noster p. 78. & 79. & Canius Iulus, de quo Seneca c. 14. de tranq. animi.

ne : ὥρα *a. de quo iam sup: idem est quod tempori. Vox deducta ab* ὦρος, *qui Sol apud Aegyptios, & apud Hippocratē annus seu* ἐνιαυτὸς *Galeno interprete*, (ἐνιαυτὸς, *quòd* ἐν αὑτὸν, *i. In se ipsum reuoluatur) unde* ὥρας, *i. horæ nomen defluxit: est etiam* ὥρα *idem propriè quod venustas, & species, nata vox iterum* ἀπὸ τοῦ ὥρου, *à Sole, quo nihil speciosius: in summa, vides solo spiritu inuicem differre* ἄρα *&* ὥρα. Ἥρωα) *i. Heroem: adde & successorem, atque Vicarium Christi, qua de re videndus Cardinalis Perronius in replic. passim, sed nominatim à p. 540 ad p. 545. & p. 521. 522. 1. impr. Paris. atq; inter alia dū de* πέτρος *& de* πέτρα *synonymis agit. Ad hanc petrā alludit Meus in* διαύλ. *de S. Xau.* oro da robor *ibi* e rupe *l'vn & l'autre, & in* διαύλ. sacra refer *v.* 7. 8. 9. 10. δίκαιος ὦσι) *i. iustus aurib. primò, quia iustis subditorum querimonijs, & assiduis Historicorum lectionib. aures Regis apertæ. secundò, quia Fides (Sanctæ Matris Ecclesiæ, cuius Primogenitus est Rex) ex auditu est, auditus a. per verbum Christi. ad Rom.* 10. *Vnde est quòd* ἐνεὰ *p.* 16. *v.* 11. *ab* ἐνεὸς, *quod est stultus, mutus, surdus,*

ἐν τῇ τοῦ τῶν Ἱπποκράτους γλωσσῶν ἐξηγήσει.

V. etiam Sam in notat. ad 16. Matthæum. 18.

De præstātia auditus V. Philosophos, & Polyhistores.

ſurdus, interpretatur Meus infidelia, *& in* διαύλ. ſacra refer *p.26. v.6.* aures animo, *explicat*, auribus fidelium auditum inſpiro, *& in* διαύλ. oro da robor *p.76. v.6.* aures *Euang. prædicationem innuunt. Et mirabile ſanè illud (referente Turſ. vit. Xau. 2. cap. 5.) accidit in ora Piſcaria, vt vnius auris laceratio, fidei occaſio foret. v. 19.* Μαειάμ) *& ſeq. v.* Μαειαν, *hoc differunt, quòd prior ſcriptio ſit peregrina, nulla enim vox græca deſinit in* μ: *poſterior verò ſapiat græcam ſcribendi formã.* αἶρα) *hîc pro malleo vel ſecuri ſumitur, & ſeq. v. pro lolio: ſumitur etiam pro* σφαῖρα, *truncato capite, vt ſit in* αἶα *pro* γαῖα. ἑ) *i. he, vel heu: al.* ἑ, *i. ſe, pro quo Iones* ἕε, *Dores* μὶν *&* νὶν *dicunt. v. 20.* ψὶν) *i.* ipſam: *eſt &* ipſum *maſc. & neut. &* ipſos, *&* ipſas, *&* ipſa: *tantundem valent dd.* μὶν *&* νὶν, *poëtis vſitatiſsima: dicunt etiam* ἱν *pro eum, vel eam: veteres Latini ſum, ſam, ſos, ſas, pro eum, eam, eos, eas, dicebant.* αἶρα) *i. æra, lolium, zizania. dictio* lolium *in tota ſacra ſcriptura non reperitur: at dictio*

De lolio V. noſtrũ Bud. prio-

ei

ei synonyma, *scilicet*, zizania *apud D. Matthæum tantùm 13. extat*, *vbi Zizania vocantur filij nequam*, *i.* τȣ̃ *mali seu malitiæ*, *vel* τȣ̃ *mali i. Diaboli*, *in Græco est* τὰ δὲ ζιζάνια, εἰσὶν οἱ υἱοὶ τȣ̃ πονηρȣ̃, *i. zizania a. filij sunt nequam* : *interlinearis Ben. Ariæ Montani versio habet*, at zizania, sunt filij mali[!], *hos verò esse Hæreticos nemo inficias it*, *hi enim ex malo semine*, *nempe diuisionis*, *orti sunt*, *deuiantes à iudicio & tramite Catholicæ Religionis*, *vt loquuntur Imppp. Theod. Arcad. & Honor. in l. hæreticorum vocabulo*, *28. C. Th. de hæreticis & in l. 2. §. hæreticorum C. eod.* (*vbi obiter notes insigne facinus Triboniani*, *qui l. hanc 2. ex tribus*, *vel ex fragmentis trium conflarit*, *scilicet ex 5. 24. 28. lll. C. Th. de Hæret. inscriptione*, *& subscriptione falsis.*) μάλα παρορᾷ πάλα) *i. v. a. v. multùm despicit*, *seu aspernatur luctatione* : *scilicet Maria lilium est*, *hæresis verò lolium. Vel*, *triticum est Maria*, *lolium verò hæresis*, *quæ deuians à rectis semitis*, *degeneránsque ab Sponsa Dei seu Maria seu Ecclesia*, *in eam quasi contrà luctando culmum erigit*, *insurgit:*

rib. in Pand. ad l. ex conducto, 15. §. 1. Loc. explicantem illa verba, *Si raucis aut herbis segetes corruptæ sint.*

V. 3. ad Titum.

poste

posterior allegoriæ pars notior, quàm vt probatione egeat: prior probatur primò ex illis encomijs Virginis Nutrix panis cœlestis: nauis institoris de longè portás panem. *Probatur secundò, ex quo Maria mater est Christi, qui est* frumenti adeps *Psalm. 80. & ibi Bellarm.* frumẽtum electorum *Zachar. 9. & ibi Sa* panis vitæ, &c. παρορᾷ) *versio interlinearis est* despicit, *quia* παροράω *est perperam video, seu inter aspectandum prætereo: quæ acceptio etiam est amica literæ, nullus enim planè cultus Virgini ab Hæreticis exhibetur.* πάλᾳ) *Ion. Dor. Aeol. metalepsi pro* πάλη: *est autem* πάλη πολυσήμαντον, *lucta seu luctatio, Platoni, unde palæstra; ramentum auri, Straboni; pollen seu flos farinæ Hippocrati* ἐπιδημικῶν βιϐ. β. τμήματι δ' δευτέρῳ. Μαρίαν) *versio est*, θεοτόκον Deiparam, Dei matrem (*quò pertinent dicta sup. p. 13. ad v. 18. p. 8.*) θεότοκον *a. est* ex Deo natam: *actiuum* παροξύτονον, *passiuum* προπαροξύτονον. *Sic* πρωτοτόκος *vel* πρωτόγονος, τηλεσκοπος, πατροκτονος, ἀγρονομος, *proparoxitona, significant, primò natus vel primogenitus, longè visus, occisus à patre, in agro pastus:*

stus : paroxitona a. primò enixa vel primò pariens, longè videns, parricida, in agro pascens. ἶψ) monosyllabum vermis nomen, vt etiam ἴξ, κὶς, σὴς: per vermes autem rectè intelliguntur Hæretici, 1. quia cathedræ successorum Christi insidiantur, sicut vermes ligno, prou. 25. 2. quia de eorum conuenticulis scaturigines malorum, sicut de corpore impij vermes 2. Machab. 9. 3. quia illi consumpti consumendique à vermibus, sicut Herodes Agrippa (Herodis Ascalonitæ nepos ex filio Aristobulo, Iudææ Rex & pater Agrippæ, de quo act. 25. & 26.) consumptus est, act. 12. 4. quia impiorum & Hæreticorum ἀμετανοήτων sors æternus ignis, vbi vermis non morietur. Esai 66. Marc. 9. Denique quia impiorũ dulcedo, vermis. Iob. c. 24. vbi vide imaginem status rebelliũ expreßißimam. v. 21. ἑδναῖαν) i. sedem, cathedram, de qua Noster p. 44. v. 20. ἱέρ) pro ἱερὲ (i. sacer, diuine, sancte, Auguste) & hoc ἀντὶ τοῦ Ἀρχιερεὺς, qui paulò antè Ἄππα dictus. ἰὰν) ab ἰὰ τῆς ἰᾶς, æolicè, pro μίαν: est & ἴα, i. vis, violẽtia, pro βία: & ἴα τῆς ἴας, i. clamor, vox, p. 12. v. 12 & vlt. p. 14. v. 12. p. 18. v. 10. Denique τὰ ἴα, i. violæ

p. 8.

Μοναύ-λιον tibia vnius cātus: à quo μοναυλία cuiuis per missa ab-rogatis cælibum orborũq; pœnis, & cessante coniun-ctionis præcepto, quod iam repleta terra non obligat, vt notat Sa in 1. gen. post Tert. Cypr. Hier. Aug.

p. 8.v.21. v.22. μοναυλία) *propriè sonat vitam solitariã, seu cælibatum: D. vertit* virginitas, *referendo (ni fallor) ad puritatem Virginis, quæ* παναχραντεδεσποίνη: *vel referendo ad SS. PP. sumpta hac virtute pro vitæ sanctimonia & bonis morib. contra quos neque fieri, neque dici quicquam iura patiuntur. In summa, mens Dom. hæc esse mihi videtur, Neque vitam immaculatißimæ incontaminatißimæque Virginis, neque Patrum scripta, neque Religiosorum hominum cultus, neque Doctorum assertiones pati, vt de ipsius Virginis, vel sponsæ Dei Ecclesiæ integritate quicquam detrahatur.* κέλε) *i. iubet, consulit, monet, suadet, patitur, à poëtico* κέλω, *pro* κέλει *Dorismo vsitatißimo Poëtis.* λύα) *ion. dor. æol. poët. pro* λύη, *quæ est dissensio, bellum, seditio,* παρὰ τὸ λύειν τὴν ὁμόνοιαν, *cuius* ὁμονοίας *meminit Dom. p. 8. v. 2. & 13.* νομικοῦ) *propriè est* legisperiti, Iurisconsulti, *vertit a. Dom.* Sapientis, *fortè quòd putet Iurisprudentem & Sapientem dici* πρὸς ἄλληλα, *inuicémque conuerti: (quod si non est, debet esse, sic ad illud Malach. 1. seruus honorat dominum suum, notatio Sæ habet* ho-

nora

norare ſolet ſeu debet:) *quid enim religioſius Principis Iuriſcõſultorum Papiniani ſententiâ in l. filius 15. de cond. inſt. his verbis* Nam quæ facta lædunt pietatem, exiſtimationem, verecundiam noſtram, & (vt generaliter dixerim) contra bonos mores fiunt: nec facere nos poſſe credendum eſt. *v. 23. ἄρα) hîc expletiua eſt partic. valens* ſanè, *al. itaque, igitur, ergo, tandem: eſt & ἆρα, num, an, nunquid, fortè: & ἀρὰ τῆς ἀρᾶς, execratio, imprecatio, nocumentum. καρήων νῷ κακῶν) verſio habet* capita mentium impiarum: *v.a.v. eſt* capita mente malorum. *v.24.* Μῶμε) *& Latinè Mome: μῶμος eſt reprehenſor, vituperator, contemptor, irriſor, mordax: ἄμωμος inculpatus, irreprehenſus, præſtans, ſup. p. 6. v. 6.*

Pag. 12. v. 1. οὖς) i. auris, ſcilicet non audiẽs dictis edictiſque Regis (vt ſupplet latina verſio, diuerſo genere characterum, more interpretis Pindari:) quemadmodum ænigma retrogradum explicat p. 47. & 48. illis verbis y voyant n'ay ouy. *ἠλὲ) ab ἠλὸς, quod idem ac ἠλεὸς, ſtolidus, inſipiens, miſer: ecce ite-*

rum ut una græca vox duo affinitatem habẽtia, explicat: vulgò enim qui sapientia destituitur, illũ calamitas opprimit (quò pertinet illa q. tractata Aristoteli 1. pol. 3. an seruitus νόμῳ *vel* φύσει *sit introducta:) & contrà, quem miseriæ circunstant, is ægrè sapit: sic* νήπιος *idem valet quod infirmus, stultus, infans, imprudens, quæ omnia (ut vides) cognata sunt: exemplum ultimi habes apud Hom. Il.* ψ. *citatum à Saturnino in l. aut facta 16. §. euentus De pœnis.*

Νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς.

Imprudens, non volens, circa ludum talorum iratus.

βία) *i. robur seu robor, iniuria, vis, violentia: sic Græci Rhetores dicunt* βία, λάθρα, ἀπάτῃ, *quod nos dicimus* vi, clam, precariò, *notante Cuiacio 9. obs. 33. & Caius in l. si merces §. vis maior, Loc.* Vis maior, (*inquit*) quam Græci vocant Θεοῦ βίαν (*ut rebellio, quæ Dei permissu cessit in perniciem Auctorum*) non debet conductori (*scilicet Regi, in quantum eum pro precario Rege, rebellio haberet*) damnosa esse, si plus quàm tolera

lerabile eſt læſi fuerint fructus (*læſa fuerit Maieſtas, quæ fructus Oleæ, vt ait Neſtor Noſter.*) βέλη) *i. tela*: ἀπὸ τοῦ βάλλεσθαι, *à iaciendo, inquit idem Caius in l. ſi caluitur 233. de V. S. Noſter a. I.C. terminorum artis ſuæ ſcientiſſimus*, τῶν βελέων, *ſeu telorum appellatione hîc, & p.16.v.20. omne genus armorum intelligit, prout Latini Græcos imitati faciunt in d. l. ſi caluitur, & in §. item lex Cornelia de ſicarijs Inſt. de pub. Iud. illis verbis* καὶ τὰ βέλη ὁμῶς ἐφέρετο λόγχαι, τοξεύματα,* σφενδόναι, πλεῖστοι δὲ καὶ λίθοι. ἶσα) *i. æqualia, æqua, prout dixi p. 104. ſic illud Latinorum* æqua lance *Græci ICti vertūt* ἴσῳ σταθμῷ. *Iuſta a. Regis arma faciunt, Ius iniuriæ propulſandæ natura duce, & Grat. Valentin. Theod. Imppp. lex 8. C. Th. de indulg. crim. (quæ eſt lex * nemo deinceps C. de Epiſc. aud.) ab illis maximè verbis* Homicida quod fecit ſemper expectet: reus etiam Maieſtatis de domino aduerſus quem talia molitus eſt, veniam ſperare non debet. κοτ᾽) *pro* κοτὺ, *i. ocyùs, celeriter: eliſo* υ *lic. poët. de qua dixi p. 105. in fi. v.3.* ὃ) *hîc eſt coniunctio ideo, quòd, propterea*

ἐλάα p. 8. verſio eſt fructus oleæ p.9.

* Τοξεύματα idē quod τὰ βέλη Galeno in Hippocrateo Lexico vocū obſoletarum.

*H. l. Tribon. conflauit ex l. 8. & 6. C. Th. de ind. crim. inſcriptione & ſubſcriptione falſis.

quòd: al. ὃ *est relatiuum seu art. postp. quod: al.* ὃ *Doriensib. sumitur pro* ὅς, *i. qui, sicut* ὅτις *(pro* ὅστις*) quicunque.* γεγωνῶ) γνώω, γεγωνέω, γεγωνεύω, γεγωνίσκω, *sunt synonyma, sonántque* clamo, vociferor, altè loquor, *vnde* γεγωνὸς, *i. auditu, vel intellectu facilis.* γεγονῶτα) *à* γεγονὼς, *quod idem est ac* γεγαὼς, *&* γεγὼς, *i. natus, genitus, factus, qui fuit: sic loquitur Papinianus (*ἐν τῷ ἀστυνομικῷ μονοβίβλῳ*) in l. vn. De via pub. & si quid in ea fac. es. dic.* καὶ τὸ γεγονὸς καταλυέτωσαν, *i. & quod factum est, dissoluant. sic Imp. Leo Nou. 9.* περὶ δούλου γεγονότος κληρικοῦ, *& Nou. 11.* περὶ δούλου γεγονότος ἐπισκόπου. *Scripsit a. Auth.* γεγονῶτα ἀντὶ τοῦ γεγονότα, *poët productione, vel iure substitutionis vulgaris poëticæ* τοῦ ω *in locū* τοῦ ο, *vel æolica dialecto, apud Aeoles enim mutua est enallage* τῶν ο καὶ ω. *Sic p. 39. v. 15.* Βορβονίων *pro* Βορβωνίων, *& p. 43. v. 15.* χθον *pro* χθων; *& p. 80. v. 14.* λόστε *pro* λῶστε: *quibus cessantib. sola Maiestas retrogradationis regulam facit. Ecquis adeo Aristarchus, vt non toleret seqq. p. 28. v. 11. p. 30. v. 7. & 11. p. 78. v. 17. & 18 p. 80. v. 14 p. 82. v. 3. 5. 6. p. 83. v. 4. (qui vu. vnius*

fortè syllabæ productione vel correptione illicitâ peccare videntur) quando apud Virg. Poëtarum communi vena, & auena modulantium Principem, maiores licentiæ passim obuiæ. v. 7. τέκε) *ab* ἔτεκον *2. aor.* τῶ τίκτω, *subl. augm.* τέκον. *sic Pind.* ὀλ. εἴδει α. ςρο. δ. ἃ τέκε λαγέτας ἕξ, *i. quæ peperit Duces sex. mutuũ sumere solet hic auctor à Pindaro in alijs operib. vt p. 40. v. 6. qui sumptus ex Ode 1. olymp. epodo vlt. p. 41. v. 4 & seqq. qui ex ead. ode antistr. 1. p. ead. v. 8.* Θέμιτος εὐβελε, *ex Olymp. od. 13. strop. 1. p. ead. v. 11. & 12. ex d. od. 1. antistr. 4. sicut Pindaro sæpe occurrunt quæ apud Hom. legerat:* φίλον ἦτορ *in Hom. od.* ψ. *v. 53. & Il.* ε. *fi. vers.* φίλον ἦτορ *in Pind. od. 1. fine versus 6. &c. v. 9.* ἀδάμαςος) ϰ ἀδάμαςος ὁ ϰ ἡ, ἀπὸ τῶ α, ϰ δαμάζω, *vnde etiam* ὁ ἀδάμας τῶ ἀδάμαντος adamas, *quasi* τὸ ἀδάμαςον, *quòd nulli materiæ cedat. Quod nomen* τῶ ἀδάμας *cum adiuncto* πίςεως *conuenientissimè datũ à Græcis Damaso * Papæ, quadrátque omnib. Successorib. D. Petri,* ὅσπερ πρῶτος ἀπὸ τῶ Χειςῶ τῆς Πίςεως κηφᾶς τε, ϰ πέτρος, ϰ ἀδάμας. *v. 9.* ὧν) *i. certè, sanè, vtique: quod p. 4. v. 3. sonat, ergo, igi-*

* Hic est S. Damas. Lusitan. qui ædif. & fũd. Romæ ædẽ S. Laurẽtij (quæ inter alias SS. reliquias, ditescit sacro capite S. Barbaræ, de qua N. p. 78. & 79.) in qua S. Xauerius (inde à Rege Lusitaniæ in Indiam euocatus) conciones habuit ad populum, referẽte Turs. vit. Xau. 1. c. 7.

tur: al. est proinde, quocirca, &c. ἡ) *vim & naturã artic. præpos.* ὁ, ἡ, τὸ *tradunt Grãm. suis locis videndi: quò referenda doctrina Cardin. Perronij in replic. p.mihi (1. impr. Paris.) 789. aliud esse* πᾶσα ἡ γραφὴ toute l'escriture *collectiuè, quod est latinè* tota scriptura, *græcè* ὅλη γραφή: *aliud* πᾶσα γραφὴ, toute escriture *distributiuè, quod est latinè,* omnis scriptura. νοῦς) ὁ νόος νοῦς, νόῳ νῷ, νόον νοῦν, *hi tres cas. contracti sæpè occurrũt: primò* νοῦς *p. 6. v. 11. 12. 13. p. 10. v. 11. secundò* νῷ (*sumpt. ex 3. v. sæpe cit. Diom. sepulcri*) *p. 6. v. 4. 19. 20. p. 8. v. 15. p. 10. v. 2. 9. 23. 24. p. 12. v. 6. p. 14. v. 12. p. 16. v. 12 p. 18. v. 3. & 17. tertiò* νοῦν *p. 82. v. 6. Est verò* νοῦς *vox polysema, vulgò. n. idẽ est quod mens, animus, sensus, ratio, intelligentia. Nostro* νοῦς *dicitur figuratè* lex, *seu muta seu viua & animata, quæ acceptio propria est versus sexti, dialogi de Balteo à Rege, Bonif. Borilli, Patricio Aquensi, dono dato prid. Non. Nou. 1622. prout memini me dicere sup. p. 119. Denique* κατ' ἐξοχὴν Νοῦς *sumitur pro Deo, qui est* ὢν ὄντων *ens entium, &* ὁ Νοῦς Νῶν *mens mentium: Vnde Trismeg. in Pimandro* ὁ δὲ πάντων πατὴρ, νοῦς, ὢν, ζωὴ,

καὶ

καὶ φῶς, ἀπεκύησε τὸν ἄνθρωπον αὐτῷ ὅμοιον, οὗ ἠράσθη ὡς ἰδίου τόκου· περικαλλὴς γὰρ ἦν, τὴν τοῦ πατρὸς εἰκόνα ἔχων. *& init. lib. 3. qui* λόγος ἱερός, Δόξα πάντων ὁ Θεὸς, καὶ θεῖον, καὶ φύσις θεία· ἀρχὴ τῶν ὄντων ὁ Θεὸς, καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἡ φύσις, καὶ ὕλη, καὶ ἐνέργεια, καὶ ἀνάγκη, καὶ τέλος, καὶ ἀνανέωσις. *Quem* νοῦν *vt innueret Noster* ἀεὶ Νοῦν *dixit p. 10. v. 11. prout etiam exposui d. p. 119. Sed incidit hîc Auctor in* σολοικοφανὲς *dum ait* σὴ ἡ νοῦς *pro* σὸς ὁ νοῦς. *Id quàm licitè fiat docebit te Budæus noster in Comment. ling. græcæ: neque ignorare debes Græcis, maximè verò Poëtis, positionem casus pro casu, temporis pro tempore, numeri pro numero, generis pro genere, familiarem esse: quanto igitur potiori iure nostro Diaulographo concedendus huiusmodi Hellenismus.* ὅτ' ἅμα) *sic. h. ead. p.* ἔτ' ἄστα, *v. 2. &* ἠκ' ἵππια, *v. 12. &* ἔτ' ἱερὰ, *v. 18. & p. 18. v. 15.* κ' ἅμα, *quib. locis tenues apostrophatæ aspiratarum locum tenent absque vllo errore: Sic Ion Herodotus* οὐκ οἷοί τε ἦσαν *(i. non poterant) pro* οὐχ' οἷοι. *Idem iuris est in illis Ionicis* ἀπίενται *pro* ἀφίενται *dimittunt,* ἀπαιρεῦμαι *pro* ἀφαιρεῦμαι *auferor,* τύκω *pro* τύχω *seu* τεύχω *pa-*

ro, facio, δέκω *vel* δέκομαι *pro* δέχω *vel* δέχομαι *capio. Tenues igitur literas amãt Iones, sicut tenues spiritus amant Aeoles, qui* ἥλιος *pro* ἥλιος *scribunt. Sic Temis Nostro p. 30. v. vlt. pro Themis: & Tales p. 80. v. 7. pro Thales, &* Erus *passim pro* Herus *licitè, docente Cuiacio, 3. postum. obs. (qui est 27. omnium) c. 11. Sic Codd. mei Augustinianus, Contianus, & Gothofredi in 8. Typis G. Lamarij ann. 1598. habent Renus pro Rhenus in l. Lucius 11 ff. de euiction. & sæpius arra, quàm arrha scribitur, Adrianus quàm Hadrianus, &c. Sic Aue & Haue (de quib. Cuiac. 1. obs. 15.) passim in libb. nostris. v. 10.* ἦγα) *vt v. 16.* ἦγε, π. μέσος τοῦ ἄγνυμι, ἀντὶ τοῦ ἔαγα, *cuius memini p. 109. dum de* ἦξα *aor. 1. eiusd.* ἄγνυμι. ἰκὴ) *pro* ἠκῇ, *eliso* ῆ *(mutato & retracto accentu) quod licere monui sup. p. 106. init. & tenui, pro aspirata substituẽdâ, iure retẽtâ, vt proximè docui. Quod autẽ Critici aiunt* ἠκὴν *significare* αἰχμὴν, *seu* ἀκμὴν, *seu* ὀξύτητα τοῦ σιδήρου *aciẽ ferri, non exercitum seu equestrem aciem, prout habet versio, hoc non ferro ipso modò, sed niue Monuentosi longè frigidius est, dignúmque deportatione in flagrire-*

H. montẽ Petrarcha celebrat 4. epist. 1.

pinas

pinas insulas: nam vt ἀκὴ, vel ἄκα, vel ἀκὴ, vel ἄκα, vel ἀκμὴ, vel αἰχμὴ (vtpote synonyma omnia) aciem ferri & cuspidem significent, non ideo minus trahuntur aliò, metaphoricè enim sumuntur pro occasione, flore ætatis, robore, vigore, iaculo, hasta, extremo phalangis, pugna, bello, acie denique seu exercitu, vt hîc. Refer huc quæ Card. Perron. περὶ τοῦ τύφου καὶ τοῦ τυφῶνος propriè & figuratè sumptis docet in sæpe citata replic. p. 472. I. imp. par. v. 11. σαγήνη) sagena hîc (vt te docet versio) aliter sumitur quàm vel in sacra Scriptura, vel in l. iniuriarum actio 13. §. si quis me ff. de iniur. v. 12. ὢν) i. ens existẽs, vt p. 6. v. 15. & 19. p. 10. v. 4 p. 12. v. 12. p. 14. v. 17. p. 18. v. 4. p. 20. v. 2. & οὖσα p. 14. v. 5. p. 16. v. 7. 11: 15. quib. locis ὢν, & οὖσα vel ἐοῦσα vel ὤσης, ἑλληνικῶς ferè redundat, sicut Hellenismo elegantiore redundat etiam iunctum τῷ τυγχάνω, vel τῷ ὑπάρχω, imitatione ferè Hebræorum, dum aiunt benedicens benedicam, plorans plorauit, &c. id genus locut. quib. abũdat sacra script. vt n. Latini à Græcis, ita hi ab Aegyptijs Hebræisque multa deriuarunt: quocirca Cecrops Aegyptius

idémque primus Atheniensium Rex διφυὴς καὶ δίγλωσσος *est nuncupatus: sic Massilia* τρίγλωττος, *teste D. Hieronymo, quem citat Card. Perronius p. 1092.* ἴασε) *sicut eod. v.* σαίνω τέ, *& p. 4. v. 9. p. 20. eod. v.* δεῖ σοί, *& p. 14. v. 14.* ψῶσε, *& p. 16. v. 20.* λαοῦ, μὲ, *encliticæ accentum retinent* τῆς ἐμφάσεως χάριν. *v. 13.* Νομάδες) *sicut per Sacas v. abhinc 8. intelligit Author Rebelles: ita hoc & seq. v. per Nomadas intelligit Regis exercitum.* Νομάδες *dicti (non* ἀπὸ τοῦ νόμου, *sed)* ἀπὸ τοῦ νομοῦ *à pascuo:* Νομάδες δὲ καλεῦνται *(inquit Hippocrates** περὶ ἀέρων) ὅτι οὐκ ἔστιν οἰκήματα, ἀλλ' ἐν ἁμάξαις οἰκεῦσιν, *& hi currus, hæcque Regis tentoria. Nomadū meminit Plin. nat. hist. var. loc. & Gerræorum Nomadum Nicand. in Alexipharm.* κακὼς) *h. & seq. v. pro* κακὸς, *æol. & dor. sic Pind.* ὀλυμπ. εἴδει α. ἐπῳδ. ῷ β. ἀκέρδεια λέλογχε θαμινὰ κακαγόρος. ἔδαμον) ἀόρ. β. τοῦ δαμάω, ἢ τοῦ δάμνω, ἢ τοῦ δαμῶ, τῆς ἀναφορᾶς πεποιημένης πρὸς τὸν νῦν ἀδάμαντον. *v. 15.* παραχῶν

*Quod Cuiac. præf. ad Papin. ait de Papiniano, nullum vnquam ICtū fuisse, in quē homines tot laudes totque ornamenta cōiicerēt: Idem de Hippocrate Medic. Principe verum. Paulus noster in l. septimo De st. hom. propter auctoritatem Doctissimi viri Hippocratis id receptum est. Vlpian. itē noster in l. intestato §. fin. De suis & legit. Hippocrates scripsit, & D. Pius Pontt. rescripsit. Et verò Ἱπποκράτης idem est ac præstantiss. potentiss. victoriosiss. imperiosiss. ἵππος. n. (vt & βοῦς) in composit. magnum quid & præstans signif. κράτος autem, vt ostensum sup. p. 110. est potentia, victoria, imperium.

χῶν ὦ χαρά) sumptũ ex cit. τ͂ς. p. 99. Leon. Phil. versu Σοφὸς ἔγωγε ἤδη ὢν ἄνω, χαρὰ τῶν ἄνω γελῶ τὰ κάτω, λέγων ἂν ὦ ταραχῶν ἄνω, ἤδη ἔγωγε σοφός. v. 16. ἄλαλα) τὰ: at ἀλάλα (eod. v.) ἡ, ἀντὶ τῦ ἀλάλη, vulgat. dial. io. do. ao. idem quod ἀλαλητὸς, i. θόρυβος (tumultuatio, turba, quæ ἀπὸ τῦ θορυβεῖν Vlpiano & Labeoni l. prætor ait la seconde §. turbã le premier De vi bon. rapt.) καὶ ἄναρθρος φωνὴ (vt loquitur Celsus in l. labeo §. fi. De sup. leg.) aliud est ἀλάλητος de quo p. 16. v. 20. ἀλξ) ἡ ἀλξ ἀλκὸς (synonymum τῦ ἀλκὴ ἀλκῆς) pro virib. robore, & potentia sumit Noster, sequutus Homerum Il. ε.

Ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς:
(vbi obiter nota λέων ὥς, pro ὥς λέων, cui simile illud ἶνις οἷα, de quo dixi supra pag. 104. med.) & Pindarum ὀλυμπ. εἶδ. α. ἐπ. δ. ἐμοὶ μὲν ὦν μοῖσα καρτερώτατον βέλος ἀλκᾷ τρέφει. Vnde ἄλκιμος & ἀλκήεις fortis, & ἀναλκεία impotentia, & ἄναλκις impotens, imbellis, Pind. ἐπ. γ. ὁ μέγας δὲ κύνδινος ἄναλκιν ὐ φῶτα λαμβάνει. A qua ἀλκὶ si nomen τῦ Ἀνδρέα Ἀλκιάτυ deduxeris, Andreas Alciatus erit Fortissimus Potentissimus,

mus, *qui & Doctissimus ex ore Doctissimi Cuiacij 12. obs. 26.* ἀλλάξ) *ab* ἀλλάσσω, *atticè* ἀλλάττω: *à quo* τὸ συνάλλαγμα *Labeoni, Aristoni, Vlpiano in l. Iurisgentium §. 2. De pact. l. Labeo 19. de V. S. (unde Iustitia* συναλλακτική: *)* & ἀλλαγαὶ, *quæ &* ἀμοιβαὶ, *de quib. in l. si quis vel pro una C. de curs. pub. & angar. lib. 12. (quam legem nec Accurs. nec Bart. intellexerunt, nec id mirum est, inquit Budæus:)* & ἀλληλέγγυοι: & ἀνταλλαγὴ: & ἀλληλοκληρονομία *(de qua Cuiac. 16. obs. 39.) de quib. Græci ICti.* λας) τοῦτ' ἐστι, ἐψόφησεν, *ut vulgaria vocabularia exponunt. v. 17.* ἦν) *i. dixi, à* φημὶ, *i. dico, affirmo, l. græcè 8 ff. de fideiuss. unde sumptus § græcè Inst. eod. Aor. 2.* ἔφην ἔφης ἔφη, *detr. augm.* φῆν φῆς φῆ, καὶ κατ' ἀφαίρεσιν, ἦν ἦς ἦ, *de quo dixi p. 108. initio. Non pœnitet me huius studij, vel commentationis, cùm inde intelligo* τῷ τῶν πάντων τῶν ποιημάτων παλαιῶν τε, καὶ νεαρῶν φερτίστῳ *lucis aliquid affulgere. Eustathius Patriarcha Constantinopolitanus annos ante sexcentos dum Homero lucem dat, nunquid Vlyßis, Achillis, cæterorúmque Græciæ Principum gloriam auget?*

get? Maior, & Maior tot Græcis Heroibus LVDOVICVS XIII. *Res ab eo præclarè gestæ hos à me verborū extorsêre atque expreßêre commentarios, queîs si titulum noménque dederis* de verborum significatione, *nihil minus à Iurisprudentia Græca.* latina, ciuili, canonica alienum. v. 18.* ᾦχ᾽) *pro* ᾦχα, *i. aperui, ab* οἴγω, μ. οἴξω, ἀόρ. πρ. ᾦξα, ἢ ἔωξα, ἢ ᾤϊξα, παρακ. ᾦχα. παλλακὴ) *vt versio habet, est* pellex *l. Masurius scribit 144. de V. S. seu Hæresis, quæ est fornicatio spiritualis vt Idololatria, & impia quæque superstitio can. idololatria can. non solùm, 28. q. 1. c. non solùm, 32. q. 7.* ἀναχωρεῖ) *i. recedit, retrocedit, pedem refert: eod. verbo vtitur Auctor p. 38 v. 5. à fi. cui materiam præbuit Plin. 2 nat. hist 103. his verbis* Amnes retro fluere & nostra vidit ætas, Neronis Principis annis supremis, *quem locum citat Lipsius commentario in lib. 13. Taciti. v. 19,* ἁδ᾽) *pro* ἁδᾷ, *vt p. 4. v. 4. & p. 16 v. 6. quib. omnib. loc. versio habet cum* voluptate, *ἁδᾷ vicem aduerbij obtinente, vt iam semel atque iterum monui: vel subintellecto* τῷ σὺν, *vt fit in rubricis Nouell. 9. 10. 11.*

* Tit. 2. lib. 2. Basilic. est περὶ ῥημάτων σημασιῶν, in Synopsi legitur σημασίας in Harmenop. περὶ σημασίας ὀνομάτων.

Leon.

Leon. Imp. ἀγνοίᾳ τοῦ δεσπότου, *i. ignorante & inscio domino, ignoratione vel cum ignoratione domini. Quod a. hîc vides α longum elidi nouum non est.* (ὁ ερφηφόρον) *hæc vox sumpta ex secundo versu cancrino citata Antholog. est a. propriè animal testam gerens, (versio habet* brutum animal*) cui aptißimè comparatur Hæresis. Huiusmodi a. verborum compositio Græcis est familiarißima (adeo vt linguæ elegãtia in ea re sit posita:) Latinis Poëtis Græcos imitantib. non infrequens: à qua Oratores abhorrent. v. 19. & 20.* ὁ ἀνιμᾷ) *i. qui de medio tollit. v. 19.* μονάδα) *i. monadē, vnitatem, principium: innuit. n. Author Diuinitatem, Ecclesiam, Monarchiam. Zoroaster*

> Παντὶ γὰρ ἐν κόσμῳ λάμπει Τριὰς, ἧς Μονὰς ἀρχή.

Homerus ἰλιάδος β.

> Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω,
> Εἷς βασιλεύς.

Βασιλεὺς, *quasi* βάσις λεὼς, *basis, fulcimentum, fundamentum, firmamentúmque populi: sicut in musicis grauis sonus, quem vulgò Bassam vocant, est fundamentum, vnitas,*

principium, basis ex qua constat ac pendet harmonia, si ab illa basi tres consonantiæ Diatessarō, Diapente, Diapason (quas vulgus Musicorum vocat vnison, tierce, quinte, octaue) *rectè deriuentur (quemadmodum me aliàs huius poëmatis Auctor docuit.) v. 20.* ἔσωσε) *hîc & ἔσωσε sup p. 6. v. 6. à fin. vtrunque idem est quod seruauit, vtrūque* ἀόρ. πρ. *prius* ἀπὸ τοῦ σέω, *posterius* ἀπὸ τοῦ σώω *: dicitur etiā* σόω, *&* σῶ *&* σώζω, *&* σαόω, *&* σαώζω, *ex quo iudicium de linguæ præstantia. Sed & illud longè mirabilius, quòd idem verbum diuersifariam capitur vt hoc ipsum* σόω *vel* σέω *vel* σώω *(ne à lineis aberremus) quod Eustathius Patriarcha duo significare ait: primò, n. idem est quod saluo seu seruo, vt hîc: secundò idem est quod* ὁρμῶ, κινῶ, *i. eo, ruo, irruo, vado: vnde* σοῦ *pro* ἴε, εἶ, τρέχε, ὅρμα, *i. I, abi, vade, curre, propera. v. 21.* κηκῆ) *&* κηκὴ *p. 16. v. 16.* ἀντὶ τοῦ τάγμα ἢ παράταξις τίθεται*: quanquam primò aciem seu cuspidem significat. Sic acies Latinis imitantib. Græcos propriè cuspis est, figuratè exercitus, vt &* ἠκὴ, *de qua dixi p. 136. 137. v. 22. & 23.* ἐνῷ, ὤνῳ, ἴᾳ τε *) i.* tēpore,

V. Musicā Boetij, & Zerlini instit. mus. necnon Aristot. problem. sect. 19.

pro

pretio, vocéque: *sic. n. colligendæ sunt libera oratione dictiones, quæ retrogradationis necessitate seu lege inuicem separantur:* ἔνος ἔνȣ *& poëticè* ἔννος ἔννȣ *idem est quod annus, tempus, vetus, annuus, vnde* ἄφενος *(de quo p. 6. v. 2. à fi.) quasi* ἀπὸ ἑνὸς, *redditus vnius anni, opes, diuitiæ:* ὠνῶ, *ab* ὦνος ὤνȣ, *i. pretium, emptio, vnde* τὰ ὤνια, *in Musarum cantilena p. 4. v. 6. i. venalia, res venales, annona: de* ἶα *dictũ sup. p. 127.* μυῶνες δεδέαται *) i.* musculi *ossáque* obligantur: *missis hîc conuentionib. edictis, ordinationib. cæterísque iurib. regijs, quæ Poëta innuit duob. versib. explicátque tacitè* κỳ τῇ δυνάμει *(vt loquitur ICtus in l. aduersus 29. De rec. arb. vt verum sit illud hoc loci* prior, atque potentior est, quàm vox, mens dicentis, *d. l. labeo 7. §. fin. De sup. leg.) sat mihi monere videri tractam hãc loquendi formã ex vsu scholæ & fori, Accursius enim cuius vtrobique magna est authoritas (etsi historiæ & ling. Græc. penitus ignarus, sine quib. in iure nemo excelluerit *) in Glos. 1. legis 3. ff. pro socio, ait obligationes adeo ossib. hominum inhærere, vt nunquam separentur,*

* Lege Ant. Goueanum tract. de iu. accrescendi circa fin. ab illis verbis *hæc forè Andrea.*

tur, nisi solutione vera vel ficta. Et huc alludit Noster dum p. 47. sic Regem loquentem inducit

Au Roy offre serf foy, or va
Et suis, et casé cede ces actes--

v. 22. ὡσὶ) pro ὡσεὶ: nihil magis permissum Poetis, quàm detractio τοῦ ε, indistincte: sic passim apud Homerum ἰδέσθαι pro εἰδέσθαι: quē Noster imitatus est p. 38. v. 4. à fin. εἰπεῖν καὶ θαῦμα ἰδέσθαι. *i. dictu & visu mirabile:* εἴδω. *n. &* εἰδέω, *&* εἴδημι, *&* εἴδομαι *idem est quod scio, & video, quæ, vt vides, cognata sunt; cognitio enim omnis à sensibus, quos D. Hieronym. animæ fenestras appellauit lib. 2. adu. Iouin. c. 7. Hinc est quod* εἰδῶ *(teste Hesychio)* ὄψιν καὶ φρόνησιν σημαίνει: *Prudentia enim est ab euentu rerum, & euentus non nisi ab historia, aut ab vsu, i. ab ijs quæ oculis obseruauimus. v. 23.* δεδέαται) *Ion.* ἀντὶ τοῦ δέδενται, *i. ligati, obligati, vincti, deuincti, obstricti tenentur,* ἀπὸ τοῦ δέδημαι. δέδιται) *à præterito medio ionico* δέδια, *in plur.* δεδίατε, *per syncopen* δέδιτε, *i. veriti estis, timuistis: at Auctor vertit* veremini *imperatiuè, nunquid alucinatur? minimè, in*

Lips. in ep. lim. commēt. in Tac.

Ps. 19. Ipsi obligati sunt & ceciderunt.

secunda. n. plur. imper. est δεδίετε, *& per eand. syncopen* δέδιτε.

Pag. 14.*v*.1. δέδαα) τῶν δαΐω, δάζω, δάημι, *&* δαέω *variæ significationes ex lectione Auctorum colliguntor: Nostri Authoris* δέδαα (*quod p.10.v.12 & 13.idem valet ac* docui) *hîc est* noui, *à verbo* δαέω, *cuius* μ. δαήσω, π. δεδάηκα, *ionicè* δέδαα, *partic.* δεδαηκὼς, *per sync.* δεδαὼς (*vt d p.10. v.13.*) τοῦ δεδαῶτος *poetica productione, vt* γεγονὼς γεγονῶτος, *de quo dictum ad v.3. p.12.* δέδιτε σὰ μύ) *v. a. v. est* timete quædam heu, *id est planctus & vlulatus:* μὺ. *n. apud Aristoph. est vox fictitia luctus, &* σὰ *est* τινα. *v.2.* ὦ σάλε!) *O calamitas! heu procella! scilicet corpori rebellium, pro,* ὦ σάλος! *non modò poëticè, sed & atticè vocat. pro nominat. sicut & contrà Atticè, Macedonicè, Thessalonicè nominat. pro vocat.* γνώμων γελάσω) *versio habet* sapiens *tunc* ridebo: *Exprimit verò hîc Diaulographus prouerb.1. illa verba* Despexistis omne consilium meum *& quæ sequuntur, necessariæ ad rem lectionis. v.3.* ἀνιῇ *ab* ἀνίημι, *i. remitto, omitto, cesso, in subi.* ἐὰν ἀνιῶ, ἀνιῇς, ἀνιῇ. *v.4.* ἤεαvον)

νον) ἥρα, i. Iuno, auxilium, gratia, & ἡρανέω, auxilior, gratificor, unde ἥρανος, i. Rex, qui vita, mens, salus & solatium est populi. Κοίρανος etiam Rex dicitur: ἀπὸ τοῦ κοιρανεῖν quod est dominari, imperare. Necnon κύριος, ἀπὸ τοῦ κυροῦσθαι, idest confirmare & ratum habere, quod Domini proprium esse, docet de Rato cautio, satisdatio, stipulatio. τοῦ κύριος sumpti pro ratus exemplũ suppeditat Theophil. Inst. περὶ τῶν σατισδατιόνων* his verbis ὡς κύρια καὶ βέβαια τὰ παρ' αὐτοῦ πραττόμενα ὁ δεσπότης ἡγήσεται τῆς δίκης. aliud suppeditat exemplum prudentiss. testator apud Paulum ICtum (qui Angelo Politiano, πολυγραφώτερος dictus, ut M. Varro M. Tullio πολυγραφώτατος) in l. ex ea scriptura 29. §. 1. De testam. his verbis ταύτην τὴν διαθήκην βούλομαι εἶναι κυρίαν ἐπὶ πάσης ἐξουσίας, i. hanc dispositionem volo esse ratam cum (vel, In) quacunque potestate, hoc est, quoquo modo valere posit; seu omni meliori modo quo valere poterit, quæ est clausula codicillaris. Τοῦ κύριος a. sumpti pro Dominus exẽplum habes in l. ἀξίωσις Ad leg. Rhod. de iactu, his verbis κύριε βασιλεῦ Ἀντωνῖνε, & infra ἐγὼ

Rex ἥρανος, κοίρανος, κύριος.

* i. ἱκανοδοσιῶν eid. Theophil.

Cai. in l. vlt. de Colleg. κύριον εἶναι firmum esse.

μὲν τῦ κόσμυ κύϱιος, ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης, *i.* Ego quidẽ mundi Dominus, lex a. (*scilicet Rhodia*) est Domina maris. *Quod a. ex illo textu, sicut & ex l. bene à Zenone C. de quadr. præscr. colligunt DD. singulorũ hominum res ad Principem pertinere: id verum est protectione, subiectione, iurisdictione, non a. proprietate: hoc est, quod Seneca 7. de benef. ait, Omnia Regem imperio poßidere, singulos dominio.* ἐρᾶν) ἐκ τῦ ὁρᾶν γίγνεται τὸ ἐρᾶν: ama igitur & deperi, quem vidisti (Vniuersa Oxitania) Solem Orientem, qui vtinam nunquam occidat. Næ ille dum patrios radijs lares illustrat, æternos in Nostratium mentibus amoris ignes excitauit. *v.* 5. ἦ τῇ ἔσα μὴν ὀπὴ) *v. a. v. sit tibi existens certè vox, phrasi græca.* ὀπὴ) ἡ ὀπὴ τῆς ὀπῆς, *hîc & p.*8. *v.* 17. *idem quod* ἐνοπὴ, *i. vox, clamor: aliàs* ὀπὴ *est foramen, cauerna, vespertilio: item* ὅποι *d. v.* 17. *&* ὅπη, *poët.* ὅππη *est* vbi, hîc, quò (*quod nostri ICti paßim imitantur, tam quietem in loco, quàm motum ad locum significantes* τῷ ibi.) *v.* 7. ἐν νυνὶ ἔξει ἔξει) *recessit hîc Auctor ab antiquo more regium poëma*

Straboni li. 14. Rhodiorum & Massiliẽsiũ in maritimis legib.

εὐνομία, καὶ ἐπιμέλεια laudatæ.

inter

interpretandi ferè verbo ad verbum: igitur v. a. v. versio horum 4. verb. & 4. praeced. est, æqua (*vel*, pariter) non me nemora in nunc habitu habebunt tenebunt: *qu. di. in hoc statu, qua me tellus, quod me mare excipiet: Est a. locutio græca, sumpto* τῷ νυνὶ *pro* hocce. *s. statu, vel pro* in hoc tempore, *suppletâ interiectâque coniunctione*, καὶ, *inter* νυνὶ *&* ἕξει. *Dici etiam potest* ἐν νυνὶ, *i. in nunc, simile esse* τῷ ἐκ τότε, *i. ex tunc, Pragm. dicunt ex nunc prout ex tunc: v. 8.* ἀσώτως) *i. prodigè*, ἄσωτος *est prodigus*, ἀπὸ τοῦ α *priu. &* σώω, ἢ σώζω, *unde* σῶος *saluus, integer, sospes, &* σωτὴρ, *&* σωτέος, *seruator & seruandus. Igitur cui bonis interdictum est, Græcis, etiam ICtis*, ἄσωτος *dicitur, vt, præter Theoph. Harmenop. & Synopsim Basilicon, docet Leonis Sapientis Nou. const. 39.* περὶ τοῦ τὸν ἄσωτον τὰ συμφέροντα διοικεῖν, vt prodigus quæ ex re ipsius sunt facere possit, *& lib. 38. Basilicon tit. 10.* περὶ κουρατόρων, μαινομένοις ἢ ἀσώτοις ἢ ἄλλοις ἔξω τῶν ἥττόνων, διδομένων, De curatoribus, furiosis & prodigis & aliis extra minores, dandis. ἔχεα) *vel* ἔχευα, *vel*

ἔχευσα, *aor. primi* τοῦ χέω, *quod est, fundo, effundo, profundo. v. 9.* ἴδε) *poet. 3. pers. sing. aor. 2. ind. act. i.* vidit, *ion.* ἴδεσκε: *&* ἴδε (*vt hîc*) *2. pers. sing. aor. 2. imp. act. i.* vide videto, *communiter*, ἰδέ *autem, atticè. 2. verò p. s. aor. 2. ind. med.* ἴδου, vidisti: *& 2. p. s. aor. 2. imp. med.* ἰδοῦ, *i.* vide, *à quo differt oxit. adu.* ἰδού, *i. ecce, vt & sup. dixi.* δίκαιον) *i. ius, seu iustum, sic. n. & sumitur* τὸ δίκαιον *in def. Iustitiæ apud Theoph. restitutâ à Viglio, &* βασιλικῶν βιβ. β. τιτ. α. περὶ δικαιοσύνης καὶ νόμου καὶ μακρᾶς συνηθείας, *his verbis* Δικαιοσύνη ἐστὶ, σταθερὰ καὶ διηνεκὴς βούλησις ἑκάστῳ τὸ ἴδιον ἀπονέμουσα δίκαιον: δίκαιον *dictum Aristoteli* (*5. eth. 4. ab illis verbis* ὅταν δὲ δίχα) *quasi* δίχαιον, *i. bipertitũ seu bifariã diuisum, diuisum in vnum & vnum, seu in partes æquales, vnde Iudex ob determinationem æqualitatis rei cum re,* δικαστὴς *quasi* διχαστὴς *i. bipartitor dictus est. Hoc* δίκαιον *Platoni dicitur* προσῆκον, *i. cõueniens; Simonidi,* ὀφειλόμενον, *i. debitum; Giphanio & Cuiacio,* ἀνάλογον, *i. proportionatum; Vlpiano & Iustiniano,* ius suum; *Tullio, nudè* suum; *Accursio,*

cursio, meritum; *mihi*, proprium; *confusa hoc loco differentia* τοῦ sui *&* τοῦ debiti, *sicut Celsus & Iustinian. in defin. actionis faciunt: quanquam in iure aliud meum, aliud mihi debitum, sicut aliud dominium aliud obligatio, & aliud actio realis seu vindicatio aliud actio personalis seu condictio, vt sciunt Iustinianei.* ἅπαξ) *est* semel, *est &* simul, *est &* simul & semel, *simul a. interdum idem quod* statim. ἄνω) *idē quod* ἀνύω: δίκαιον ἄνω, *i. iustum impleo, conficio, perficio. synonyma sunt* ἀνύσσω, *& atticè* ἀνύτω, *poëticè* ἀνύτω, *quæ item omnia idem sunt quod* festino, expedio: *quo. n. propius instat suscepti operis perfectio, consummatióque, tanto festinātius artifex operi manum admouet: sic* σπεύδειν *idem esse quod* ἐνεργεῖν *docet Card. Perr. p. 159. sæpe cit. replic. Aliud à verbo* ἄνω *est aduerbium* ἄνω (*æolicè* ὄνω) *quod Noster vsurpat p. 8. v. vlt. & p. 10. v. 4. cui oppon.* κάτω, *i. supra infra, supernè infernè, superiora inferiora,* τὰ ἄνω καὶ τὰ κάτω, *in cit. v. Leon. VI. & passim apud Hippocratem. Nota a. vt 4. versib. rebellem sistat Auctor ad pedes Regis, indu-*

catque loquentem, ſicut in ænigm. Gall. Retr. p. 47. & ſeqq. v. 12. νῷ, ἶν, ἴα τι σάφα σῶμα ἔσεται ταινιῶν) latina verſio, græci textus vim habet, ſi minus faciem: nam v. a. v. text. ſonat, mēte, vi, voce aliquid manifeſtè corpus erit ligans: quæ verborum inordinata colloca-tio (ſolēnis Pindaro) ſenſum obſcurat, niſi con-ſtructio debita acceſſerit. Dic igitur, Qui apud Regem cauſæ tuæ patrocinabitur (ô Rebellis) *is* erit aliquid ligans (*i. obligās.*) mente, vi, voce corpus (*ſ. rebellionis:*) *erit aliquid li-gans, phraſis Græca, pro* erit aliquid quod obligabit: *& hæc locutio iterum Græca, pro,* erit aliquis qui obligabit, *καὶ ἑνὶ λόγῳ, pro,* obligabit. *ἶν,) pro, ἶνι, ab ἶς, vel ἶν, gen. ἰνὸς, hîc pro vi ſeu viribus ſumitur, ſicut apud Hom. Il. ε.*

Ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι
Ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντες
Viros video fortes tecum cupientes dimicare
Vires immenſas habentes.

Ἅτε) *hîc eſt* tanquam, quaſi : *al.* vt, velut, quippe, quia, etſi. *de quo* ſ. *p. 122. med. σά-φα) hîc & p. 2. v. 1. & p. 4. v. 7. & σαφέως p. 6. v. 16. à quo contractum σαφῶς, idem eſt*

quod

quod manifestè, planè, explanatè, expreßè: contrarium τῷ ἀσαφῶς i. obſcurè apud Vlp. l. mutum De æd. ed. ταινιῶν) τὸ ταινίοον ταινιῶν, *dor. & æol.* ταινιῶν, ἀπὸ τοῦ ταινιόω, *quod eſt 1. ligo. 2. corono, qui. n. coronat cingit atque circumligat, idque redimiculum omniũ præcipuum: vnde* ταίνα & ταινία *p. 18. v. 11. à quo tænia Latinis. i. vitta, faſcia, corona: ſic à* δέδημαι *(quod eſt ligo, cingo, redimio)* διάδημα *(de quo p. 18. v. 9.) ſumpſit nomen, quaſi circumligatũ. v. 13.* ῥητῶς) *i. certè, planè, expreßè: quod & habes p. 6. v. 5. p. 18. v. 16. p. 35. v. 8.* σωτήρ) Tu enim es (ô Alexichœras Rex Chriſtianiſſime & Regũ Sanctiſſime) * ANTIOCHVS, SOTER cogn. cuius teſſera militaris BENE VALERE. *v. 14.* ψῶ σοῦ) *De hoc mirabili contactu regio gratiáque à Deo gratis data Galliæ Regibus, quam Sanctißimo omnium SS. die, ann.* CIↃ. IↃC. XXII. *Rex Chriſtianiſſimus Arelatenſibus manifeſtauit, lege Henrici Magni Magnum Archiatrum Andream Laurentium Arelatenſem, alterum vt Hippocratem eruditione, ita & Fernelium eloquentia. Huc ſpectant Tum. Retrograd. ſup. p. 30. illa verba*

* Sic Laſcaris Franciſcũ I. vocat apud Hieron. Mõtuũ cent. 1. num. 41. Politian. Innoc. 8. *Ludouicus ille Francorum ſapientiſſ. idémq; ſanctiſſimus Rex.*

Tangere Regem, vngi dixi : Dignum egere; Regnat: ἔπεα τίμια ἓξ) *i. sex verba eximia, mirifica, alexicaca* REX TE TANGIT, DEVS TE SANAT. ὤψ) ὠπὸς, *poëticè, idem quod* ὄψ ὀπὸς, *quod tria signif. 1. est* vox. 2. oculus, visus, aspectus. 3. *nobiliori parte sumpta pro toto (oculus. n. Galeno 3. de vsu part. non longè à si. est organum quàm simillimum Soli : & Sol faciei igitur) est* vultus, facies, *vt hîc. Hinc* ὄψις ἡ *oculus : &* ὄψανον τὸ, *i. vultus: quæ* ἀπὸ τοῦ ὄψομαι, *quod est* μ. τοῦ ὄπτομαι *deducuntur. alia radix est* ὀψέω, *&* ὀψίζω *vnde* ὄψον *&* ὀψονομεῖν, *&c. quæ moris erat Græcis serò, tardè, & sub vesperum curare. Est &* ὀπτάω *(longè aliud ab* ὄπτω, *vel* ὄπτομαι, *vel* ὀπτάνω, *vel* ὀπτεύω) *i. coquo, decoquo, torreo, asso : à quib. (s.* ὀπτάω *&* ὄπτω) *pleræque voces homonymæ natæ sunt, vt* ὀπτὸς *assatus,* ὀπτὸς *visibilis, &c. v. 15.* ἅμα ἠμὶ, ὄλεθε λοίμη, ἅμα ἔῤῥε) *imitatur hîc Poëta Homerum Il. τ. circa med.*

Αὐτίκ᾽ ἔπειθ᾽ ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.
Statim postea simul verbum fuit, perfectúmque est opus.

& iterum odyss. ζ med.

Αὐτίκ᾽

Αυτίκα μειλίχιον καὶ [θαυμάσιον] φάτο μῦθον.

Protinus blandum & mirificum dixit ſermonem.

ὄλεθε) peryt (pro ὤλεθε) legitur in vulg. Lex. ſine aut. no. ſine aut. itē nom. in yſd. lex. legitur λάε, i. ſtrepuit, inſonuit, de quo ſup. p. 140. med. λοίμη) & λύμη, & λοιμὸς, & λυμαντὴ, idē ſunt quod, corruptio, exitium peſtis, contagiū, & vt vertit Noſter, pernicies: potes tu vertere ſtruma *vel* ſcrophula, *quam morbū eſſe contagioſum & tranſmiſsitium in deſcendentes, non ita pridem deciſorio litis reſponſo Lugduni impreſſo frater Auctoris oſtendit. v. 16. ἔῤῥε) cōcurrunt hîc duæ dialecti 1. dorica, ἔῤῥε pro ἔῤῥει, ſicut ſup. p. 8. v. vlt. ἔχες pro ἔχεις, & aliàs: 2. Aeolica, pro φθείρω. n. (quod idem eſt ac εἴρω) Aeoles dicunt φθέῤῥω, καὶ κατ' ἀφαίρεσιν ἔῤῥω: eſt & ἔῤῥε imp. act. & ἔῤῥου imp. paſſ. ἄκω) ἄκων ἄκοντος 1. idem eſt quod nolēs, ſeu inuitus οὐκ ἔστιν εὔλογον ἀκόντων τῶν δεσπότων, ὑμᾶς ἐν ἀλλοτρίοις χωρίοις ἰξεύειν l. Diuus Pius De ſeru. ruſt. 2. idē quod telū ſeu iaculum, vt hîc, & apud Paul. Silent. 6. Antholog. c. 25. de militib. epigr. 6.*

Πᾶν δὲ τὸ λοιπὸν, ἄκοντες.

Syno

Synopsis Basilicon ἀκούτιον *vocat* κεφαλ. σλγ. *(cap.233.)* περὶ ῥημάτ. σημασ. *quod est fragm. legis* si caluitur *de V. S.* ὤχετ' ἐῤῥε) *i. statim abit, perit: aliud est* ἔῤῥεεν *apud Hom. Il.* δ αὐτίκα δ' ἔῤῥεεν αἷμα, *statim a. fluebat sanguis: hoc n.* ἔῤῥεεν *est imperf.* τοῦ ῥέω, *de quo inferiùs. v.17.* ὅτι ἔχω, *&c.) hoc docet citatus And. Laurentius lib. sing. de mirab. strum. sanat. cap.10.* οὐρανῷ) *pro* ἀπ' οὐρανῷ *vel* οὐρανόθεν. ᾤχετο) *ab* ᾤχόμην *aor. 2. med.* τοῦ οἴχομαι. *Neque est quod quisquam me dum in his hæreo, otio literisque abuti putet: solenne. n. mihi vt liuori, sic ignorantiæ plerorunque obuiam ire, quos tanti non facit Meus,* λόγῳ τε καὶ ἔργῳ *eliminat: qui si nullum certè ex subtilissimo scriptionis genere fructum capere possunt præ cordolio, saltem ex hisce rudimentariis exercitationib. qualem vti spero cunque quæstum doctrinæ sunt facturi. v.20.* ἁγίσας) *ab* ἁγίζω. *i. purifico, lustro.* μ. ἁγίσω, *vnde aor. 1. part.* ἁγίσας. *i. lustrans, lustrator, qui lustraui, lustrando, postquā lustraui, lustratione facta: sic. n. nos participiorum inopes Græcorū participia transferre cogimur. v.21.* ἐν Ἀθέῳ) *suspicor Atheū arceri ab his sacris,*

ob

ob illa verba Regis Deus te sanat: In suspicionem a. Atheismi venire reor omnino eos, qui miraculi testatissimi fidem abrogant ore impio, vel scripto, ut Alphonsus Veracruz lib. 2. de anima, speculat. 2. & Iuan Fragoso en su Cirurgia, en la glossa de los apostemas. ὀμόω) versio habet certè: & rectè ὀμόω. n. hîc idem est quod ὁρκωμοτῶ. i. sanctè iuro. Diuinus Hippocrates κατ' ἀμφότερα τὰ σπέρματα, Θεῶν ἀπόγονος (ut scribit ad Artaxerxē Pætus) εἰς Ἡρακλέα καὶ Ἀσκληπιὸν τὸ γένος ἀναφέρων (ut scribit in eius vita Soranus) solenni Iureiurando ὄμνυμι (inquit) Ἀπόλλωνα ἰητρὸν καὶ Ἀσκληπιὸν καὶ Ὑγείαν καὶ Πανάκειαν, καὶ Θεοὺς πάντας καὶ πάσας, ἵστορας ποιεύμενος, ἐπιτελέα ποιήσειν κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν, ὅρκον τόνδε καὶ ξυγγραφὴν τήνδε. καὶ τὰ ἕτερα. Quo solenni sacramento hodieq; Medicos, sicut Aduocatos anniuersario de Calumnia Iureiurando obstringi, vulgò notum est, qui utinam memores illius προπετῶς μὴ ὄμνυε, cuius memor Vlp. in l. si duo §. fin. in fi. De Iureiur. ἔθανε) i. τὰ ἐμὰ ἰάματα σοῦ, ἐν Ἀθέῳ ἔθανε. ἔθανε a. aor. 2. 3. sing. pro 3. plur. ἔθανον, familiarissimo Atticismo, quem Poëtæ

in

in masculinis quoque & fœmininis (æque ac Oratores in neutris) licitè vsurpant. v. 22. ἐρέω) verbum πολύσημον: idem .n. quod interrogo, exquiro scrutor, item dico denuntio *vt hîc: aliud est εἴρω cuius μ. ἐρῶ p. 6. v. 3. vel ἐρέω ionica dialysi, vnde ἐρῶν p. 20. i. dicturus, vel ἐρέων ionicè. v. 23. σήματα) ion. dor. æol σάματα (vnde σάμασι p 8. v. 14) versio habet* sepulcra : *πολύσημον tamen est τὸ σῆμα, & aliàs aliud significat. ἀμήσας) aor. 1. particip. τοῦ ἀμάω: quod πολυσήμαντον quoque, est enim meto, item fruor, itē colligo seu congrego (vt sumpsit Noster v. 1.) denique aggero seu accumulo, vt hîc: versio habet* demolitus est, *& rectè: nisi quis ex demolitionib. sepulcrorum & sacrarum ædium factos aggeres neget.* Diuus Seuerus & Antoninus quendam clarissimum iuuenē, cùm inuentus esset arculam in templo ponere, ibíque hominē includere, qui post clusum templum de arca exiret, & de templo multa subtraheret, & se in arculam iterum referret, conuictum in insulam deportauerunt, *l. hac lege §. Diuus ff. ad leg. Iul. pecul. At hîc religiosa loca, λείψανα,*

tem

templa, aræ, Maiestas, diuina humanáq; iura nefandißimo ausu violata. ἀργᾷ ἄγρᾳ) *i. inani, vacua, sterili præda : sicut* ἀργὸς *idem est quod infructuosus, incultus, piger, otiosus, iners ut dixi sup. p. 116. init. & Græci ICtî* ἀργὰ χρήματα *vocant pecuniam otiosam sterilem, vacuam, quæ* ἄτοκα χρήματα *Platoni & Aristoteli.* Αργᾷ *autem pro* ἀργῷ *vel dorica dial.* (*Dores. n.* τῷ α, ἀντὶ τοῦ ω *vtuntur, sicut contrà Iones vtuntur* τῷ ω, ἀντὶ τοῦ α) *vel lic. poët. Poëtæ n. sicut adiectiua in os indistinctè ferè communia faciunt, ita eisd. fæmin. terminat. dant vel in* η *vel in* α.

Pag. 16. v. 1. ἴσησι) *ab* ἴσημι *anom. 2. pers.* ἴσης (*vt p. 6. v. 9.* σὺ ὃς ἦ ἴσης Ἰησοῦς.) *3. sing.* ἴσησι *vt hîc. 3. plur.* ἴσασι *sciunt, norunt.* ἴσας *sciens* ἴσασι *scientib. quæ vt vides etiam sunt retrograda.* ἀτόπου) ἄτοπος ὁ καὶ ἡ *est absurdus, importunus, temerarius, turpis : ab* α *priu. &* ἀπὸ τοῦ τόπου, *quasi* sine loco, *absurdo. n. nuspiam locus datur: contra* ἔκτοπος, *quasi multum loci occupans, sumitur pro grandi & immenso.* Τόπος *etiam veterib. Medicis est pars corporis, vnde &* τοπικὰ φάρμακα *Gorr. deff. Medicc.* τῷ τ. *Sophistæ verò, Rhetores, Logodædali*

godædali. & Dialectici τόπους vocant sedes argumentorum, vnde τοπάζω. i. coniecturam facio, coniecto, quæro: & τοπικὴ Fabio, ars inueniendi, seu Topica (cuiusmodi Trebatio ICto M. Tull. inscripsit) ac loci legales Nostratium *. Hoc linguæ arcanum in alio patet exemplo, πόρος idem est quod meatus Gorræo loc. cit. τῷ π. Pindarus ὀλ. εἰδ. α. στρ. δ. Ἀλφεοῦ πόρῳ κλιθεὶς. Hinc εὔπορος. i. diues, abundans, quasi plures habens meatus, item aditu & accessu facilis: contrà ἄπορος. i. pauper, in angustias coniectus, quasi cui viæ omnes interclusæ sunt ab indigentia, Itē dubius, anceps animi, perplexus, * cui omni loco interdictum est, absurdus. Pindarus ibid. ἐπ. β. ἐμοὶ δ' ἄπορα. i. τὰ ἄπορα res absurdæ, absurdum: & illud via inuia tractū a Græco ἄπορος πόρος. Aliud exemplum in κερδία & κέρδος quod est primò astutia (vnde κερδαλῆ vulpes.) secundò lucrum, quasi sine vafritie, astu, dolo, raro lucrum accedat: quod sanè intelligi potest de deceptione inter contrahendū licita, quæ industria in foro (sicut stratagema in bello) de qua nostri Canonistæ & Legistæ. Hinc κερδαλέος vt lucrosum, ita &

* Euerhardi, Apelli, Corasij, Hotomani, Hegendorphini, Damhouderij, Stephani, &c.

* Afric. in l. qui quadringenta Ad l. falcid. dixi τῶν ἀπόρων (id est ex perplexis) h. q. esse: qui tractatus apud Dialecticos τοῦ ψευδομένου. dicitur. V. Cuiac. tract. 5. ad Afric.

& versutū seu versipellem significat, & Hom. odyss. ζ κερδαλέον μῦθον *astutum sermonem dixit. Contrà* ἀκέρδεια *apud Pind. cit. sup. p. 138. est* ἄτη, *noxa, damnum, dispendium, proprieq́ mulcta maledici, necnon ipsa maledicentia: quia cùm vulgò malè audit maledicus à lingua intemperantia, pœnámque iure luit; tum solus ex omnib. reis criminum, penè nullum ex maledicentia * maleficio, sentit emolumentum. Ex quib. aliísque id genus notis qua dant se sub manum, apparet mirabiles esse Gracos in sensib. verborum.* Ῥώμη *&c.) Trib. versib. nihil aliud agit Auctor, quàm vt asserat* Θαυματοχοιερδιάτρευσιν *Clodoueo, Successoribúsque Clodouei diuinitus datam omnium penè gentium assensu constare, quemadmodum luculenter probat And. Laurent. vbi sup. Gentes a. omnes* Romæ *vocabulo Poëta Noster intelligit, quia qui in orbe Romano sunt (i. vt hodie licet interpretari, in Eccl. Cath. Apost. Rom.) ciues Romani sunt l. in orbe Romano De st. hom. quo sensu Roma, communis omnium patria dicitur l. Roma, Ad municip. v. 2.* σῶα) *de Roma Sancta lege Nostri* τὸ εἶδος Πινδαρ. ἐπῳδῷ β. στρ. γ.

* *Ang. Politianus, maledico.*

Maledicenti non remaledico, ne maledicere mihi tu forsitan, hoc est ne laudare me desinas. Quis. n. laudatur veriùs, quàm cui maledicitur à malo viro? Epict. enchirid. cap. 48. ἐάν τίς σοι ἀπαγγείλῃ, καὶ τὰ ἑξῆς.

καὶ ἀντιστρ. γ. p. 44. & 45. v. 3. ἐξέθασι) pro ἐξέτασι, τὸ θ. ἀντὶ τοῦ τ, vt dixi sup. p. 102. init. poterat & sine errore scribi ἴσα τ' ἔξεας, iuxta dicta p. 135. in fi. retento τῷ τ, in ἐξέτασι. v. 4. ᾨδᾷ τᾷ καλᾷ) Dor. pro ᾠδῇ τῇ καλῇ: huiusmodi Dorismis abundat citatum Poëtæ Nostri εἶδος, quod habes p. 41. & seqq. sicut omnia Pindari lingua Dorica scribentis εἴδη, vel ex ore eius, εἶδ. α. ἀντιστρ. α. ἀλλὰ Δωρίαν ἀπὸ φόρμιγγα πασσάλου λάμβανε. i. u. a. v. sed Doricam à citharam clauo exime, pro, sed Doricam citharam à clauo exime. κηκὴ καλὰ) Elegantia retrogr. carminum in duob. maximè est sita, primò in Euphonia, quæ nascitur ex stylo fluido, neque fracto vllo hiatu vel concursu rudium consonantium, vtpote quæ haud facilè simul recurrunt: secundò sita est in similium vel syllabarum vel vocum collusione gratissima aurib. vt non hîc modò primus, sed singuli ferè Regiæ huius pijssimæq; ad Virgin. Deip. orationis, cæterique poëmatis versus ostendunt. v. 5. ἑταίρα) vel ἑταῖρα est amica, vnde ἑταιρεία vel ἑταιρία amicitia, societas, sodalitas, consortium. Caius in l. sodales. De collegijs

legijs Sodales sunt qui eiusdem Collegij sunt, quam Græci ἑταιρίαν vocant. μνηστὴν)(*Maria est Dei mater, filia, soror, & sponsa*) *si character*, ϛ, (*quæ nota senarij*) *diuidatur in* σ, τ, *claudicabit versus, qui alioqui recurrit: idem dicendū de* ȣ *diuiso in* ο, υ. *Ead. ratione recurrunt illa* ϗ,), τ, τ, τ, τ, τ, τ, *& his similia.* Μαρία) *hebr.* exaltata: *vel* amaritudinis mare, *Ruth 1. Ne vocetis me Noëmi, (id est pulchram) sed vocate me Mara,) id est, amaram) quia amaritudine valde repleuit me omnipotens.* Παναχράντου ϗ ἀειπαρθένου Μαρίας *encomia habes in sacro Thomæ Sailly thesauro Litaniarum. v. 6.* οὗ) *hîc & p. 18. v. 16. est* mitte, *anomalum ab* ἵημι τὸ πέμπω. *in aor. 2. imp. med. comm.* ἕσο, *ion.* ἕο, *att.* οὗ. *Item* οὗ *aor. 2. ind. med.* ἕμην, ἕσο ἕο οὗ, ἕτο, *idem est quod* misisti: *uti dictum sup. de* παρέθου *p. 100. & de* ἔθεο *p. 107. Sed & idem* οὗ *accentu & spiritu ijsdem, idem est quod* cuius, alicuius, sui, *& denique* eius *prout sumit Diaulogr. in Balteo, v. 6.* οὗ *i.* eius. *s. Regis. Non recurrunt a. in hoc scriptionis genere, accentus, spiritus, commata, puncta: sat est si literæ. v. 7. & v. 8.* μου)

accentum amittit, quia sequitur syllabam lōgam. μάννα.n. dicitur pro μάννη, & Μαεία est de paroxitonis secundæ, cuiusmodi omnia producunt vltimam.v.8. Μαῖρα Μαεία) *Cardin. Perron.p.541. & 543. sæpe cit. replic. obseruat allusionem Christi in* Petri *nomine: & in nomine quoque ludit hîc Noster, sicut & in baltei v.4. verbo* bono *alludit ad nomen Bonifacij: & v. 5. verbo* Eure *alludit ad nomen Borilli, nam & Euri Boreales dicuntur Pontano. v.9. & v.11.* Θεὰ) θέα *est spectaculum,* θεὰ *vt hîc est Dea, versio habet* Parens *quasi* Θεοτόκος *(de qua voce p.113.& 126.) vt meritò Nestorius Hæresiarcha assertor* τῆς ἁπλῆς ἀνθρωπογονείας, τῆς ἁπλῆς ἀνθρωπολατρείας, τῆς ἁπλῆς ἀνθρωποφαγίας, *concilio Ephesino primo, cui nomine S. Cælestini Papæ, imperante Theodosio iuniore S. Cyrillus Episcopus Alexādrinus præfuerit, damnatus sit: Cyrillo veram* Θεανθρωπογονείαν, *verā* Θεανθρωπολατρείαν, *verā* Θεανθρωποφαγίαν *ostēdente. v 9.* θετῷ) θέσις *plurib. modis dicitur: Græcis ICtis adoptionē filiorum significat, quā* ὑοθεσίαν *vocant (qua voce Doctor Gentium Paulus vtitur Rom. 8. Gal. 4.*

Eph.

Eph.1.) unde nomen Theseo, & unde θετὸς *Auctoris Nostri. v.10.* δῶρα.*i. dona l. Senatus* §. *1. ff. de mort. caus. don.* Donatio(*inquit Paulus*) dicta est à dono, quasi dono datum, rapta à Græco, nam hi dicunt δῶρον ϰὶ δωρεῖσθαι: ἀντίδωρα. (*unde obligatio antidoralis*) *apud Vlpian. in l. sed et si* §. *consuluit De pet. hær. sunt* contrà dona. *i. remunerationes: sicut* φερνὴ ἀντίφερνα, χρῆσις ἀντίχρησις, *de quib. V. Cuiac. obseruatt.* δῶρα ῥητέα *&c.*) *i. dona prædicanda in seculum, quasi diceret cũ Iunone Homeri Iliad.*ξ.

--- ἐγὼ δέ κέ τοι εἰδέω χάριν ἤματα πάντα.

Ego verò tibi habebo gratiam dies omnes.

Quænam autem sunt hæc dona? Pulchrum solium, semper incorruptum, aureúmque, vt in illo eiusdem Iunonis versu

Δῶρα δέ τοι δώσω, καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεὶ,
Χρύσεον ---

ῥάρῳ) ῥάρος *Nostro aliàs est* puer, filius, infans: *aliàs* robustus. *v.11.* ὥσης) *Doricè pro* ἔσης, *de cuius participij redundantia dixi p. 137. videtur a, mihi ei respondere lat. pronom. ipse, ipsa, ipsum.* σάλα) *à* σαλάω: *imp.* σάλαε σάλα. *v.12.* ἄκαν ἕνεκεν) *vt & p.18.* νῶ

κ' ἱερὰ, κ, pro, χ licitè, vt oſtenſum p. 135. ἕνεκεν) εἵνεκεν, οὕνεκεν, ἕνεκα, εἵνεκα, οὕνεκα, *non differunt inuicem niſi dialecto, adeò diuites Græci: idem ferè iudicium* τῶν ἑρμῆς, ἑρμεὺς, ἑρμίας, ἑρμείας, ἑρμέας, ἑρμᾶν. *v. 13.* μαῖρα) Μαρία Μαῖρα *meritò vocatur, quia ſtella maris, & pulchra vt Luna: cur autem v. 6. vocetur* μάννη *(de qua dixi p. 103.) ratio ſumitur ex lectione 3. ad matut.* ὡς κέδρος ὑψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ τὰ ἑξῆς. *v. 14.* ἀπώθȣ) *aor. 2. imp. med.* τȣ̃ ἀπώθω, *quod idem ac* ἀπωθέω: *aliud à med.* ἀπόθȣ. *i. depone vel depoſuiſti, dimitte vel dimiſiſti.* ȣ̓̃θ') *hoc & ſeq. v. pro* ȣ̓́τ' *ſeu* ȣ̓́τε. ὠπὰ) *de hoc dixi p. 14. v. 14. v. 15.* ἀποθὲς) *ab* ἀποτίθημι, *aor. 2. ind. act. eſtque primò* reconde repone: *ſecundò* dimitte amoue *reÿce à me, vnde Auctor vertit* auerte. *Nota a. elegantiam orationis Regis,* vt ne Luna Maria faciem à ſe auertat. ȣ̓̃χ') *pro* ȣ̓χὶ. ἐȣ̃σα ἔχȣσα) *ludus elegans in eleganti Helleniſmo.* ὀπὰ) *&* ὀπὸς *p. 4. v. 1. p. 8. v. 17. &* ὀπὶ *p. 2. v. 1. p. 8. v. 11. ab* ὂψ, *cuius ſignific. triplex tradita ſup. p. 154. pro voce a. ſumitur locc. citt. ab* ὀπὸς *genit.* τȣ̃ ὂψ, *differt nominat.* ὀπὸς *cuius genit.*

τȣ̃

τοῦ ὀπὸυ, *de quo in Hippocrateo Galeni lexico* ὀπὸς τοῦ σιλφίου κατ᾽ ἐξοχὴν, ὥσπερ καὶ καυλὸς, καλεῖ δὲ σίλφιον τὴν ῥίζαν μόνην. *Hoc est:* ὀπὸς *succus silphij dicitur per excellentiam, quemadmodum etiam* καυλὸς *silphij caulis. appellat a. silphium radicem solùm. v. 16.* ναί) *i. certè, etiam, vnde* næ *nostrum.* δοῦλε) δουλεία *pro seruitute quacunque. i. tam rerum quàm hominum, sumitur in libris nostris: &* δοῦλος *est seruus (seu homo seu ager, in omnibus libb. de iure græcè scriptis,) l. vn. De via pub. (quam citaui sup. p. 132.)* ὁ μὲν δοῦλος ὑπὸ τοῦ ἐντυχόντος μαστιγούσθω. *i. sin autẽ seruus quidem fuerit ab obuiante fustigetur. Legis Auctor est vtriusque iuris ac vtriusque linguæ peritiss. Papinianus, de quo Zosimus Comes primi init.* ἐπίτροπον αὐτοῖς Παπινιανὸν καταλέλοιπεν, ἄνδρα δικαιότατον καὶ ἐπὶ νόμων γνώσει τε καὶ εἰσηγήσει πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ᾽ αὐτὸν Ῥωμαίους Νομοθέτας ὑπερβαλλόμενον. νήτην) *in vulg. Lex. est* frustra *nullo authore citato. p. 2. v. 6. est* Neten. *Nota a. hîc conceptionem & locutionem græcanicam insignem* nequaquam existens habens frustra vocem iustam mitis tui ser-

ui. οὖλε) *ab* οὖλος, *&* οὖλος *ab* οὔλοος, *&* οὔλοος *ionicum ab* ὄλοος: *est a.* ὄλοος *seu* οὔλιος *seu* οὖλος (*vnde* τὸ οὖλε *Poëtæ*) *primò idem quod salutifer, sanus, pretiosus, mitis vt hîc. secundò idem quod* ὀλέθριος ἢ κακός *perniciosus nocens teter pestifer. tertiò idem quod crispus, à quo spiritu solo differt* οὖλος *pro* ὅλος totus *de quo p.* 112. *in fi.* ὅλον totum *à quo spiritu solo differt* τὸ ὄλον, τοῦτ' ἔστι τὸ μέλαν τῆς σηπίας *in Hippocrateo Galeni Lexico. v.* 17. δοῦ) *imp. med. comm.* δόσο, *Ion.* δόο, *att.* δοῦ. *v.* 18. νόσῳ *&c.*) *i. v. a. v. morbo verò pueros proprios impedi: quod, ne quis torqueret in prauum sensum* (*impedire enim morbo, est implicare: impedire morbum est* auertere *seu* arcere: *impedire à morbo, est* tueri *&* defendere) *versio habet* à morbo impedi. *i. defende: benigna interpretatione, quæ ex antecedentibus & subsequentib. necessariò elicitur, vt omittam nefas esse vel cogitare, quod Princeps populo nudè suo mala à Superis precetur.* παῖδια) *est* puellæ. *p.* 2. *v.* 6. *aliàs* pueri, infantes, famuli; subditi *hîc, vt & p.* 8. *v.* 18. παῖς: *sic* ὁ καὶ ἡ παῖς *puer vel puella &* τὸ τέκος *filius vel filia*, τὰ τέκνα

nati

nati nataq́; , liberi vtriusque sexus , Paulus in l. qui filium 74. ad SC. Trebel. ἐντέλλομαί σοι μὴ διατίθεσθαι, πρὶν τέκνα σοὶ γένεσθαι. *i. mando tibi ne priùs testeris , quàm liberi tibi sint.* πέδωσον) *sic Pind.* ὀλ. εἰδ. α. ἀντισρ. γ. πέδωσον ἔγχος *impedi hastam :* πέδη *est pedica , vinculum , ligamen , vnde* πεδάω, πεδέω, ἐμποδίζω, παραποδίζω, *à quib. tractum* τὸ impedio *Latinorum : item* ἀναποδίζω *quod etiam est* impedio , *necnon* retrogradior, retroeo, repedo, *vnde* ἀναποδισμὸς (*i. regressus , seu repedatio*) *cuius memini p. 99. hinc* ἐμπόδιον. *i. impedimentum, &* ἀπαρεμπόδιστα (*i. non implicita , minimè impedita*) *Epict. Ench. c. 2. v. 19.* διδέμενα.) *i. constricta, obsessa, à* δίδημι, *cuius pass.* δίδεμαι, *particip.* διδέμενος (*ectasi attica & poëtica* διδήμενος) *ionicè* διδίμενος: *à* δέδεμαι *a. (præt. pass.* τοῦ δέω) *fit* δεδεμένος *ligatus , vinctus, constrictus.* ἐμὶ) *cōm.* ἐμοὶ, *detr. o,* ἐμὶ: *vel, ion.* ἐμὶν , *detr. v.* ἐμὶ. δίδου) δίδου *est pass. imp.* τοῦ δίδωμι, *comm.* δίδοσο, *ion.* δίδοο, *att.* δίδου. *i.* dare , sois donné. *Neque tamen hîc paßiuā vocem pro actiua sumit Argus noster , nam* διδόω διδῶ *imperat. habet* δίδοε δίδου , *dori-*

cè δίδοι, *Pind.* ὀλ.εἰδ.α.ἐπ.γ. τὺ δὲ πρᾶξιν φίλαν δίδοι *tu verò euentum gratum da. Hæc grammaticatio omnino necessaria, vt ne sine arte regium poëma factum liuidè dicas, cui vni viri bene docti dixêre artem cedere omnium Poëtarum. v.* 20. ἀλάλητε) *i. inenarrabilis, ineffabilis : ad Rom.* 1. στεναγμοῖς ἀλαλήτοις *gemitibus inenarrabilibus* 1. *Pet.* 1. χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ *lætitia inenarrabili.* 2. *Cor.* 9. ἀνεκδιηγήτῳ δωρεᾷ *inenarrabibili dono.* λαλητέα(*p.6.v.2.*)narranda prædicanda *à* λαλιᾷ *de qua Teophr. charact. vnde* ἄλαλα *cuius memini p.139.*

Τῆλα)*telum lat. dictio tracta* ἀπὸ τοῦ τηλοῦ (*docentib. Caio & Iustiniano locc. citt. sup. p. 131.*) *vnde Noster* τῆλον τήλου *formauit* πρεπόντως, *cum Regem loquentem inducat, cuius est imponere nomina rebus. Scitè etiam Noster vsurpat illa* Μάγνος (*dicitur. n.* Πομπήϊος Μάγνος, *vt* Βασίλειος Μέγας) Φράγκια (*non* Κελτικὴ) Φράγκοι, Ιουρισκόνσουλτος, φίσκος : *Diceret, opinor, & Noster* Ἀκουαισέξτιαι (*non* Σέξτιον ὕδωρ) *&* Λουτητία (*aquè ac* Λουκετία *cum Strabone*) *&* προβιγκία *aquè ac* ἐπαρχία, Μομμελίανον (*non* Ορομελιανὸς) *vt*

Me

Μεδιόλανον Zosimo Comiti & Exaduocato Fisci, Αὔγουστος vt in l. ἀξίωσις ff. ad l. Rh. de iac. propria. n. hominum, Gentium, Vrbium nomina, Item quasi propria, & vulgò concepta vocabula etiam vernacula vix est vt mutentur, nisi dialecto: Dixi vix, aliquãdo. n. secus est, vt Onias seu Onian qui Hebr. est fortitudo populi, Græ. Μενέλαος dicitur, vti Princeps ingenij & doctrinæ, Cardinalis Peronius obseruauit sup. cit. p. 450. Vnde egomet (vt ingenuè fatear id quod res est) cùm Homeri & Pindari lectione relicta, conuerterem oculos in Basilica, synopsin Basilicôn, Harmenopulum, Theophilum, & longè antiquiorem Modestinum, cæterósque Iuris Græcos Scriptores, qui religiosiores fuere, quàm vt terminos artis abhorrerent, hærebam ipso in limine, & cùm natiuum illum Græciæ sermonem commercio aliarum Gentium exoleuisse, tũ media in Barbarie versari mihi videbar. Instar omnium sit primò λήγατον pro legatũ nõ in citt. modò Auctorib. sed & apud Scæuolam (qui Præceptor Papiniani fuit) in l. Dominus Sticho §. seruis De pec. leg. ὅσοις κατέλιπον ἐλευθέροις καὶ τὰ λήγατα αὐτοῖς τούτοις

βούλο

βέλομαι εἶναι ἀνεξετάςοις (ἀνεκλογίςοις in l. 5. §. Iulianus, De adm. & per. tut. pro quo est ἀλογοθετήτοις, ἐν τῷ βιβλ. λζ. τίτ. ζ. περὶ διοικήσεως ἐπιτρόπων καὶ κουρατόρων, κεφ. δ. ἐὰν μὴ τις ὡς διοικήσωσιν οἱ ἐπίτροποι, καταδικάζονται, κἂν εἴπῃ ἀλογοθετήτοις αὐτὸς εἶναι. ead. verba habes in Eclog. seu syn. Basil. lib. 37. tit. 7. c. 4. Harmenopulus ἐν τῷ προχείρῳ νόμων βιβ. ε. περὶ ἐπιτρόπων τιτ. ια. περὶ ἐκποιήσεως, Εἰ μὲν τις ὡς διοικήσουσιν οἱ ἐπίτροποι, καταδικάζονται, κἂν εἴπεν ὁ πατὴρ, ἀλογοθέτητον αὐτὸν εἶναι.) Secundò titulus 4. lib. 2. Basilicôn περὶ φάκτου ἀγνοίας καὶ νόμου. Hoc igitur iure peregrinæ voces natiuas imitantur vt δόμινος, ἀντὶ τοῦ κύριος, in illo Palladæ ioculari versu Antholog. 1. cap. 42.

Ἣν ὁ φίλος τι λάβῃ, Δόμινε φράτερ, εὐθὺς ἔγραψεν. φράτερ istud est à frater, frater a, à φράτωρ φράτορες, (i. ἀδελφὸς sodalis, contubernalis) dictio qua Solon in legib. vsus est (referente Caio in d. l. sodales de Collegiis) & post Solonem Aristoteles 2. polit. Hac ratione ex Hebræo Græca, & ex Græco tam Latina quàm Gallica quàm vernacula conficta reperiuntur absque numero. Imò nostro idio-

mati

mati quid quantúmq; Itali debeant ostendere promptũ est ex Petrarcha, qui Scriptorũ Gẽtis Princeps est, & linguæ penè dixerim Auctor: instar sit omnium illud souuente *quod extat sonetto I. Vt mores Prouincialium non fastidiuit vir ingeniosissimus, ita nec societatẽ sermonis aspernatus est, argum. cantionis* lasso me, ch'i non sò, *stanza I. illis verbis*

Drech & reson es, qu'iou canti d'amori.

Quo exemplo Noster nec inuenustè nec insciтè miscet Græca Latinis Retrogradis. Ausim suspicari factum id etiam esse more Danthis Alighery, canz. vltima, cuius initium

Ai fals ris puor quoi tradit aues.

Τῆλα) *resumamus hanc voculam vti Glossatorib. nostris moris est resumere dotatiores leges, quas ideo repetitas & repetibiles vocant. Dixi sup. p. 131.* teli *appellatione hoc loco omne genus armorum intelligi, quò referenda Theophili Græca paraphrasis illius §. itẽ lex Cornelia, & Harmenop. lib. 6. tit. 5. illa verba* πάντα δὲ τὰ βλάπτοντα ἀκόντια λέγε), *& Syn. Basilic. cit. sup. p. 156. illa* ἀκόντιον λέγε), ἐ μόνον τὸ ἀπὸ τόξου, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁπωσοῦν βαλλόμενον. *v. 21.* τιμὴν) τιμὴ τῶν πολυσή-

μων

μων ἐστί. primò. n. est honor. *2. quia honor nascitur ab æstimatione & merito pretióque,* pretium *est. 3. quia pœna est æstimatio delicti (docente Papiniano in l. Sanctio legum De pœnis) & noxæ coercitio vel vindicta (l. aliud fraus 131. de V S.) indicta ad disciplinæ publicæ emendationem (l. si pœna ff. de pœnis) est* ποινὴ, *pœna, mulcta, vnde* ἀτίμητα & ἐπιτιμία *de quib. sup. p. 106. Innumera sunt Græcis vocabula duas facies habentia: sic* φοβερὸς *tam timidum quàm timendum significat (à quo tamen abstinerem* ὁμωνυμίας χάριν: *) sic* ἔξοδος *(notante Card. Perron. p. 120. sæpe cit. repl. primò est* exitus. *secundò* mors, *quæ* ψυχῆς καὶ σώματος διάλυσις, *animi & corporis dissolutio seu diuortium: diuortium a. (vt inquit Caius l. 2. de diuort.) dictum, quia in diuersas partes eunt, qui distrahunt matrimonium, cuiusmodi esse corporis animíque consortium innuit Noster in orat. funebri p. 55. Seu igitur quòd vi mortis recedunt à se inuicem animus & corpus, seu quòd à societate viuentium discedunt morientes, hic recessus discessúsque meritò* ἔξοδος *appellatur.* ὦ Μαρία *) tanto præsentius Virginis patrocinium, quanto*

quanto Virgo frequentius inuocatur: non peccat igitur Auctor, dum quarto vel quinto quoque versu τῆς Μαρίας *nomen hîc exprimit: Imo huius styli lepos est in frequentia vocatiuorum, quib. abundat præ cæteris poëmatib. Nostri poëma* Si viridaria, *eo nomine minus acceptum sciolulis, quòd legem sibi ab ijs præscribi non patitur Auctor: Quid. n. sus Mineruã?* μῶν) *al. est* nunquid: *aliàs* quærens *vt hîc & p. 14. v. 11. à* μῶ *contracto* ἀπὸ τοῦ μάω. ἠμὶ) ἀντὶ τοῦ φημὶ, *de quo p. 140.* τοῦ) *art. præposit. sæpe vices mutat, sumitur. n.* ἀντί τινος, ἀντὶ τίνος, ἀντί σου, ἀντὶ τούτου, *denique* ἀντὶ αὐτοῦ, *vt hîc.* γῶ) *1. est* priuatim, *vel* sibiipsi, *vel* tuo. *2. est* capio, complector. *3. est* φωνῶ. *i. cano vt hîc. Pro* ἠμὶ καὶ γῶ *hîc est* ἠμὶ γῶ. *i.* dico cano, ἄνευ συνδέσμου, *vt illud* dat nodat *p. 28. & illa in iure* ope consilio, do lego, reddi restitui. *v. 21.* Ἀρτέμιδος) *Auctor hîc sicut & infra p. 18. v. pen.* χάρηθι θήρα. *alludit ad illa verba tertij anagramm. p. 1.* δρίον βοῶ sylvas clamo. *i.* habeo in deliciis, *quò referenda quæ de Diana dicit in ænigmate Gallico retrogrado.* ἄς) *poëticum,* ἀντὶ τοῦ μέχρις οὗ. ὅδι) *p. 6. v. 17. est*

hîc

hic: *hoc a. loco est* hîc: *sic* ὁ *al. est* quod, *al. est* quòd. *v.* 22. ὄζον) *sumit hîc Auctor pro ramo: posset & sumere pro nodo, sunt. n. nodi hi versus.* θᾷ) *de hoc* θᾷ, *vel* τᾷ, *pro* θῇ *vel* τῇ *memini me dicere p.* 102. 103. 110. *cuius* τῇ *varias significat. vide in vulg. Lex. Sat mihi dicere esse art. fœm. præp. dat. sing. qui (sicut &* τῷ *poët.) hoc loco aduerbiascit.*

Pag. 18. *v.* 1. σοι) *encliticæ initiatiuæ versus, sed non periodi, accentum amittunt vel transferunt (vt hîc) pro natura dictionis, quæ antecedit.* ἄρμοσας) *ab* ἄρω (*quod est initium vlt. v. huius p.*) *apto, adapto congruo, accommodo, compingo.* π. με. ἦρα *& præfixis duab. priorib. litt. præs. (vt te tuus Clen. docet in ann. in verba)* ἄρηρα, ἀρήρας, ἄρηρε. *v.* 2. ὁ ὄσσος) *i.* ὄψις oculus. τόδε ἕδος) *i. hanc sedem, hunc locum, hanc regionem (sicut versu ab hinc tertio* hac via. Neque (*inquit Poëta*) proprius has nouerat sedes oculus, qui iam, *&c. quasi præsentia atque splendor Regiæ Maiestatis nebulas animi fugauerit: quasi Rex obscuram Musarum familiam è tenebris in lucem conspectúmque hominum vocarit.* ᾔδη) *Atticum, quod est* noueram,

vel

vel (vt hîc) nouerat, ἀντὶ τοῦ ᾔδει, *ion.* ᾔδεε, *quæ descēdunt ab* εἴδω. *Nascitur ex varietate dialectorum, obscuritas, & ab obscuritate artificiosa, operis ac opificis commendatio tacita, quinetiam expressa, nisi priùs tu liuori, odio, indignationi locū feceris: vnde* ἀφωνία, φρίκη, λειποθυμία, καὶ τὰ λοιπά. ἕδος) *p.109. ostendi Pindarum hac voce vti: vtitur & Nεμ.* εἰδ. δ. ἀντις. α. εὔπυργον ἕδος δίκα *bene turrita sedes iure. v.3.* ὄναρ) (ἄκλιτον τοὔνομα καὶ ἐπίῤῥημα) *i.* somnium & in somnis: μὴ ὄναρ εἰκών. *i.* non in somnis imago, *& vera igitur, nimirum Dei, vt supplet versio Auctoris. Et hic locus triumphi Eudoxo illi, de quo p. 100. initiò. v.4.* ὢν ἄρ' οὖρε χωλῷ) *Pace Autoris dixerim, videtur ille mihi recedere à pristina consuetudine reddēdi verba verbis: Ego sic transferrem* ens igitur prosper manco (*supple* esto, *quæ phrasis* esto existens prosper *est omnino Græca*) *pro quo Auctor vertit* faue imbecillitati meæ. οὖρε) *Atticismus casus vocandi pro nominandi,* οὖρος. *n.* ὁ καὶ ἡ *est prosper, fauens. Poëtæ (vt & dixi* ἐ. *p.159. dicunt etiam* ἡ οὔρα, *quos Noster sequutus est p.4. v.2.* οὔρα γενέθλη

prospera, fauens, secunda, benefica progenies. χώλῳ) χώλος *est mancus, imperfectus,* σκάζων *seu claudus.* χείρ᾽ ὑρανῷ) *pro* χειρὶ ὑρανῷ, *retracto accentu propter apostrophum. porrò fidelis & interlinearis horum verborum & seq. versus hæc est versio* manu cœlo qui tuam famam posuisti, *cælo, pro*, in cœlo, *Nihil. n. poëtis tam Græcis quàm Latinis familiarius suppreßione præpositionum. v. 5.* ὃ) *hîc sicut p. 6. v. 10. & p. 14. v. vlt. doricè (vt dixi p. 132.) & poëticè sumitur pro* ὃς *expuncto* τῷ σ *metri gratia (vt inquit Eustathius:) exemplum Iliad. α.*

---Ηπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
Minatus est verbum, quod iam perfectum est. *sic* ὅπερ *pro* ὅσπερ qui: ὅτις *pro* ὅς τις qui, *vel* quicunque (*vt dixi d. p. 132. init.*) ὅτινα *pro* ὅντινα quē: ὅτινας *pro* οὕστινας quos. *Idem Eustath. docet, Homero* ὃ *sumi pro* οὗτος hic: *addo ego & sumi pro* αὐτὸς, is, ipse, *vt Iliad. α. v. 9.*
----ὃ γὰρ βασιλῆϊ χολωθείς.
Is enim Regi iratus.
Amplius Noster p. 12. v. 3. ὃ *posuit pro* διότι. *i. ideo (vt iam notaui d. p. 132.) quemadmodum (notante Eustathio) idem* ὃ *pro* ὅτι. *i.*
quòd

quòd *sumpsit Hom. Iliad.* π.

---ὁ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης---

Quòd omnino pugnæ consilia attondet Iupiter altitonans.

Μήδεα πάγχυ ἐπικείρει consilia radicitus præcidit, *vel*, consilia funditus euertit, *nostro idiomate* il renuerse tous les desseins. σέθεν) *vt & σέοθεν vel σεόθεν attica omnia pro σοῦ, ion.* σέο *&* σοῖο: *dor.* σεῦ, τεῦ, τοῦ: *poet.* σεῖο. *v.* 8. Ἀνά τε ὦ *&c.*) *Hi duo Dei versus respondent psalmo Regio* Exaudiat te Dominus, *quem vno ore concinunt omnes Ecclesiæ.* ἔγωγα) *pro attico* ἔγωγε: *de hoc α.* γα *pro* γε *dixi p.* 105. *Dores* ἐγώνγα, *Bœoti* ἰώνγα *&* ἰώγα, *Noster poëticè* ἔγωγα. *v.* 9. δά) *pro* δή *dialectis vsitatis, vt v.* 7. *h. p. & passim* ἃ *pro* ἣ quæ. βωλᾶ) *pro* βουλῇ *duplici Dorismo*: βουλὴ *α. est consiliū (vnde* ζαβουλῶν *consilij plenus) locus consilij, sententia (sic ius sumitur pro iusto, pro loco in quo ius redditur, & pro sententia Iudicis l. ius plurib. De iust. & iu.) item Senatus, vt est in Græco Seueri rescripto* ταῖς ἀπατώσαις γυναιξὶν τὸ δόγμα τῆς συγκλήτου βουλῆς οὐ βοηθεῖ, *l.* 2. *§. sed ita*

demum ff. ad SC. Vell. ἄμη) *est ligo, falx messoria, vel (vt vertit Auctor)* rutrum, *de cuius etymo Varro, Sex. Pōpeius, & Non. Marcellus videndi. Huc quadrat illud Homericum* ἐπὶ μήδεα κείρει Ζεὺς rescindit Iupiter cōsilia *Impiorū.* βᾶ) *à* βαίνω, *doricè pro* βῆ *& hoc per apocopen pro* βῆθι vade, incede: *sicut* ἄνα *p. 4. v. 9. & p. 20. v. vlt. pro* ἀνάστηθι surge, exurge: *&* ἄνα στε *pro* ἀνάστητε exurgite. τῷ) *i. hac parte, hac via: art. præp. dat. sing. aduerbiascens vti dixi p. 176. sicut* ᾧ *quod habes p. 14. v.* ῥητῶς ᾧ δὴ: *vterque. n. art. tam præp. quàm subi. dat. cas. masc. fæm. neut. in aduerbium transit, præsertim apud Poëtas. v. 10.* ἧκε) ἧκα ἧκας ἧκε *ab* ἵημι *quod est* πέμπω, *de quo dixi sup. p. 114. v. 11.* ἀΐδια ἡ ταινία τῇ; ἀΐδια.) *Vt dicat Poëta coronā immortalitatis Regi debitam, fingit Echo vndenis vicibus eand. vocem* ἀΐδια *repetere, τὸ* ἀΐδια. *n. est Echo τοῦ* ἀΐδια. *Quemadmodum si quis dicat* τί λέγεις εἶ) τὸν Βορβώνιον; ἴον violam, lilium, florem *verissima est Echo, quæ respondet anagrammati τοῦ* Βορβώνιος, *cuius memini. sup. p. 115.* ταινία) *de hac voce dixi p. 153. adde a. ÿs quæ ibi dixi, solitos Græ-*

tos vno eodémque vocabulo vti ad explicandas res diuersas, si qua inter eas vel minima τῆς ἀναλογίας σκιὰ *deprehendatur, quemadmodum innumeris exemplis videor mihi hucusque ostendisse: ad cuius doctrinæ confirmationem accedit præcipua Galeni auctoritas in Exegesi* Σφενδόνην, ἐν μὲν τῷ περὶ ἄρθρων, τὸ ἀπὸ τῆς τοὺς λίθους βαλλούσης σφενδόνης ὀνομασμένον, εἰς ἀνάληψιν κώλου χρήσιμον. Ἐν δὲ τῷ περὶ ἀφόρων, τὸν καλούμενον φύλακα. Δηλοῖ δὲ καὶ τὸ γυναικεῖον περίσφυρον, ὅσα τε τούτῳ παραπλήσια. *Hippocrates (inquit Galenus)* σφενδόνην, in lib. de articulis, *vocauit* (à lapides iaciẽte funda transsumpto nomine) τὸ vtile ad artuum reparationem. *i. fasciam ad artus excipiendos commodam.* In libro verò De sterilib. eum, qui appellatur φύλαξ. i. custos. Significat etiam muliebre tegumentum malleolorum, & quæ similia sunt. *v. 12.* νῶ) *nonnibil simile huic versui habes* 4. *&* 5. *v. p.* 2. ἦτε) *est* nimirum *cui respondet Authoris versio* inquam: *sed &* ἦτε *est* ὄντως sane, vtique, omnino *quæ huc quoque quadrant.* ἀΐδια ἐάων æterna bonorum, *pro*, æterna

Τὰ σφυρὰ sunt malleoli pedis *les cheuilles du pied* Gorræ. deff. medicc.

τῷ σ.

bona *phr. græ.* τὰ ἐὰ τῶν ἐάων *passim apud Hom. Odyss.* θ. *med.*

Ἕσταν δ' ἐν προθύρεσσι Θεοὶ Δωτῆρες ἐάων.
Stabant a. in vestibulo Dij datores bonorum.
Et paulo infra

Ἑρμεία Διὸς υἱὲ διάκτορε, Δῶτορ ἐάων.
Mercuri Iouis fili internuncie, dator bonorum.

V. 13. ἐμὲν ἱέμθυαι) *i.* sumus cupientes *phr. græ.* ἐμὲν *poëticè pro* ἐσμὲν: *infinit. est* εἶναι, *pro quo Atticè & Doricè* ἔμεναι, *poët.* ἔμμεναι (*Pind.* ὀλ. εἰδ. α. στρ. β. καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν ἔμμεναι τὸ πολλάκις) *ion.* ἔμθυ, *poët.* ἔμμεν (*Pind.* ὀλ. εἰδ. ζ. ἐπῳ. γ. φανερὰν ἐν πελάγει Ῥόδον ἔμμθυ ποντίῳ) *quod vsurpat Noster p. 6. v. 5. & 12. Aliud est* ἕμθυ. *i.* misimus *aor. 2. ind. anom.* τοῦ ἵημι, *quod est* τὸ πέμπω. Ἰάνε ὄζε). *i.* Iane rame, surcule *D. Ludouici* (*vt supplet versio*) *& nate Patris summi* (*vt habet versio 1. anagr. sup p. 1.*) *de cuius patre Antonio Borbonio loqui est animus Catelliano Cottæ IGto Mediolanensi, posterior. memoral. verb.* agnati transuersales *ibi*, & ideo si moreretur tota domus regia, & extaret vnus de sanguine antiquo, puta de domo Borbonia, qui esset tunc proximior,

dato

dato quod distaret gradu millesimo, tamẽ iure sanguinis & perpetuæ cõsuetudinis succederet in regno Francorũ excluso fisco. *Ab hoc ramo ad radicẽ recurramus numeratis ex ordine personis, Prima* REX *II. Hẽricus Magnus, pater: III. Antonius Ioãnæ Reginæ Nauarræ maritus, auus: IV. Carolus Aloisiæ Renati Comitis Alençonij filiæ vir, proauus: V. Franciscus Mariæ à Luxemburgo coniux, abauus: VI. Ioannes Ioannæ de Beaujeu maritus, atauus: VII. Ludouicus, vita functa Ioanna de Roussy, Ioannæ Comitis de Laual filiæ vir, tritauus: VIII. Ioannes Catharinæ Comitissæ Vindocinæ coniux, tritaui pater: IX. Iacobus Ioannæ Comitissæ de Sainct Pol maritus, tritaui auus: X. Ludouicus Magnus Mariæ Ioannis Comitis de Hainaut filiæ vir, tritaui proauus: XI. Robertus Beatricis Archãbautij à Borbonio filiæ vnigenitæ & hæredis ex asse maritus (vnde Borboniæ stirpis nomen,) tritaui abauus:* XII. LVDOVICVS IX. *Margaretæ Raymundi Berengarij Prouinciæ Comitis & Auenionis Domini Filiæ coniux, tritaui atauus* *. ἱέρδυαι) *ab anomalo ἵημι, quod est* τὸ

* Voy l'entrée du Roy Hẽry IV. à Lyon à page 60. & les suiuãtes: que l'Autheur du Labyrinthe Royal a imité à p. 150. & corrige en tous deux *tritaui atauus* qui est mis au lieu de *tritaui abauus*.

ἐπιθυμῶ *desidero*; *cupio*, *part.* ἱέμενος, ἐφιέμενος. *v.* 14. τῇ) *artic. præp. fæm. dat. inter alia idem est quod* tibi *&* huic : *in aduerbium abire dixi p.* 176. *meminit etiam* τοῦ τῆ *imperatiui Homerici*, *quod est* cape, sume) *Angel. Canin. in can. dial. de quib. omnibus consule vulg. Lex. v.* 15. φορά) *vox polysema: Noster sumit pro mercede seu præmio: aliàs est* εἰσφορά. *i. collatio, illatio, tributum, vectigal, pensio, stipendiū vt apud Themist.* περὶ τῆς φιλικοίας τοῦ βασιλέως, οἷόν τινα ἐτήσιον εἰσφοράν. ἰδίᾳ ὀφειλῇ) *i. tuo proprio, priuato merito: vnde priuatæ scripturæ* ἰδιόχειρα *dicuntur l. scripturas C. qui pot. in pign. &* ἰδιόχειρα *testamenta, quæ manu propria testatoris,* ἀγοραῖα *quæ manu publica notarij conscripta sunt. Eâdem pag.* 18. *v.* 16.

Ἴσα, φάος Σωτὴρ, οὐ, δοῦ ῥητῶς σόα, φάσι.

Hoc est integrum carmen loquentium Musarum (*quid. n. negatum est Musis*) *quo coronabatur hoc poëma* 1. *edit. Superat & Musas* REX LVDOVICVS, *illis carminibus p.* 10. *& p.* 16.

Ἄνθεα ῥεῖσι ἐσωτάτως εἰς ἱερᾶ ἔθνα.

Ὦτα μάκαιρά μου δοῦ Μαρία καμάτω.

Σωτὴρ

Σωτὴρ) i. *seruator, saluator, qui &* Ιησοῦς *p.6. v.9. 11. 12. 13. tracto nomine ab Hebræo* Iesa ישע *seu* jescah *quod est* salus, salutare: *Cui synonymum esse Græcorum* Ιάσων *tractum ab* ἴασις *quæ est* sanatio, medela, sanitas *docet Card. Perron. sæp. cit. rep. p. 450.* φᾶσι) dicentibus (φασὶ dicunt) *quod videtur Dominus meus ad quoscũque* ἴσως ϰαὶ διϰαίως λαλοῦντας *referre: Ego a. referrem ad Musas* φᾶσι *pro* φάσαις, *masc. pro fœm. lic. poëtica, de qua dixi p.108. v.17.* Ω Ν) *exod. 3.* ἐγώ εἰμι ὁ ὤν. *Ego sum Ens. quò spectant quæ dixi p. 134. & 135. v.18.* ἀμάχως) *hoc aduerbio sæpe vtitur Theophilus Noster, pro* est certum, in confesso, extra pugnam, indubitatum, *vulgò* sans contredit, ἀπὸ τοῦ μάχεσθαι, *quod est* pugnare, contendere, *& α priuat. cuius tantus est apud Græcos vsus, vt sine eo* ἐὰν ὦσι ἄγλωττοι οἱ Ἕλληνες. *Ridiculũ a. est quærere cur ea vis indita sit* τῷ α: *Hoc.n. apud Gramm. est de numero eorũ, quorum ratio nõ redditur, cuiusmodi multa cùm in Natura esse docet Alex. Aphrodisæus init. lib. 1. probl. tum in iuris arte (quæ naturam imitatur) innumera reperiri certum est. vnde na-*

ta illa diuisio Iuris in constitutum & receptum *cuius meminit doctißimus Antonius Faber, rationalium in Pandectas primo. Quanquam etiam ad rem dici posse videtur 1. memoratum* τὸ α, *esse* α *initiale* τοῦ ἄνδ *quod est* sine. *2. hanc prærogatiuam eius esse, tanquam primi omnium elementi: de quo primatu agit Plut. citatus ab Erasmo chil. 2. cent. 4.* α *igitur in compositione seu præpositione vicẽ habet vnius dictionis, imò & plurium latinarum: instar omnium sit exemplum vnicum ex Hippocrate Ione (Iones Asiæ populi, à quib. originem repetũt Prouinciales*) apud quem* κόπος *est laßitudo (2. aph. 5.* κόποι αὐτόματοι φράζουσι νόσους, *laßitudines spõtaneæ prænũciæ sunt morborum:) at* τὰ ἄκοπα *sunt remedia laßitudines leuantia. 2. Aphor. 48.* ἐν πάσῃ κινήσει τοῦ σώματος, ὁκόταν ἄρχηται πονέειν τὸ διαναπαύειν εὐθὺς, ἄκοπον: *in omni motu corporis simul ac cœperit laborare, quiescere confestim, remedium est leuans laßitudinem. Eiusdem potestatis cum* α *priuante, negante, minuente sunt* νε, νη, δυς: *quibus opponuntur* ε, εκ, ευ, ζα, δα, βου, *& similia id genus, quæ vocibus, præfigere Græci moris est.* ὦχα) π.

* In manuscripta oratione, quam ad Arelatẽses, de Laudib. vrbis Noster habuit 3. Kal. Oct. 1618. hæc inter alia leguntur, Vestrã istam Ephesum, quam Asiani Ephesini duo rexêre Trophimus & Regulus: vestras istas Athenas, quas Dionysius Atheniensis erexit: vestram hanc Thelinen, quã Phocenses seu Iones Asiæ populi condidere, vnde Festus Auienus, Arelatus illic ciuitas attollitur, Theline vocata sub priore seculo, Graio incolente: Vestram hanc Constantinam, &c.

τοῦ οἴγω, quod est poëticũ pro ἀνοίγω. ὦχα᾽ μὰ pro ὦχα ἐμὰ, θλίψει καὶ κράσει vsitatißimâ. v. 19. χάρηθι) à χαρέω, ἀόρ. β. paß. ἐχάρην, sine augmento χάρην: ἀόρ, β. imp. χάρηθι. χάρηθι νυνὶ θήρα &c. Προπεμπτικὸν non inelegãs Poëtæ Regem abeuntem prosequentis, eique à Superis omnia fausta precantis.

Pag. 20. v. 1. ἑρὰ) pro ἱερὰ, quam metathesim licitam esse docent Plutarchi, Triphonis, & Corinthi tractatus dialectorum: sic apud Hesiodum ἔρ. καὶ ἡμ. in fi. λακέρυζα pro κελάρυζα in illo versu

Μήτοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κορώνη.
Ne fortè insidens crocitet stridula cornix.

χώρῳ) & χῶρος, & χώρα, & χώρη, & χωρίον locũ significant. Χῶρε) Χῶρος Chorus, vel Corus, vel Caurus (Gallicè la Galerne, Hebraicè & Chaldaicè Bul, Bodin. 2. theat. 5.) nomẽ est Venti, qui Græcis Ἀργέστης dicitur, & Ὀλυμπίας & Ἰάπυξ*: ab occasu spirãs vt Ζέφυρος seu Fauonius, & Λὶψ seu Africus (vulgò le Garbin) quorum fit mentio Act. 27. λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον portum Cretæ respicientem ad Africum & ad Chorum: Iure autem Rex vocatur primò,

* Pierre Meſſie liu. 4. des diuerses leçons chap. 22. aucũs (dit-il) le nomment Auſo ou Cancro les Grecs l'appellent Argeſtes c'eſt à dire plein de rais, les Italiens Maeſtro ou Meſtral les François & Eſpagnols Nort oueſt.

primò , Chorus seu Argestes hîc , quippe

Qui vultu cœlum tempestatésque serenat.

2. Λὶψ *p.14, v.13. quia sicut* Λὶψ *seu Africus* τῷ Καικίᾳ ἀνακαμψιπνόῳ *reflexis lineis flāti , nubésque ad sese vocanti , opponitur : ita Rex in Occidente Maximus, Nostro Diaulographo occurrit , nubésque stylo obductas discutit. 3.* Ζέφυρος *p.18. v.7. Nam inibi* τῇ τοῦ ἠνέμου *seu* ἀνέμου λέξει, *tam Zephyrum , quàm (uti vertit Auctor) Aeolū intelligi posse reor. Aeolus. n. Iouis filius : & Ludouicus natus summi Patris , vt est in 1. anagr. p.1. Aeolus, uti Rex, carcere ventos continet : & Ludouicus, Rebellium flatus ac fluctus sedat. Zephyrus a. dicitur quasi* ζωηφόρος*.i.* ζωὴν φέρων*: & Ludouicus Rex noster , vita ac mens est subditorū , vt habes in 3. anagr. græ. p.1.* ῥῶ*) contractum à* ῥέω, *quod est fluo, decurro l. 1. De riuis ,* riuus est locus per longitudinem depressus , quo aqua decurrat , cui nomen est, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν. *i. à fluendo. unde* ῥεῖσις *p.10. v.5. i.* sermo *quasi fluxus & volubilitas orationis, & unde* ῥεῖα *(familiare Nostro) i.* facile fluide : *sicut* ῥειτὸς *fluidus , fluens, facilis.* ῥησία *a. (p.8. v.18.).i.*colloquium, *&*

ῥῆσις,

ῥῆσις, ῥήτωρ, ῥητὴρ, ῥητῶς, ῥητέα, εἰρημένη, ῥήτρας (*quæ inter legendum versus Mei occurrunt*) *omnia sunt ab* εἴρω *vel ab* ἐρέω, *de quibus sup. p. 158. init. Porrò* ῥῶ *nostrum multifariam sumitur, pro* libo *posuit Poëta p. 4. v. 11. hîc sumit pro* fluo, *vertens*, τὰ, χώρῳ ῥῶ, loco cedo, *vt &* ῥεῖ. *i.* fluit *p. 6. v. 8. & p. 8. v. 9. aliàs* ῥῶ *est dico, valeo, ago, perdo, ruo, vt docent Lex.* χωρῶ) χωρέω χωρῶ *est* cedo, progredior, procedo, abeo: *vnde* ἀναχωρέω, *quod vsurpat Noster p. 12. v. 18. de quo dixi p. 141.* χαῖρε) *hîc est* Vale, *vt & apud Hom.* ὀδ. ο. χαίρετον ὦ κοῦρω, valete ô iuuenes: *p. 2. v. 1. & alibi Noster sumpsit pro* Salue, Aue: *aliàs est* gaude, lætare, exulta: *aliàs* luge, geme. *v. 2.* κάμνω) *seu* κάμω, τῶν πολυσημάντων ἐστί. *est. n. 1. laboro seu operor. 2. lassor seu defatigor. 3 deficio seu morior: ex labore. n. laßitudo, & ex laßitudine mors vt innuere videtur Diaulographus in regio regij Herois tumulo p. 52. v. 7.*

---Vero ciui cor euoco lasso.

Pind. ὀλ. εἰδ. β. ἀντιστρ. α. καμόντες οἳ πολλὰ θυμῷ, qui cum laborassent multùm animo. *Homer.* ὀδ. λ. -- βροτῶν εἴδωλα καμόντων,

των, hominum ſimulacra mortuorũ. *Sic* ἄεθλον *eſt* dolor, *item* labor, *item* certamen *ſeu* prælium, *necnon* merces laboris, præmiúmque certaminis ac victoriæ. *Pind.* ὀλ. ᾠδ. α. ϛρ. α. εἰ δ' ἄεθλα γαρύεν ἔλδεαι φίλον ἦτορ ſi verò certamina narrare cupis anime mi. ϛρ. δ. & ἀντιϛρ. δ. ὁ νικῶν δὲ, λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον ἔχει μελιτόεσσαν εὐδίαν ἀέθλων γ' ἕνεκεν, quiſquis a. victoriam conſequitur, reliqua in vita mellita fruitur tranquillitate propter præmia victoriæ. *Cuius rei ratio ſumitur ab indiuidua cauſa connexione cum effectu, huiúſque dependentia ab illa, quemadmodũ memini me in multis ſimilib. ſuperiùs dicere, & obſeruauit Richelletius notis in Rõſardum lib. 5. od 9.* ἄδην) *vel* ἄδδην *eſt* abũde, ſatis, ſatis ſuperque, optimè: ἄδην *eſt* ἡδέως. *i.* lubenter. ἱερὰ κάμνω ἄδδην ſacra operor abunde: *verſio Auctoris haud adſtricta verbis habet* ſacris abunde operaturus *nouis ſcilicet, ſi modò Regi ita viſum, quod Cuiac. alicubi ait* Si animos Princeps fecerit. ἄγαν) *hîc & p. 10. v. 1. & 9. & p. 12. v. 5. eſt* vehementer, valde, multũ: *aliàs eſt* nimis *vt in illo Sa-*

pientis

pientis μηδὲν ἄγαν (quod me tacitè admonet pausæ & cessationis) de quo cum Alpheo soleo dicere τὸ μηδὲν γὰρ ἄγαν, ἄγαν με τέρπει· Σοφοὶ γὰρ (vti Pindarus à Plutarcho ἐν τῷ παραμυθητικῷ πρὸς Ἀπολλώνιον relatus ait) τὸ, μηδὲν ἄγαν, ἔπος αἴνησαν περισσῶς. ἦσα) ab ἄδω, cuius π. μέ. ἦδα, & resolutus ἔαδα: vt ἦσα ἀόρ. α. resolut. ἔασα. ὢν μάκαρ εἶ). i. existēs beate I. Quinque porrò ἴε & octo εἶ quæ ingeminat in hoc Propemptico Poëta, fausta fortunatáq; omnia (sicut & vltimi versus Gallici retrogradi p. 51.) Regi augurantnr. Decôra Hercle repetitio, quæ à beneuolentia humanitatéque terminos dictorū æquè ac factorum seruare nesciente proficiscitur. v. 3. 4. 5. 6. 7. ὦρε εἶ) i. I, O SOL. Vides vt in nobilissima allegoria perseueret Noster, vtque vltima cōsentiant primis: qui. n. Solem Patriæ Orientem salutauit, eundem Patriæ Occidentem prosequitur faustis carminibus. v. 8. εἶ) ab anom. εἶμι, quod fit ab ἔω & εἴω, imper. ἴθι, necnon ἔε, crasi εἶ. i. I: sic ἔξει exi, μέτει transi. Item ἴε est iuit ἀορ. β. τοῦ ἴον, à quo imper. ἴε i. I, vade: sic ἔξιε exi, ἔνιε ini. v. 9. & vlt. Ἴος εἶ, δία τέξεται &c.) de industria repetitur

Massiliēsibus Theodoricus Rex: Seruare terminos ignorat humanitas. Cassiod. 4. var. 26.

petitur hic versus Auctori nostro, sicut Virgilio ille Pharmaceut. versus intercalaris Ducite ab vrbe domum. *Idem Virgil. versum* 4.*georg.*matres atque viri *cum duobus seqq. repetit 6. Aeneid. & versum* 10. *Aeneid.* olli dura quies *cum seq. repetit 12. Eiusmodi repetitionib. scatet Homerus, sed adeò frequentib. vt inductio exemplorum omnino superuacanea esse videatur.*

FINIS.

Correctio erratorum in aliquot exemplaribus

Pag.4. l.14. ῥάρῳ *p.6.l.13.* ἔθεν *l.20.* ἐλπίδος *p.8.l.12.* ἰδοὺ, ἰδοὺ *l.20.* ἆ. ἤκε *p.10. l.3.* ῥεῖα *l.10.* ἤδρασα. *l.16.* τάμον *p.12. l.3.* γεγονῶτα *l.17.* ἄλξ *p.14. l.2.* ὢ *l.4.* ἄρ *l.11.* ἔμμεσος *l. 12.* ἦν *l.14.* ὦ. Λὶ ψ *l.19.* ἄρ *l.24.* ἀθέῳ *p.16.l.16.* ὅλε *p.18.l.6.* ὃ *l.12.* ἤκε *l.16.* ἐάων *l.23.* ὦχα *p.38.l.3.* ξυνοέοντι *l.20.* ἀρχῆς *p.39.l.1.* ἅπαντα *p.43.l.17.* Πυραίκμων *l. 22.* ὅθεν *p. 87. l. 11.* μνηστὴρ *vtriusque l.17.* μνηστὴρ: *p.95 l.12.* ἶσον *p. 103.l.20. sed* ἡ *l. 25.* τέξετ *p.112.l.21.* ὅλον *atram. sapie.* ὅλον *ab* ὅλος *totus p.114. l.17. & 18.* ἤκε *p. 118. l.20.* ἔθεν *p.123.l.1.* ὥρᾳ *l.2.* ὦρος *l. 4.* ἐνὶ αὐτὸν *p.127. l.4.* ἴξ, δὴξ, κὶς, σὴς *p.132.l.4.* γεγωνεῦω, γεγωνήσκω *p.138.l.19.* εἴδει *p.150 l.17.* δίκαιον *l.24.* ἀνάλογον *p.156.l.1.* ἀκόντιον *p.159. l.13. in* α *p.116. marg. l 26.* ψευδομάρυς *dicitur p.168. l. 24.* παῖς: *sic* ὁ *p.172. l.3.* λζ. Βασιλικῶν

Pag.11.l.18 *et* p.13.l.17.(inquā) l.20. terrâ l. vlt. *igitur* p.15. l.6. *heu me miserum* l. 23.perit p. 17. l. 26.hîc p.26 l.12.et p,27.l.24.ſufficis p.77. marg.l.2.Lugd.8.p.78,l.1.Xauer.p.79. l.35. E.)

p.81.l.18.adſpirat p.82.l.8 et p.87.l.15 placito p.98.marg. poſt lin.vlt. omiſſum[Aloyſij Groti Cæci Hadriēſis Rim.par.1.ſon.*fortezza,e ſenno,* Ioa. Edoardi du Monin verſus retrogrados di-ctionibus. ſcilicet tria diſticha manip. poët. poſt Bereſithiadem, quatuor diſticha in apophor. Catull. vnic. diſtich. tom.4. cui nomen L'Vranologie ou le Ciel de Ian Edouard du Monin PP.]p.102.l.21.i.ſi: l.22.i.igitur p.105. l.22. efferre p.106.l.3.licet p. 107.l.1. parcam nomini p.115.marg.l.7. poſt notationes p. 116. l.12.auctor) p.122.l.1.-rentur p.eâd. marg. poſt lin.7. omiſſum [Gallis, Italis] eod. marg. poſt lin.vlt. omiſſum [Garſias ab Horto Hiſt.plant. fin. de Regib.Ind. loquens, hunc ludum familiarem Perſis & Mauris eſſe ait: Cardanus a. 15. ſubtilit. *Latrunculi* (inquit) *inter ludos omnes ſubtiliſſimæ ſunt inuentionis.*] p. 131. l. 25. ideo,aliàs quòd p. 150. l.6.p.pag. ead.l.7.ſ.pag. 153.l.14.*) p.154.l.1. egere p. 166.l.7. Luna p. 168.l.23. famuli; ſubditi p. 171. l.10. cit. repl.p. 174.l.14. repl.) p.187.l.22. fit. Tu ô lector reliqua candidè corriges.

APPRO

APPROBATIO.

ANDREÆ MESTRALI Διαύλευς ad Regem cum Latina versione, cæteráque eiuſdem opera Græca, Latina, Gallica in vnum volumen à Typographo congeſta, necnon Anonymi notas in Græcos Διαύλευς Auctoris perlegimus: quæ omnia, cùm in nullo à Fide Catholica, vel à bonis moribus recedant, publicè edi permittimus. Dat. Auenione in Palatio ſancti Officij, x. Kal. Maij, CIƆ. IƆC. XXIII.

F. IACOBVS VILLATVS,
Inquiſitor Generalis
ſanctæ Fidei.

Extraict du Priuilege du Roy.

PAr grace & priuilege du Roy, il est permis à I. Bramereau Libraire & Imprimeur de nostre S. Pere en la ville d'Auignon, d'Imprimer ou faire imprimer, vendre & distribuer toutes sortes de liures ja imprimez, du despuis corrigez augmentez, & embellis d'annotatiōs, & toutes sortes d'autres copies nouuelles, qu'il pourra recouurer à l'aduenir : auec deffence a tous Libraires, Imprimeurs & autres de quelque estat ou cōdition qu'ils soient, d'imprimer ou faire imprimer lesdits liures, vendre ny distribuer par tout le Royaume, de six ans finis & accomplis, à cōmencer du iour qu'ils aurōt esté acheuez d'imprimer, sur peine à tous contreuenans, & autres qui se trouueront saisis desdits liures, de confiscation d'iceux, & de tous despens dōmages & interests enuers ledit Bramereau, & que la coppie des presentes estant mise au commencement ou à la fin desdits liures oste tout pretexte d'excuses, & soit tenuë pour deuëment signifiee & verifiee, sur peine de mille liures d'amende, moitié à sa Maiesté, & moitié audit Bramereau, & autre amende arbitraire. Donné à Paris, le dix-septiesme de Ianuier. 1614. Et de nostre Regne le quatriesme.

Par le Roy en son Conseil,

Signé DE VERTON.

AND

MESTI

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm